

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

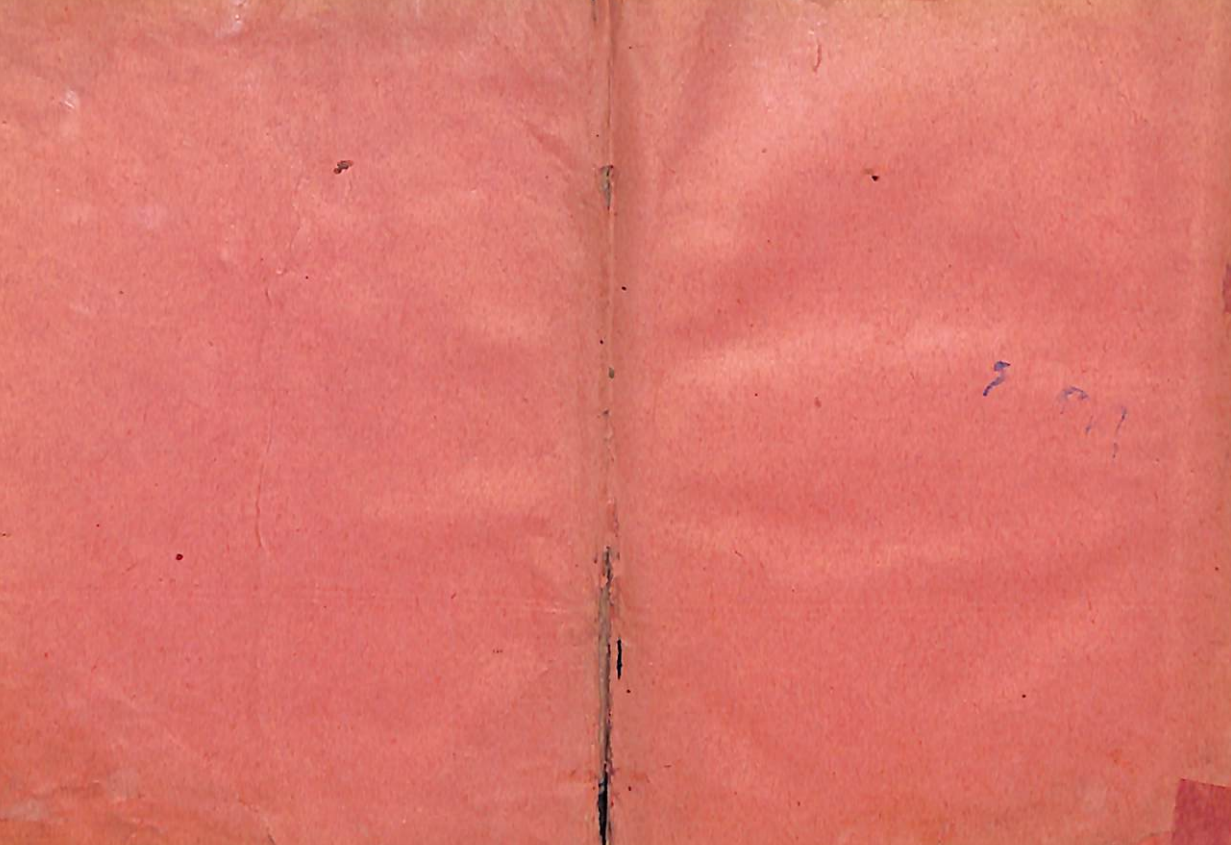
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

69642

(773)

Ա. Կ

696-22

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ

ՅԱՏԿԱՊԷՍ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ԹՐԻԲՆԵՆ ԻՍՍՈՂ ԼՅՅՈՑ ԼՈՄԱՐ

2008 ԹԱՐԳՄԱՆԻՉ

ԲԱՐԳԷՆ ՎԱՐԴ. ԿԻԼԷՍԵՐԵԱՆ

Ի ԴՊՐԵՎԱՆՈՒՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐ. ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

1899

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

**Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա.
ՍՐԲԱԶԱՆ ԿԵԹՈՂՈՍԿՈՍԻՆ**

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԵԱՆ

ՍՐԲՈՑ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

ՏԵԱՌՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ

Ի Պատրիարխոսեան Կ. Պոլսոյ

ՏԵԱՌՆ ՄԱՂԱՔԵԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՍՈՒԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Պ. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒԳԱՍ

ՏՆՕՐԷՆ

Ծխախոսի գործարանին
ԱԱՄՍՈՆԻ

Ի ՅԻՇԱՏԱԿ

Իւր հանգուցեալ Մօր
ՏԻԿ. Գ. ՄԱՐԻՇՄ ԼՈՒԳԱՍԻ

[Ծնեալ Սափալան]

Կը կանգնէ

ՍՅՍ ՀԱԳԵՆՈՐ ԱՐՁԱՏ

Եւ արդեւորը կը նուիրէ
ՎԱՐԳԱՆԵԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆԻՆ

Այնրապի

Գոհուրեամբ կը յիշատակենք այս
սեղ քէ Այնթապի Ս. Ասուածածին
Եկեղեցոյ պատուական Երեցներէն
Արժ. Տէր Մովսէս Քահանայ Ժամա-
կոչեան Աղօթագրիս հրատարակու-
թեան առիւ (ինչպէս նաեւ 1890 ին
սպագրուածին) ինպատկ վարդանեան
կրթարանի բարոյական եւ նյութական
բազալերու քիւններ նուիրած է:

2787-21

ՅՆԹԱՊԻ տօսթլարը-
մըզըն էթտիքլէրի խու-
սուսի թէքլիֆէ վէ
կէօսթէրտիքլէրի 'ու-
լուվլը հիմմէթէ մու-
վաֆաղաթէն պի 'ալլի 'ինայէթի
թա'ալա շու քիթապրն թանգիմ ու
թասնիֆինէ մուվաֆֆազ օլտում:

Իտարէ ի աճիզանէմէ հէվալէ պույ-
րուլմուշ օլան Ս.ուաջնորդոքիւն մէ-
մուրիյէթ ի մուհիմմէսինն մէշ-
ղուլլիյէթ վէ միւշքիլաթը եիւզիւն-
տէն պէօլլէ պիր էսէրի թամ իսթէ-
նիլտիյի վազըթտա մէյտանը դրա-
աթա վաղ' էթմէք պիր ազ զօր ի-
տիւ Լաքին պիւթիւն կիւճիւքլէրէ
րազմէն կէրէք մէշազիլի մէմուրի-
յէթին պիր տիւզիյէ փէյտա էթտիյի
գալպճէ վէ ֆիքիրճէ խօշ նախօշ
ևօրիուհուզլարը ֆէրամուշ էթմէք,

կէրէք հէր սընըֆտան տօսթլարըն արգուլարընը ետրինէ կէթիրմէք վէ թա'լիմիյէ միւֆթէխիրի ու միննէթտարը պուլունտուղում վարդանեան մէքթէպինէ օլան վէզայիֆիմտէն պիրինի մատտէթէն խաֆիֆլէշտիրմէք մագսէտիյէ՝ ֆուրսաթ վէ արամ պուլտուղճա իշպուէսէրտէ միւնտէրիճ փարշալարը թէֆրիգ ու թէրճիմէ էտէրէք, քիթապէթ ի բուհանիյէ շիքուֆէզարընտան տիգզաթ, նէզաքէթ վէ ինթիրամլէ թօփլանըմըշ խօշպույ վէ խօշրու շիչէքլէր տէսթէսի կիպի նիյաղի վէ տուաքեարլար կիրուհինէ թագաիմ էտիյօրում:

Շու պիր տուա քիթապը տըրլաքին պէօյլէ պիր քիթապըն թասնիֆի գօլայ տէյիլ տիր, Պանա վուգու պուլան իլք թէքլիֆտէ 1890տա նէշր օլան ճՏուանամէճնին պիր մուֆասսալը իսթէնիլտի Պէն իսէ՝ թէքլիֆի գապուլ էթտիքտէն սօնրա, պիր տուա քիթապընըն սըրֆ տուա-

լարտան, վէ ճանլը, թա' գալպտէն սէօյլէնմիշ, պիր սէօզլէ՝ միւլէմ աուալարտան միւրէթթէպ օլմագլըզը հագզընտա աիւշիւնտիւմ, Պու սընըֆտան օլան տուալար, քիլիսամըզտա ճարի օլտուն օլմասըն, քիթապէթիմիզտէ փէք չօգ տըր, ֆէվգ էլ ատէ չօգ տրր ծագաթ պուլարըն հէփսինի թէրճէմէ իլէ պիր արայա կէթիրիպ տուաքեարլարա հէտիյէ էթմէք՝ մուհալ գապլիլինտէն տիր:

Անճագ թասալվուր էթմիշ օլտուղում աուա քիթապընը մէյտանա կէթիրմէք իշիւն, ժամազիրֆտէ միւնտէրիճ վէ պիր ուսուլը դատիմլէ Ս. Եկեղեցիմիզտէ ճարի վէ քահանայ թարաֆընտան սէօյլէնիլէն տուա վէ միւնաճաթլարըն էքսէրիսինի Շարսիանլարըն Ապաշխարութիւն կանոնլարընա մէսուպ սուզիլի վէ լաքին շիրին շիրլէրինտէն պագըլարընը վէ պիր դաչ տա Մաղրանի ինթիսապ էտէրէք թէրճիմէ վէ թէվպիպ էյլէտիմ, Հագրէթ ի Տալու-

տըն Սաղմոսւարընտան միւնասիպ կէօրտիւլիւմ փարչալարը ասըլ էր-մէնիճէսինտէն թէրճիմէ, վէ լա-քին 1892 տէ Ա.Յ. Պոյաճևան մաթ-պասընտան թապ ու նէշր օլուն-մուշ «Քիքապ ը Մուգասսես» իւէ թաթպիգ էտիպ թէճնիս նօղթալարը իյզան էյլէտիմ:

Վէ մատէմ քի շէօյլէ պիր տուա քիթապընըն հէր սընըֆտան տուա-քեարլարըն հալ ու մէյլինէ ույդուն օլմասը մէլհուղ իտի, պիւսպիւթիւն եէնի պիր թէշէպպիւս օլարագ նԱՐԵԿին, պիւթիւն էրմէնի էվլէ-րինին մանմիլ վէ բաֆլարընտա պու-լունան վէ չէշիտ չէշիտ պէօյիւք-լիւքտէ թէքրարէն միւքէրրէրէն թապ՝ ու նէշր օլմուշ օլան, չօգ-լարըն անլամայըպ տա հէր վագըթ օգուտուղու, լաքին՝ հէր քէսին գալպտէն սէօյլէյիպ հիսս էթտիյի շու միւճէվհէրաթը միւնաճաթըն է՛ն տիւքէշ խիթապարընը, եինէ՝ Ա-ԳԱԹԱՆԳԵՂՈՍ իւնվանըյլա մա՛ա-

բուֆ վէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին վէ Ս. Հոնիփաւե Կոյսուն նամընա սէօյլէնիլմիշ ճանլը տուալարը թէրճիմէ էթտիյիմ կիպի, Սուրբ Ներսես Լաւրոննացիինին վէ պաշ-գա մէշհուր զէվաթըն տուալա-րընտան թէրճիմէլէրի մուվաֆըզը մագսէտ կէօրիւնէն փարչալարը տա թիւրքճէյէ թանվիլ վէ պապարա թագսիմ էյլէտիմ: Վէլ հասըլ է՛ն չէթին վէ շիմտիյէտէք տէյիլ քի թիւրքճէյէ, միլլէթիմիղին հալա սէօյլէմէքտէ օլտուղու լիսանա (Աշ-խարհաբար) թէրճիմէ էտիլմէմիշ կիւզէլ տուալարտան, միւնաճաթ-լարտան՝ թիւրքճէ օգույան պիրա-տէրլէրիմիղին իսթիֆատէլէրի իչիւն միւմքին օլան ճահտ ու զայրէթ սա-լա տիրիղ օլունմամըշ տրո:

Պու իսթիֆատէյի թէսհիլ իչիւն գուլլանտըղըմըղ լիսան նէ օ՛ գա-տար եիւքսէք, նէ տէ օլ գատար ավամի տիր: Այնթապի օլտուղում վէ խասսէթէն Այնթապիլէր իչիւն

Թերծիմէ էթմէ, քլիյում հասէ պիյլէ Թէ-
լէֆֆիւզ վէ պէյան ը էֆքեսար զըմ-
նընտա պէյնէյնաս պէլլի խուսուսի-
յէթլէր, լուզէթ օլտուն, իւլարէ օլ-
սուն, միւմքիւնիւ մէրթէ պէ իսթիմալ
օլունմուշ տոր, Եէր Եէր թէսատիւֆ
օլունաճագ Արապի վէ Ֆարսի լու-
զաթ վէ թապիրաթա կէլլնտիքտէ,
պունչարընտա պաշղա հօլտա թէս-
վիյէ օլունամայաճաղարը էշկէրէ
տիր, Էրմէնի լիսանըմըզըն էլֆազ
ու էլվանը, պախուսուս նարեկա-
ցինին դաֆիյէ ի զաֆիլէ վէ զա-
ֆիրէլէրի, գապա թիւրքճէ իլէ ան-
լաշըլամայաճաղը կիպի Եիւքսէք
թիւրքճէտէ պիլէ փարլաթմագ պիր
ազ զօր տըր:

Մամաֆիյն չէթին կէօրիւնէն լու-
զէթլէրին էքսէրիսի տուաքեսրա-
րըն գուլաղարընա Եատըրըլ տէյիլ
տիր. չօգտան պէրի օլտուգճա էյի
թիւրքճէ իլէ վէրիլէն վաղարտա
միւսթամէլ Ֆարսի վէ Մրապի լու-
զաթ, իսթիլան, իպարէ, Այնթապ-

լըլարըն գուլաղարընը տօլտուրմուշ
օլտուզու կիպի, Մարաշ, Գայսէրի,
Սօզղաա, Էնկիւրիւ, Պիլէճիք, Պուր-
սա վէ ապիր թիւրքճէ սէօյլէյէն վէ
տինլէյէն Էրմէնիլէրին գուլաղա-
րընը տա տօլտուրմըլ տըր զանն է-
տէրիզ, վէ պէօյլէճէ շու էսէրտէն
Եալընըզ Այնթապիլէրին տէյիլ,
թիւրքճէ սէօյլէյէն պաշղա Եէրլի-
լէրին տէ իսթիֆատէ էտէճէքլէրինէ
Էմինիզ: Մէլհուզ կիւճիլքլէրի
պիւսպիւթիւն տէֆ' էթմէք իւզրէ
Էսէրիմիզին խիթամընա պիր լու-
զէթճէ իլալէ օլունմըլ տըր:

Պունչարըն հէփսի էյի, կիւզէլ,
Լաքին պիր իթիզատը քեսամիլէ իլէ
իթիբաֆ էտէրիմ քի շու տուա վէ
միւնաճաթ աըլլարընտա օգունու-
լուրսա տանա զլյատէ թէէսիլլի
տիւշէճէքլէրի շիւպէսիզ տիր: Զի-
րա էօյլէ իպարէլէր, էօյլէ փարչա-
լար վար տըր քի, ինսան Եալընըզ
հիսս էթմէքլէ անլար վէ անլատա-
պիլիւր: Ս. Գրիգոր նարեկացինին

տուալարը պու գապիլտէն տիրէր :
Նարեկացի՝ հիսսիյաթլա, գալպ իլէ
անլաշըլապիլիր : Քէնտինէ մախսուս
շիյվէ ի լիսանը տա, անճազ քէնտի-
նին գալէմէ ալմըջ օլտուղու «Ալլահ
իլէ միւլագաթ» (= Սուք ընդ Աս-
տուծոյ) լար տա շիրին, միւթէէսսիր
վէ միւլպէյին տիր : Էրպապը հիք-
մէթ ինտինտէ, լիսանըմըջ տու'ա,
վէ միւնաճաթ լիսանը տըր տէյէ
թութուլմուշ իսէ, Նարեկացիինն է-
սէրի պունա պիր տէլիլի ճէլիլ տիր :
Տիկէր տուալար իչիւն տէ 'աշնի շէյ
տէնիլէպիլիր :

Պունսւնլա պէրապէր տուաքեար-
լար պիւսպիւթիւն պիգայտ տուր-
մամալը տըրլար : Տուա լիսանընը
անլամագ իչիւն ճահտ էթմէլի : Էր-
մէնիճէ տուալարը հիսս էթմէք ի-
չիւն տէ արգու կէօսթէրմէլի : Պիր
չիֆթ էրմէնիճէ սէօզ սէօյլէյէպիլ-
մէյէն չօզ նիյազիլէր եկեղեցիմիլգտէ
օգունան տուալարըն վէ պաշգա շէյ-
լէրին էքսէրիսինի կիւզէլճէ էգպէր

էթմիշլէր տիր : Պու թագըմտան ազ
չօզ օգույապիլէնլէր իչիւն պու կի-
պի էգպէրլէր էփէյի պիր սուհու-
լէթ տիր : Պու կիպիլէր չալըշմալը
տըրլար : Սէօզիւմիւղ՝ քիւլլիյէն նա-
տան, քիթապտան, գալէմտէն պի-
պէհրէ օլանլարա տէյիլ տիր : Ղիրա
պունլարըն՝ թիւրքճէ տուալարտան
տա միւսթէֆիտ օլաճագլարը փէք
չիւպնէլի տիր :

Բ .

Պիր ազ տա տու'ա վէ իպատէթ
հագըրնտա սէօյլէյէլիմ :

Իպատուլլահ՝ գատիմտէն պէրու
իքի սուրէթլէ տուա էտէր . — պի-
րինճիսի՝ Շախսի (= Առանճնական)
իքլինճիսի՝ Ունուլի (= Հասարակաց) :
Շախսի տուա տէմէքլէ՝ հէր պիր
միւմինին քէնտի քէնտինէ, էվինտէ
օտասընտա, գալպէն վէ եախօս
գրաաթէն էթտիյի տուա, միւնաճաթ
անլաշըլըր :

Ունուլի տուա իսէ հէփ միւմին-

լէրին պիր արայա կելիւ պ տէ, ասըւ-
 լար զարֆընտա պիր ուսուլ ը սա-
 պիթլէ սըրալանմը Վէ էքսէրիսի մէ-
 մուրը մախսուս թարաֆընտան իճ-
 րա օլունան տուա Վէ իպատէթէ
 ումումիյէթլէ իշթիրաքէն օլուր:
 Ժաւնագիրք եախօտ Ժաւնգիրք, ու-
 մումի տուալարը շամիլ օլուպ տու-
 ալարըն վագթ ու գէմանլարընը տա
 թային էտէր: Շարական, Պասարագ,
 Ագիզ Բիթապտան դրաաթ, վա'գ
 տախի ումումիյէթ նամընա Վէ ու-
 մումիյէթին թա'լիմի, մամուրիյէթի
 մագսէտիլէ սըրալանաըրըմը օլուպ
 ումումի տուա Վէ իպատէթին է'ն
 մուհիմմ չիւպէլէրի տիրլէր:

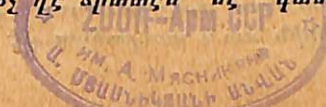
Պու ուսուլ Վէ թարգլարըն հէր
 պիր մէզհէպ Վէ տիյանէթլէրտէ ճա-
 րի օլտուղլարը կիպի, էսկի' գէման-
 լարտան պէրու Բրիստոսուն քիլի-
 սալարընտա տախի ճարի օլմուշ տըր:
 Շէօյլէ քի Յակոբոս Առաքեալ ու-
 մումի տուանըն նէ' գատար էլգէմ'
 նէ' գատար Փայտէլի օլտուղունու

7-7882

խուսուսի սուրէթտէ պիւթիւն քի-
 վիսալարա թաւսիյէ էթ'իլ տիր
 (Գլ. Ե.),

Ումումի տու'ա Վէ իպատէթին
 մագսէտ ու մանալարը կէրէյի կիպի
 թէլագղը օլունուրսա, պիլիր պիլմէզ
 իճրա օլունակէլմէքտէ Վէ դալի ա-
 տէթ հիւքմիւնէ կէ'միլ զուսուր-
 լարըն չօլուղու զահիր Վէ պահիր
 օլուր: Զիրա' ումումի տուա Վէ ի-
 պատէթ էանասընտա, ումումիյէթին
 ճան ու կէծնլիլ ումումիյէթ իչիւն
 օգունան տուալարտա, թէրէնիւմ
 օլունան շիր Վէ Շարականլարտա,
 Վէրիլէն վա'գտա օյմագ կէրէք տիր:
 Ումումի իպատէթէ ումումիյէթլէ
 իշթիրաք էտիլէճէք Եէրլէրի էյի
 պիլմէք հէր պիր մումին իչիւն շարթ
 տըր:

Պէօյլէճէ պիր ճէսիմ ճէմաաթըն
 Եէքտիհան օլարագ, ահէնկլի Վէ սու-
 զիլի պիր թարգտա էթտիյի տուա-
 նըն նէ' գատար թէէսիրլի, նէ' գա-
 տար խօշ Վէ ճիտտէն նէ' գատար

մուճիպ ը մամուրիյէթ օլաճաղը թա-
սավվուր օլունա պիլիբր, Լաքին շիմ-
տիքի հալ պունուն աքսիսինի կէօ-
րիւյօրուզ: Ժամըն մուայէն վազթ
ու սասթընտա էքսէրիյէթ հաղըր
օլմազ. պիրի կիրէր, օ' պիրի չը-
գար, շու տիզ իւթիւ տուա էտէր,
տիկէրի օթուրուր, չօզարր տա ու-
մումիյէթ նամընա ֆահաւսայնըն օ-
գուտուղու տուալարա պիլէ գուլագ
վէրմէզ, հէր շէյ ույար ույմազ պիր
հալ քէսպ էտէր, Պունլարը տէմէք-
լէ սու ի իսթիմալաթտան հասըլ օ-
լան չարիւրգըզլարը կէօսթէրմէք
իսթէյօրուզ: Պունլարըն չարէսի իսէ
Տիզգաթ ը քամնէ տիր: շէր քէս
քիլիսայա կիրտիյինտէ ումումի պիր
իպատէթէ իշթիրաք էթմէք իչիւն
կիրմիշ օլտուղունու ունութմասըն,
օթուրաճագ դալգաճագ վաղըթլարը
կէօզէթսին, օգունան տուալարա
ճանտան տիզգաթ էյլէսին, վէլ հա-
սըլ ումում տուաքեարլար քէնտի-
լէրինին սուս տուրաճագ վէ եախօս

միւլայիմ պիր սէտա իլէ ումումի ի-
պատէթէ իշթիրաք էտէճէք նօզթա-
լարը էյի պիլիբսէ. հէր շէյ քէնտի
քէնտինէ սըրասընա կիրէր, նիզամ
ինթիզամ հիւքմ ֆէրմա օլուր:

Ումումի իպատէթ էսնասընտա
ումումիյէթին թավը ու հարէքէթի-
նի գարարլաշտըրըլան խայլը թա-
լիմաթլար թէրթիպ օլունմուշ տըր.
շէօյլէ քի Տաքեւացի, Նարեկացի,
Նարեկացիին իէտէրի, Խոսրով ե-
պիսկոպոս Անձեւացի, Լաւքոնա-
ցի խաստէթէն պու պապտէ, եէք-
տիկէրինտէն ազ չօզ Փարզլա, ու-
սուլլար կէօսթէրմիշլէր տիր: Պուն-
լարըն հագըրնտա մալիւմաթ վէ իյ-
գահաթ վէրմէք իչիւն եէրիմիզ միւ-
սաստէ էթմէզ. զիրա օնլարըն ա-
րասընտա պաթըլ օլմուշ պաղը նօզ-
թալար պուլունտուղու կիպի՝ Վա-
նականլարա այիտ կանոնլարտա չօզ
տըր. շու նօզթա ի նազարտան մէզ-
քիւր ուսուլլարըն պահսընա կիրիշ-
մէք պուրաճա Փախտէի տէ մուճիպ

օլմաղ : Անճագ քիլիսամբըդտա հիւքմ
էտէն կիւղէլ գանուն լէ գաիտէլէրէ
պիր աղ էվլէլ տէտիյիմիղ կիպի,
ոււմումիյէթ թարաֆընտան հասըը
տիգգաթ օլունուրսա, ոււմումիյէթ ի-
չիւն էտիլէն սոււա լէ իւլատէթ
մագսէտէ վասըլ օլուր :

Շախսի տոււալարտա էյի անլա-
շըլմալը տըր : Շախսի տուանըն հալ
ու թարղընը անլաթմագ իչիւն չօգ
եօրուլմաղա հաճէթ եօգ տըր : Բապ-
պըմըղ Յիսուս Գրիստոս շախսի
տուանըն նէ եօլտա էտիլմէսինի
« Հայր մեր » ին մուլսթասար, լաքին
տախիլէն լէ մանա նօգթա ի նաղա-
րընտան, փէք մուֆասսալ պէյթ ի
իլահիսիլլէ էօյրէթմիչ տիր : Իշթէ
տոււալարըն հատա լէ հուտուու օ
օլմալը տըր (Դուկ. Զ.) : « Հայր
մեր » ին էսասընա իմթիսալէն թէր-
թիպ օլունմուշ տոււալար փէք չօգ
վար : Պիղ շու էսէրի օ' կիպի
տոււալարտան մէյտանա կէթիրտիք :
Վաղթընտա զէմանընտա շախսի

տոււալարըն է'ն սէվիմլի քիթապը
Սաղմոս իտի Ագչամ սապահ օգու-
նուր իտի : Պու փէք սօղրու տըր :
Սաղմոս թամ տոււա քիթապը տըր :
Եղիշէտէ օգույօրուղ քի պապալա-
րըմըղ էճտաարմըղ հէր տէմ Սաղ-
մոս թէրէննիւմ էտէրլէր իտի, դա-
տընլար լէ հանըմլար պիլէ Սաղ-
մոսը կիւղէլ պիլիրլէր իտի : Շնոր-
հալի՝ Պասարագա կիրէճէք օլան քա-
հանայա Սաղմոսուն եիւղ էլլի փար-
չալարընը պաչտան պաչա տոււա
հալինտէ սէօյլէմէքլիլի, լէ օ' տա էգ-
պէր սէօյլէմէքլիլի թէնպին էթմիչ
տիր (Ընդհանրական) : Սաղմոս հէր
էվտէ տէ պուլունուր, լէ հէր սօյ-
տան Խրիսթիյանլարտա Սաղմոսը
կէնիչ պիր տոււա քիթապը տէյի գա-
պուլ էթմիչլէր տիր : Պու սէպէպ-
տէն Սաղմոս քիլիսամբըդտա, եա'նի
ոււմումի իպատէթ էսնասընտա պէօ-
յիւք պիր եէր թուլթմուշ տըր : Սաղ-
մոս՝ ատէմին հէր հալինէ մուվա-
ֆըղ, եանի, մէսէրրէթ վաղթընտա

տա, մէջագգաթ վաղթընտա տա, հէր կիւն օգունուլուր վէ չօզլարըն իրչատընը թէէմին էտէր պիր բուն իլէ եազըլմը տըր: Նարեկացի, շու ճիտաի նիյազի վէ նիյազիկերին տէ վիրի օլտուղու հալտէ պիլէ, Սաղմոս հագգընտա պիր պէօյիւք հիսսիյաթ, պիր ազլիմ ինթիրամ կէօսթէրմիշ տիր (Նարեկ ՄՍ. Գ.):

Նարեկին Ֆէրեատլարը տա պիր եէնի Սաղմոս տըր: Վագթընտա շախսի տուալար էքսէրիյէ պու իքի քիթապ իւսթիւնտէ օլուր խտի Պիլմէմ քի շիմտի նա^օըլ օլույօր Մաէթթէէսիւֆ կէօրիւյօրուզ քի, է'ն սատէ, է'ն շիրին վէ պիր չօգ լիսանլարա թէրճիմէ օլունմուշ, շախսի տուալարտան պիրի՝ «Հաւատով խոստովանիմ» պիլէ եավաշ եավաշ ունուտուլմագտա տըր:

Չօզլար տուա էթմէք պիլմէզլէր, պիլէնլէր տէ եանըլըրլար: Տուա էթմէք իչիւն խուլուս, մէհարէթ իսթէր: Տուա վագթընտա առէմ

պաթընէն տուրուլմալը, պիւթիւն տիգգաթը, պիւթիւն մանիյէթի մագսէտէ բէքզ օլմալը: Տիլէտիյի շէյլէրի, սունաճաղը թէշէքքիւրիւ, էտէճէյի համտ ու սէնայը էյի պիլմէլի տիր Պէօյլէսի պիր տուախան, միւսթէճապ օլուր, շիւպէէ էթմէսին: Ատէմին քէնտի շախսընա պիլէ է'ն զիյատէ խուլուս կէօսթէրտիյի վաղթ' տուա վագթը տըր: Տուատա Ֆէվզ իւլ առէ սըտգ, շէթարէթ վէ ինթիրամ լազըմ տըր: Քէնտի թէճըրիւպէմլէ տէրիմ, պիւթիւն էօմրիւմտէ մէսուտ տագիգէլէրիմ միւնաճաթ տագիգէլէրիմ օլմուշ տըր: Էվվէթ, է'յ սէվկիւլիւ պիրատէր, տուա էթտիքճէ, վէ շու էլինտէքի տուալարը օգուտուղճա, գալպին պիր հիսսիյաթ ը միննէթտարանէ իլէ մէմլու օլսուն. խօշ տիլ օ'լ վէ Ալլան իլէ միւլաղաթա էօյլէճէ կիրի'շ: Պէօյլէճէ տուա էթտիյին զէման պու սաթըրլարը եազանը տա զիքը էյէ' :

Տիգրաթ էթ՝ քի հէր կէօյսիւնիւ
տէօյէն, իպատէթխանէլէրտէ եիւ-
զիւնիւ կէօզիւնիւ եէրէ սիւրէն տուա-
քեար մագպուլ տէյիլ տիր: Տուա
էտիպ տէ՝ կիւրէյինլին աթէշինի թէօ-
քին էտէպիլմէյէն վէ չօզ չալըչըպ
տա իւճրէթսիզ գալան վէ տիլէյէճէք
եէրտէ տիլէնէն նիյազլիլէր հագգընտա
սէօյէնիլմիշ այաթ ը նէճաթը տա
թէֆէքքիւր էյլէ (Մտթ. Ի. 1—17):

Պու գատարճըզ պիր թէտպիրի
միւնաճաթ զէմանլարընտա տէրխա-
թըր էթ քի կէրէք շու քիթապըն
թաանիֆինէ վէրիլէն տիգրաթ վէ
կէրէք էտէճէյին միւնաճաթ հէտէր
օլմասըն, հէտէֆէ վասըլ օլտուն:

ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴԱՄԵՏ

1893 Սամսոնի

«Լաքին վագըթ կէլիր՝ վէ հալա հագըր-
տըր քի. կէրչէքտէն սէճտէ գըլանլար
ըուհի վէ հագիգաթլա սէճտէ գըլաճագար-
գիրա ֆէտէր քէնտինէ պէօյլէ սէճտէ գը-
լանլարը իսթէր»:

«Ալլահ Րուհ տըր, վէ Օնա սէճտէ գը-
լանլար ըուհի վէ հագիգաթլէ սէճտէ գըլ-
մալը տըրլար»:

ՅԻՍՈՒՍ—ՔՐԻՍՏՈՍ

[Յովհ. Դ. 23, 24]

ՀԱՆԳԱՆՍԱԿ ՀԱՒԱՏՈՅ

(Իման քագրիի)

ԻՄԱՆ էտէրիզ՝ սէմանըն
վէ գէմինին, կէօրիւնէնլէ-
րին վէ կէօրիւնմէզլէրին Ոսրի-
գի՝ հէր շէյէ գատիր պիր Փէտէր
Ալլահա :

Վէ (իման էտէրիզ) Փէտէր Ալ-
լահտան մէվլուտ՝ պիրիճիք Իպնուլ-
լահ պիր Բապպ Յիսուս Քրիստոսա ,
քի Փէտէրին զաթընտան, Ալ-
լահտան Ալլահ, նուրտան նուր, հա-
զիգի Ալլահտան մէվլուտ օլուպ,
մահլուգ տէյիլ տիր . Փէտէրլէ
հէմգաթ տըր . ծնունլա (Փէտէրլէ)
քի սէմատէ վէ գէմինտէ օլան կէօ-
րիւնիւր վէ կէօրիւնմէզ հէր շէյ
վար օլտու : Օ՛ (Յիսուս Քրիստոս)
պէնի առէմ վէ խէլասըմըզ իչիւն
սէմատէն էնիպ թէն ալտը , առէմ
օլտու, (եա՛նի) Ազիզ-րուհ իլէ Մ .
կոյս Մարիամտան քեամիլէն տօղ-

տու, հէմտէ՝ թէն, ճան, ազլ, ա-
տէմտէ հէր նէ քի վար խտ, հէվի-
սինտէ զանն իլէ տէյիլ՝ հազիգա-
թէն ալտը. իչիէնճէ չէքտի, (եա՛նի)
խաչլանտը, տէֆն օլունտու, իւ-
չիւնճիւ կիւնտէ զըյամ էթտի, (վէ)
այնի թէն իլէ սէմայէ չըզըզ ֆէ-
տէրին սաղընտա օթուրտու, ա՛յնի
թէն վէ ֆէտէրին սալթանաթըյլէ
տիրիլէրի վէ էօլիւլէրի մուհաքէմէ
իչիւն կէլէճէք տիր. օնուն հիւքիւ-
մէթիւնին սօնու եօզ տըր :

Քէզա իման էտէրիզ՝ զայրը-մախ-
լուզ վէ թամ Ազիզ Րուհա քի թէվ-
րաթտա (յՅրէնս). Նէպիլէրտէ (ի
Մարգարէս) վէ Աւետարանտա սէօյ-
լէտի, Յորդանանա էնտի, Առաք-
եալարտա վա՛զ վէ ազիզլէրտէ սա-
քին օլտու :

Քէզա իման էտէրիզ՝ պիր, ու-
մումի վէ Առաքելական Քիլիսայա,
պիր վաֆթիզէ, պիր թէվպէյէ
կիւնահըն մաղֆէրէթիւնէ. էօլիւլէ-
րին գըյամընա, ճանլարըն վէ թէն-

լէրին էպէտի շէրիաթընա, սէմանըն
մէլէքիւլթիւնէ վէ էպէտի էօմրէ :

Լաքին քիմլէր քի՝ պիր վազըթ-
վար իտի քի էվլատ եօզ իտի, եա-
խօս՝ պիր վազըթ վար իտի քի
Ազիզ Րուհ եօզ իտի, եախօս հիչ-
տէն խալզ օլտուլար, եախօս՝ Ալ-
լահըն էվլատը վէ Ազիզ Րուհ հազ-
գընտա պաչգա պիր զաթտան օլ-
տուլար, վէ գապիլ ի թէպտիլ եա
գապիլ ի թաղէր տիրլէր տէրլէր
խտ, Կաթողիկէ վէ Առաքելական
եկեղեցի էօլլէրի Ազոյէր էտէր :

Ի սրբոյ Լուսաւորչեմ մերմե
ասացեալ

Լաքին պիզ՝ էզէլտէն էվվէլ օ-
լան Սուրբ Երրորդութիւնա (եա՛նի)
Փէտէրին, էվլատըն վէ Ազիզ-Րու-
հուն պիր ուլուհիյէթիւնէ (աստուա-
ծութիւն) սէճտէ էտէրէք օնու թէմ-
ճիտ էտէլիմ, շիմտի վէ իլէլ էպէտ.
Ամին :

ՍԱՊՍԱՀ ՏՈՒՍՊՈՐԸ

Յանուսն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ
Ամէն.

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Գրիստոս Ամէն.

ԱՅՐ մեր, որ յերկինս,
սո՛ւրբ եղիցի անուն քո:
Եկեսցէ՛ արքայութիւն
քո. եղիցի՛ն կամք քո որ-
պէս յերկինս եւ յերկրի:

Հնաց մեր հանապազօրդ՝ սո՛ւր
մեզ այսօր.

Թո՛ղ մեզ՝ զպարտիս մեր, որպէս
եւ մեք թողումք մերոց պարտա-
պանաց:

Եւ մի՛ տանիր զմեզ ի փորձու-
թիւն. այլ՝ փրկեա՛ զմեզ ի չարէ:

Զի քո՛ է արքայութիւն եւ զօ-
րութիւն եւ փառք յաւիտեանս.
Ամէն.

Փէտէրին, Էվատրն վէ Ազիզ Բուհուն
խամինէ. Ամին:

Բապարմըզ Յիսուս Գրիստոս միւպարէք
տիր. Ամին:

Է՛յ սէմատէ օլան փէտէրիմիզ,
խամին մուգատտէս օլսուն:

Մէլէքիութիւն կէլսին: Սէմատէ
օլտուղու կիպի, զէմինտէ տէ իրա-
տէթին օլսուն:

Եէվմի Էքմէյիմիզի պիզէ պու
կիւն տէ վէր:

Պիզ՝ պիզիմ պօրճուլարմըզ
պաղըլատըլմըզ կիպի, պօրճա-
րմըզ պիզէ պաղըլա՛:

Վէ պիզի իղվայէ կէթիրմէ, իւ-
լա շէրտէն գուրթա՛ր:

Զիրա մէլէքիւթ, գուտրէթ, իզ-
զէթ իլէլէպէտ սէնին տիր. Ամին:

Ա. Գ. ՕՐԹ. Գ

(Զեհն գոհանամք)

Ե՛ս՝ Բապպ Ալլահըմըդ, թէչէք-
քիւր էտէրիդ քի, պիղէ սելամէթ-
լէ ույգու բահաթլըդը իհսան էյ-
լէտին, վէ պիղի ույանտըրըպ՝ սէ-
նին հէյպէթլի, ճէլիլ վէ մուգատ-
տէս իամինէ սէճտէ իչիւն շիթապան
օյմաղա եէթիշտիրտին: Ե՛ս՝ Բապպ,
սանա րէճա էտէրիդ, շու կէճէնին
պագիսինի տէ սելամէթլէ կէչիրմէ-
յէ պիղի նայիլ էթ՝, վէ զուրպէթի
էօմրիւմիւզիւն պիւթիւն միւտտէ-
թիւնի գօրգունլա միւհքէմ գըլըպ,
հըֆզ էյլէ՝. շէօյլէ քի շու ալէմտէ
փաք աթվար իլէ թարիգաթըմը-
զը իքմալէն՝ Բապպըմըզ վէ խէ-
լասքեարըմըզ Յիսուս Գրիստոսուն
ինայէթիլլէ էպէտի էօմրիւն սաքին
վէ բահաթ լիմանընա վասըլ օլա-
լըմ. շէրէֆ, սալթանաթ վէ իզզէթ
իլէլէպէտ սէնին տիր. Ամին:

Խաղաղութիւն արեւեցուն
Ասունոյ երկիր պագեցուր
(Ճիւմլէյէ սելամէթ օլտուն
Ալլահա սէճտէ գըլալըմ)

Ե՛ս՝ Բապպ քէրէմքեար, սանա
սէճտէ գըլանլարա վէ մուգատտէս
իամինի թէմճիտ էտէնլէրէ մէրհա-
մէթիւլէ նազար գըլ՝. Ե՛ս՝ Բապպը
ճիւնուտ, ճանըմըզը քեաֆֆէի շէյ-
թանի իղֆալաթտան վէ տիւնեէ-
վի սէֆալարտան մասուն գըլ:
Պիղէ սելամէթ մէլէյինի իրսալ էթ
քի, կէլիպ պիղի կիճէ վէ կիւն-
տիւզ, ույգումուգտա վէ ույանըզ-
լըդըմըզտա սալիմ սագլասըն: Շէօյ-
լէ քի, շու էօմրիւմիւզտէ՝ Սանա
լիյագաթ վէ տինտարըզ իլէ խըզ-
մէթ էտէրէք ազիլլէր իչիւն հա-
զըլլամըզ օլտուղուն էպէտի վէ
սէմավի մէլէքիւթիւնէ վասըլ օ-
լալըմ, վէ օնլար իլէ պերապէր
չիւքը էտէրէք՝ Փէտէրի, էվլատը
վէ Ազիլ-Րուհու թէմճիտ էտէլիմ
չիմտի վէ իլէլէպէտ. Ամին:

Համառու Սէնա

[Փառք ի բարձունս]

Երևանէլէրտէ Ալլահա համառ, եւր
իւզէրինտէ սէլամէթ, ատէմլէրտէ
հիւսնիւ ըրիզա (օլսուն) :

Սանա երևանէլէրտէ թէսպիհաթ
(օլսուն). եա՛ Բապպ Ալլահըմըզ՝
միւպարէք սին սէն, սէնի թէմճիտ
էտէրիզ, Սէնի մէտոհ էտէրիզ : Սէ-
նի Բապպ տէյէ թազըրիւ էտէրիզ,
Սանա սէճտէ գըլարըզ, Սէնի թէմ-
ճիտ էտէրիզ, եա՛ Բապպ, ազիմ
սալթանաթըն իչիւն սէնտէն թէ-
չէքքիւր էտէրիզ. եա՛ Բապպ մէ-
լիք, Սէն եա՛ սէմավի ազիզ, եա՛
Ալլահ վէ հէր շէյէ գատիր Փէտէր
Փէտէրին պիրիճիք էվլատը Յի-
սուս Քրիստոս վէ Ազիզ-էվլատ տա՛
Բապպ տըր :

Եա՛ Բապպ Ալլահ, Ալլահըն Գու-
զուսու վէ Փէտէրին էվլատը, Սէն
սին քի պիզիմ թէնիմիզի պաքի-
րէտէն ալտըն, բահմ էյլէտին,
տիւնեանըն կիւնահընը գալտըր-

տըն, իմտի պիզիմ՝ բէճալարըմըզը
տա գապուլ էյլէ՛ :

Եա՛ Ազիզ, Սէն քի Փէտէրին սա-
ղընտա օթուրուրսըն, պիզէ բահմ
էյլէ՛ : Զիրա սալթ ազիզ Սէ՛ն սին,
սալթ սէ՛ն. եա՛ Բապպըմըզ Յիսուս
Քրիստոս սալթ միւթէալ Սէ՛ն սին :

Եա՛ Ազիզ-Բուհ, Սէն տէ Բապպ
սըն, Սէն քի Փէտէր իլէ պէրապէր
սալթանաթաա սըն. Ամին :

(Հանգիս = սէչա)

Եա՛ Բապպ, հէր տէմ սէնի թէմ-
ճիտ էտէրիզ, վէ իլէլէպէտ մու-
գատտէս իամինի մէտոհ էտէրիզ :

Եա՛ Բապպ, շու կիւնիւ սէլամէթ-
լէ կէչիրմէյէ լաեբզ էյլէ վէ պիզի
կիւնահսըզճա հըֆզ էյլէ՛ :

Եա՛ էճտատըմըզըն Բապպ Ալլա-
հը, միւպարէք սին Սէն. մուգատ-
տէս իամին իլէլէպէտ մէմուհ վէ
միւպարէք տիր. Ամին :

Ես՝ միւսգորէք Րապպ , ա՛տա-
լէթի՛նի պանա էօյրէ՛թ .

Ես՝ միւսգորէք Րապպ , ա՛տա-
լէթի՛նի պանա էօյրէ՛թ .

Ես՝ միւսգորէք Րապպ , ա՛տա-
լէթի՛նի պանա էօյրէ՛թ .

Ես՝ Րապպ , Սէն պիղէ սիլսէլէ-
տէն սիլսիլէյէ մէլճա օլտուն :

Ես՝ Րապպ , պէն րէճա էտիյօ-
րըմ , պանա րահմէյլէ՛ վէ ճանըմա
չիֆա վէ՛ր , սանա կիւնահ էթաիմ :

Ես՝ Րապպ , մէրհամէթի՛նի պիղէ
կէօթէ՛ր վէ լսելասընը պիղէ իհ-
սան էյլէ՛ :

Ես՝ Րապպ , սէնին մէրհամէթի՛ն
էպէտի տիր . էլլէրիլին իշլէրինի
նազարտան պըրագմա՛ :

Ես՝ Րապպըմ , Սէնի պանա մէլ-
ճա էյլէտիմ . իրատէթի՛նի իճրա
էթմէյի պանա էօյրէ՛թ . զիրա պէ-
նիմ Ալլահըմ սէ՛ն սին :

Ես՝ Րապպ , իայաթ մէնպա՛ը

սէնտէն տիր (չըգար) . վէ սիմայըն
նուրու իլէ նուրը կէօրիւրիւզ :

Ես՝ Րապպ , Սէնի թանրեանլա-
րըն իւղէրինէ մէրհամէթի՛նի թու-
լու՛ էթտիր :

Մադրանի

[Փառւ, պասիւ]

Եիւճէլէրաէ՛ Փէտէրէ , էվլատա , Ա-
զիզ Րուհա համա , իղղէթ վէ սէճ-
տէ օլտուն , չիմտի վէ իլէլէպէտ . Ա-
մին :

ՄԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ

[«Փառք ի բարձունս»ուն իւր զրամբ է-
վախտէ Առաքեալարտան սէօյլէնիւտիյի
րիվայէթ օլունտուղու կիպի, սօն զըս-
մրտա իւչիւնճիւ սիւնհողոստա [431]
սէօյլէնիւմիշ տիր զանն օլունուր: Ժամա-
զիւհտէ վէրիլէն շէրհէ նազարէն պիր
ազ տահա էվվէլ՝ իրինճի սինհողոսա
[381] ա'թֆ օլունուր:

Հէր հալտէ իւր սաթըլարը Աւետարան-
տան միւսթէխրէճ շու պիւս պիւթիւն
լաթիֆ համտ ու սէնա՝ մին էլ զատիմ
Քիլիսատա հէր կիւն թլրէնիւմ իչիւն
թանզիմ օլունմուշ օլուպ՝ էզպէրինի, ա-
լէլսուսուս մա'նասընը փէր ալա պիւմէր
ֆարզ տըր :

Էսնաի թէրէնիւմտէ իսէ, իւր զրամբ-
նըն խիթամընը իրինճի զրամբն իպթիտա-
սընա զարըշտըրմամագ, պիլարս՝ հանէ-
[«սէլա»] իթմլը իչիւն Խոսրով Անճեւացի
մուսաֆալ վէ ճալիպ միւլնազանա կիրիշ-
միշ վէ պու պապտէ իզհարը ճէհալէթ է-
տէնլէրէ զարը փէր շէտիտ պիր լիսան
զուլլանմըշ տըր [Խոսրով Անճեւացի,
Մեկն. Ժմկրգ.] :

Ե Է Վ Ս Ի

ՍԱՊԱՆ ՏՈՒԱԼԱՐԸ

Կ Ի Ր Ա Կ Ի

Սաղմոս

(Բանից իմոց Ե.)

Եա՛ րապպ, սէօզլէրիմէ գուլագ
վէ՛ր. վէ ֆիղանըմը տիգգաթա ա՛լ
Եա՛ փատիշահըմ՝ վէ Ալլահըմ
տուալարըմըն սէտասընա նազար
գըլ :

Եա՛ րապպ սանա նիյագ էտէրիմ
սապահլայըն սէսիմի իշիտէճէքսին
սապահլայըն հուզուրունա չըգմագ
իչիւն հազըր օլաճաղըմ :

Սէն, Եա՛ Ալլահ, շէրրտէն խօշ-
լանմագսըն, վէ շէրիւրէր սէնին
Եանընտա սաքին օլամագլար. Եա-
րամագլար կէօզլէրինին էօնիւնտէ
տուրմասընլար :

Տըսգ էտէնլէրտէն իքրահ էթ-
տին, եալանճըլարը հէլաք էտէր-
սին :

Եա՛ Բապպ՝ սէն գաթիլ վէ հիլ-
լէքեար ատէմտէն իքրահ էտէր-
սին . լաքին պէն ինայէթիյին չօգ-
լուղու իլէ սէնին էվինէ կիրէճէյիմ,
վէ գօրգունլա մուգատտէս հէյ-
քէլինտէ սէճտէ գըլաճաղըմ :

Եա՛ Բապպ, ատալէթինլէ պէնի
իրչատ էյլէ, տիւշմէնլէրիմ սէպէ-
պինտէն թարիդինի էօնիւմճէ տիւզ
էյլէ՛ :

Ձիրա օնլէրին աղզընտա հա-
գիգաթ եօգ տուր, օնլարըն գալպ-
լէրի քէօթիւլէնմիշ տիր :

Օնլարըն պօղաղլարը մէզար կի-
պի աչըգ տըր . տիւլէրիյլէ միւտա-
հանէ էտէրլէր :

Եա՛ Ալլահ, օնլարը հիւքմ էյլէ՛ ,
քի Փիքրլէրինտէն տիւշսիւնլէր,
կիւնահլարընըն քէսրէթի իչիւն
օնլարը րէտտ է՛թ, զիրա սէնի գա-
գապլանտըրտըլար :

Յանա իւմիտ էտէնլէրին ճիւմ-
լէսի տէ մէսրուր օլտունլար . տայիմ
սէվինսինլէր, ալգըլ էթսինլէր վէ
սէնտէ օնլարտա սաքին օլ :

Իսմինի սէվէնլէր սէնինլէ իֆ-
թիխար էթսինլէր, զիրա սայիհի
միւպարէքլէրսին սէ՛ն, եա՛ Բապպ
պիգի հիւսնի րիգան իլէ՛ սիլահիլէ
գուշատըր կիպի գուշաթտըն :

Շարական

(Աստուած բազումնողորմ) — Եա՛
Բահման Ալլահ, եա՛ հէր շէյէ գա-
տիր Փէտէր, մախլուգաթընը է-
սիրկէ, վէ րահմ էյլէ՛ :

Եա՛ շէմսի ատալէթ՝ հագիգի նու-
րը ճանըմըգա թո՛ւլ էթտիր վէ
րահմ էյլէ՛ :

Եա՛ Բապպ, պիգէ սէլամէթինի
վէր, եա հագիգի բուհ՝ տիւշմէն-
լէրիմիգտէն պիգի գուրթար վէ
րահմ էյլէ՛ :

(Ի նեղութեան ինոււմ) . — Եա՛

Րապպ՝ վագթիյլէ Յովնանա իմտատ էթտիյին կիպի, սըզլէթիմտէ պանա իմտատ էթ, վէ բահմ էյլէ՛:

Եա՛ Րապպ, վագթըյլա կէօմբիւքճիւյիւ փաքլատըղըն կիպի, պէնի տէ խաթալարըմտան փաքլա՛ վէ բահմ էյլէ՛:

Եա՛ Րապպ, պէնի հիյլէպազ տուտագլարտան գուրթար. գանտան հըֆզ էթ վէ բահմ էյլէ՛:

(Վսանգիւմ ի յազոռօքեկե մեղաց իմոց). — Եա՛ սէլամէթ Ալլահը, կիւնահլարըմըն քէսրէթիմտէն թէհլիքէտէիմ, պանա իմտատ էթ:

Եա՛ սէլամէթ մէլիքի՛ ֆըսզըմըն բիւզկեարըյլէ ֆուրթուճայա թուրթուճուճում, պանա իմտատ էթ:

Եա՛ էյի գապտան, կիւնահ տէրեասը տիպինտէ տալկալանըյօրըմ, պէնի խէլաս էյլէ՛:

(Ծով կեկցադոյս). — Էօմը տէրեասը, տա՛իմա պէնի ֆուրթուճայեա թուրթույօր:

Տիւլմէն պանա գարըը պօրալը

տալկալար գալտըրըյօր:

Եա՛ էյի գապտան, ճանըմա մէլճա օ՛լ:

(Մերձ եւմ յրնկղմիդ). — Եա՛ էյի գապտան, իչթէ պաթմագտայըմ. չիւն կիւնահ պարլարըմ աղըրլաշտըլար:

Եա՛ Ալլահ, պանա թէզ իմտատա եէթիչ. չիւն տէրին շէրիլէր պէնի կիրտապլարա զարգ էտիյօրլար:

Շու գազագէտէյի տէնիզ տալկալարը թէհլիքէսինտէն գուրթար. չիւն՝ ֆըսզ կիւնահլարըմտան թէլէֆ օլույօրըմ:

(Աղաչեւմ գֆեզ Տե՛ր). — Եա՛ Րապպ բէճա էտէրիմ՝ քէրէմ էթ տէ թէօվպէ իլէ կիւնահլարըմը եայգայայըմ վէ բահմ էյլէ՛:

Եա՛ Րապպ՝ կէօզ եաչարըմը վէ գալպիմին ֆիղանլէրինի ինսանփէրվէրիյինլէ գապուլ էթ վէ բահմ էյլէ՛:

Եա՛ Րապպ՝ բէճալարըմ հուզու-

ըընա եէթիշսինյէր, նիյմէթքեար-
լըղընլա էսիրկէ՛. պանա թէրահ-
հիւմ էյլէ՛ :

Աղոթք

(Տե՛ր տուրնցեան). — Եա կիւն-
տիւզիւն սահիպի վէ կէճէնին խա-
լիգի, սէնսին քի ճանըմըզըն խէ-
լատընա՛ խայըր ամէլլէր իլէ մէշ-
ղուլ օլմագ իջիւն կիւնտիւզիւ, վէ
զայիֆ վիճուտըմըզա ըհաթ ույ-
գու իջիւն տէ՛ կիճէյի եարաթտըն :
Շիմտի իսէ պիղի ույանտըրըզ աղ-
զըմըզը աչտըն քի՛ ազիզ, հէյպէթ-
լի վէ ճէլիլ իսմինէ համտ ու սէնա
էտէլիմ : Իմտի ըէճալարըմըզը գա-
պուլ էյլէ՛ վէ պիղի տողրու իման
վէ ֆազըլ աթվար իլէ հէր տայիմ
սէնին յայնի խըզմէթինէ (իպատէ-
թէ) եէթիշմէյէ, վէ ա՛յնի գանուն
իլէ Փէտէրէ, էվլատա վէ Ազիզ
Րուհա տայիմ համտ էթմէքլիյէ
միւլէսսէր էյլէ՛ շիմտի վէ իլէլ է-
պէտ. Ամին :

Սաղադոսիւն սմեկեցուն
Ասուծոյ երկիր պագեցոյի

Եա՛ հէր շէյտէ շէֆիզ վէ ին-
տանփէրվէր Րապպ, սանա պէր
տէվամ ըէճա էտէրիզ, պիղի կիւն-
տէն կիւնէ գուվվէթլէնտիր քի
թարիգաթըմըզտա տուրապիլէլիմ :
Եա՛ Րապպ, իւզէրիմիզէ գօյմուշ
օլտուղուն լաթիֆ պօյունտուրու-
ղու խաֆիֆիլէշտիր քի թէնպիհա-
թընտա տուրապիլէրէք՝ հէր տէմ
կիճէ վէ կիւնտիւզ հուզուրունտա
իրատէթինի իճրա վէ մէլէքլէրլէ
թէրէննիւմսազ օլարագ սանա համտ
ու սէնա օգումաղա վէ հէր շէյէ
գատըր հիւքիւմէթինէ թէշէքքիւր
թէսպիհաթ՝ արգ էտէպիլէլիմ շիմ-
տի վէ իլէլ էպէտ. Ամին :

Ե Ր Կ Ո Ւ Շ Ա Յ Թ Ի

Սաղմոս

(Աստուած Աստուած իմ)

Ես՝ Ալլահ, Ալլահըմ՝ սէ՛ն սին. պէն սապահլարը սէնի արատըմ. ճանըմ սանա սուսատը, թէնիմ ի-սէ տահա զիյատէ չէօլ վէ սուսուզ իզսիզ եէր կիպի սանա միւշթագ տըր:

Մագտիստէ սանա կէօրիւնէյիմ, սէնին գուվվէթ ու իզզէթինի կէօրէյիմ:

Չիւնքի ինայէթին պէնիմ էօմ-րիւմտէն էյի տիր, վէ տուտագ-լարըմ սանա թէսպիհ էտէճէքլէր:

Էօմրիւմտէ սանա պէօյլէ սէնա էտէճէյիմ վէ էլլէրիմի սէնին իս-մինլէ գալտըրաճաղըմ:

Ճանըմ եաղ վէ իլիքլէ տօյար կի-պի տօյաճագ, վէ աղզըմ թէրէն-

նիւմաղ տուտազլար իլէ սէնի թէմճիտ էտէճէք տիր:

Սէնի եաթաղըմտա տէրխաթըր էտինճէ, սապահ էրքէն գալգըպ սէնինլէ գօնուշաճաղըմ:

Չիրա պանա եարտըմճը օլտուն, գանատլարըյըն սայէսինտէ մէսրուր օլաճաղըմ:

Ճանըմ արգանճա կիթտի վէ սաղ էլին պանա տէսթէկիր օլտու վէ անլէր ճանըմը հէլաք իչիւն պօշ եէրէ արատըլար:

Օնլար եէրին տիպինէ կիրէճէք-լէր, գըլըճլարա թէսլիմ օլաճագ-լար, վէ տիլքիլէրէ նասիպ օլա-ճագլար:

Փատիշահ՝ Բապպա կիւվէնալի, օնունլա եէմին էտէնլէր իֆթիխար էտէճէքլէր. եալան սէօյլէյէնլէրին աղզըր գափանաճագ տըր:

Եւրական

(Հայր բագոււնդորմ). — Ես՝

րահման Փէտէր, միւսրիֆ էվլատ կիպի սանա իթիրաֆ էտիյօրոււմ, կիւնահլարըմը պանա աֆվ էթ վէ րահմ էյլէ՛ :

Եա՛ րապպ, սէ՛ն քի Բանանլը գարըյա թէրահհիււմ էթտին, պէն կիւնահլարա տա թէրահհիււմ էթ վէ րահմ էյլէ՛ :

Եա՛ րապպ, սէն քի կէօմրիւք-ճիւլի հագիգի իլմէ կէթիրտին, պէն շաշղընը տա կէթիր, վէ րահմ էյլէ՛ :

(Աղայլեւ գեղ Հա՛յր). — Եա՛ սէ-մալի Փէտէր, րէճա էտէրիւմ պէն-տէն եիւղ տէօնտէրմէ, զիրա սը-գընթըմ վար, պէնի չափուգ տինլէ :

Յըսգ իլէ շաշղընըմ. Եա՛ րապպ, սէն քի շաշղըն գօյոււնու արայան-սըն, պէնի ֆըսգըմա կէօրէ հէլաք էթմէ՛ :

Ճանըմ կիւնահ իլէ աղըրլաշա-րադ դարգ օլույօր. վագթըլա Պեարոսը թութտուղոււն կիպի՛ խա-

թա իլէ տալկալանմագտայըմ, պէ-նի տէ թու թ :

(Մեղաֆ մինչեւ յերկինս). — Թա՛ սէմայէտէք խաթա էթտիք, վէ սէ-նին ատիլ խըշընը պիղէ թահրիք էթտիք, Եա՛ րապպ՝ մէրհամէթիլին քէօրէթինէ կէօրէ պիղէ րահմ էյլէ :

Յըսգըմըզա տալարագ թա՛ ճէ-հէննէմին տիպինէտէք էնտիք, Եա Րապպ, էվլատըյըն գան պէտէլլէրի-նի թէղէքքիւր էթ, վէ րահմ էյլէ :

Եա՛ րապպ՝ խաշըյըն ալէմիլլէ խասիւմ վէ նապէտիտ ճանվէրի պիղ-տէն տէֆ էթ, վէ դօյ վէրմէ՛ քի միրասըն խարապ օլսոււն :

(Յոյս իււ ես դու Տեր). — Եա՛ րապպ՝ սէն պէնիւմ իւմիտիւմ սին, խաթալարըմըն դաֆուրը սըն, տէօքիլէն կէօղեաշարըմա նազար գըլ, Եա՛ Ալլահ պանա րահմ էյլէ՛ :

Միւսրիֆ էվլատ կիպի սանա իլթիճա էթտիւմ, Եա՛ Փէտէր սէ-մայա վէ սէնին հուղուրընտա խա-

թա էթտիմ, եա՛ Ալլահ, պանա
րահմ էյլէ՛ :

Եա՛ Ալլահ, պէնի քէսիր կիւ-
նահլարըմտան գուրթա՛ր, պէնի
Ազիզ մէլէփիւթիւնէ լայըգ էյլէ՛,
Եա՛ Ալլահ, պանա րահմ էյլէ՛ :

(Վիրաւորեալ յանցանօք անձն իւն)
— Ճանըմ խաթալար իլէ եարէլէն-
միշ տիր. Եա՛ Րապպ, իշթէ կէօզ-
լէրիմի սանա գալըըրըմ եալընըզ
միւշֆիգ սէ՛ն սին. կիւնահլարըմը
պանա աֆվ է՛թ, Եա՛ Ալլահ, մէր-
համէթիյին քէսրէթիւնէ կէօրէ պա-
նա րահմ էյլէ՛ :

Սապիս տիւշմէն պէնի խարապ
էթտի, վէ պէնի պիւսպիւթիւն շի-
քեար էթմէք էմէլինտէ տիր. Եա՛
միւշֆիգ Փէտէր, շու եարէլիյէ շի-
ֆա վէր. Եա՛ Ալլահ, մէրհամէթիյին
քէսրէթիւնէ կէօրէ պանա րահմ
էյլէ՛ :

Կիւնահ կիրտապլարը պէնի մու-
հասէրէ էթտիլէր, շիւն տէնիզ
գումլարընտան չօգ կիւնահլարըմ

վար, եա՛ Րապպ, սանա եալվարը-
յօրում, պէնի շու պէլատան գուր-
թա՛ր. Եա՛ Ալլահ, մէրհամէթիյին
քէսրէթիւնէ կէօրէ պանա րահմ էյ-
լէ՛ :

(Անկանիւն առաջի քո). — Հու-
գուրընա տիւշիւպ կիւնահլարըմըն
աֆվընը րէճա էտէրիմ. Եա՛ Փէտէր,
րէճալարըմա նազար գը՛լ :

Կէօմրիւքճիւ կիպի Ֆէրեստ է-
տէրիմ, ֆահիշէ կիպի կէօզ եաշ-
լարըմը հուգուրունա տէօքէրիմ,
Եա՛ Փէտէր րէճալարըմա նազար
գը՛լ :

Նապէտիտ տիւշմէնտէն մաղլուպ
օլտում, վէ օնուն մախֆի օգլա-
րընտան եարէլէնտիմ, Եա՛ Փէտէր
րէճալարըմա նազար գը՛լ :

ԱՂՕԹՔ

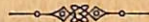
(Ի գիշերի եւ ի տարնցեան). —
Եա՛ ինսանիէրվէր Րապպ, կիճէ վէ
կիւնտիւզ՝ հէր տէմ՝ սանա րէճա

էտէր վէ սէնտէն տիւերիզ , պիղի տինլէ . Եա՛ խէլասքեար Ալլահըմըզ՝ գուլաղըն բէճալարըմըզտա օլտուն քի գուլլարըլըն էմէքլէրի պօշա չըգմասըն , պիղիմ դահմէթլէրիմիզի սալահ՝ ամէլի վէ թագվա սէմէրէսի կիպի թո՛ւթ :

Եա՛ Բապպ , տուա վէ սէճտէմիզի գապուլ էլլէ՛ . վէ մէրհամէթինի պիղէ ճէօմէրտանէ իհսան գը՛լ . հէր շէյէ գատըր էլիյին հիմայէսինտէ պիղի հըֆղ էլլէ՛ . Եա՛ Բապպ աղիզ բուհուլուն գուլվէթի իլէ պիղի գուլվէթլէնտիր , պիղի կէօզ պէպէյի կիպի սագլա՛ , վէ աղիզ իսմիյին մէտհ ու սէնասընա օլտուն՝ պիղէ խայր՝ ալամէթ կէօսթէր : Զիրա պիւթիւն մախլուգաթըն տաիմի համո ու սէնալէրի եիւքսէքլէրտէ սէնին՝ Փէտէրին , էվլատըն վէ Ազիզ Բուհուն շէրէֆինէ իճրա օլուր , շիմտի իլէլ էպէտ . Ամին :

Խաղաղութիւն ամենեցուն
Ասուծոյ երկրպագեցուք

Եա՛ շէճի վէ էպէտի չօպան , նազար գը՛լ վէ ինայէթինլէ հուղուրունա ճէմ էթմիշ օլտուղուն նաթըգ սիւրիւնէ զիյարէթ էլլէ՛ : Զիրա եա՛ Բապպ՝ հուղուրունտա տուրույօրըզ , վէ սէնտէն կէլէճէք մէրհամէթ ու ինայէթէ պէքլէյօրուզ . ճիւմլէմիզի միւպարէքլէ՛ ճիւմլէմիզի՝ ալիմ էլլէ՛ , ճիւմլէմիզի թէնվիր էլլէ՛ , վէ ճիւմլէսինէ տէ սէմավի մէլէքիւթիւնիւ իհսան էլլէ՛ : Զիրա էօմրիւմիւզիւն սահիպի վէ մէրհամէթլէրին Ալլահը սէն սին , վէ իղգէթ ու սալթանաթ սանա եազըլըր , շիմտի վէ իլէլ էպէտ . Ամին :

Ե Ր Ե Ք Շ Ա Ւ Թ Ի

Սաղմաս

(Տե՛ր հովուեացի զիս Գլ. ԻԲ)

Պէ՛նի ՚հապպ կիւտէճէք տիր վէ պէն պիր շէյէ միւհթամ օլմայաճաղըմ՝

Օ պէնի չիմէնդարարտա իսքեան էթտիրաի, վէ պէնի ըահաթ սուլար քէնարարընտա պէօյիւթտիւ :

Ճանըմը թաղէլէտի վէ իամի իչիւն պէնի սալահ եօլարընա իրչատ էյլէտի :

Պէն էօլիւմ քէօլկէլէրինտէ պիլէ կէզսէմ՝ շէրրտէն գօրգմայաճաղըմ, զիրա , եա՛ ՚հապպ, սէն պէնիմ իլէ սին :

Սէնին ասան վէ տէյնէյին պանա թէսէլլի վիրէճէքլէր :

Թա՛ տիւշմէնլէրիմին կէօզիւ էօ-

նիւնտէ պէնիմ իչիւն սօփրա հազըրլատըն :

Պաշըմը եաղ իլէ մէսն էթտին , քեասէն իալիս շարապ կիպի պէնի մէսթ էյլէտի :

Մէրհամէթին պիւթիւն էօմրիւմտէ արգամճա կէլէճէք , ուզուն միւտաէթ ՚հապպըն էվինտէ սաքին օլաճաղըմ :

Շարական

(Զղջնան ինոյ գարսասուս) . — Եա՛ ՚Քրիստոս , նէտամէթ կէօզեաշարըմը հուզուրունա տէօքիւյօրում , ֆահիշէյէ 'աֆվ էթտիյին կիպի կիւնահլարըմը պանա 'աֆվ էյլէ . զիրա ըահիմի մութլադ սէ՛ն սին :

Եա՛ ՚Քրիստոս , սէն քի նաթըզ սիւրիւյիւն չօպանը սըն , հուզուրընա տիւշիւյօրըմ , պէն շաշկընը տա արա՛ , զիրա ըահիմի մութլադ սէ՛ն սին :

Ես՝ Քրիստոս, սէն քի ճանլարըն հէքիմի վէ հայաթըն սահիպի սին կիւնահլարըմը սանա կէօսթէրիյօրըմ՝, խասթալըզլարըմա շիֆա վէր գիրա րահիմի մութլագ սէ՛ն սին :

(Դարան՝ գցասուսնե ֆո ի մեկնջ) .
— Ես՝ զանի մերհամէթլի Բապպ, շու թիւրապիլէրին Ֆէրեատ էթտիքլէրինտէ, խըչմընը պիզտէն րէֆ է՛թ, մէրհամէթ էյլէ՛ վէ հէլաք էթմէ՛ :

Շու տիւշկիւնլէրի՝ տիւշմէնտէն եարէլէնմիշլէրի այաղա գալաը՛ր, սէն քի խասթալարըն հէքիմի սին՝ խասթալըզլարըմա շիֆա վէ՛ր :

Ճանըմ գապահաթլարըմտան միւքէտտէր տիր, կէօմիլեքճիւ կիպի նիտա էտիյօրում : Ես՝ Ալլահ պէն կիւնահքեարա մաղֆէրէթ գը՛լ :

(Մեղայ Տեր քազուսողորմ) .
— Ես՝ Բապպ, խաթա էթտիմ. Ես՝ մէրհամէթլի Ալլահ, խաթա էթտիմ րահիմ էյլէ՛ :

Ես՝ Բապպ խաթա էթտիմ վէ

հուզուրընա գափանըյօրում, խաթա էթտիմ րահիմ էյլէ՛ :

Ես՝ Բապպ խաթա էթտիմ, գապահաթլարըմը իգրար էտիյօրում, խաթա էթտիմ րահիմ էյլէ՛ :

(Ողորմեա ինն Ասսուած իւն) . —
Բահիմ էյլէ՛ պանա ես՝ Ալլահըմ, պանա րահիմ էյլէ՛, չիւն հէր շէյտէ ճէվապսըզըմ. Ես՝ Բապպ, պանա աֆվ էյլէ՛ :

Սէնին թարիպլէրին տողրու տըր, անճագ պէն շաշըրտում, ես՝ Ալլահ, պէնի տէօնտէր վէ րահիմ էյլէ՛ :

Սէնին շէրիա՛թըն հագգ տըր, անճագ պէն խաթա էթտիմ, ես՝ Ալլահ պանա մաղֆէրէթ գը՛լ, վէ րահիմ էյլէ՛ :

(Բագուս են գրուքիւնի) . — Քէսիր կիւնահլը ճանըմ իչիւն շէֆգաթըն քէսիր տիր, ես՝ զաֆուր Ալլահ րահիմ էյլէ՛ :

Ձիւնքի, ես՝ զարէզսիզ Բապպ, խապիստէն ալտանարագ խաթա

էթ տիմ, եա՛ զաֆուր Ալլահ բահմ
էյլէ՛ :

Թէքրար կէլտիյինտէ, եանի՛ զէ-
մինի հիւքմէ կէլտիյինտէ, եա՛ զա-
ֆուր Ալլահ, բահմ էյլէ՛ :

(Մերձեալ ե or գաղսեսան ֆո Տեր).
— Եւեմի Վիրուտըն եազլաշմը տըր-
պէն քի սանա նիտա էտիյորում,
միւնաճաթըմըն սէտասընը էշի՛թ
վէ բահմ էյլէ՛ :

Եա՛ Բապա՛ սէօղլէրիմէ գուլազ
վէ՛ր, վէ պէն քի սանա նիտա է-
տիյորում, սապահ բէճալարըմը է-
շի՛թ վէ բահմ էյլէ՛ :

Պէն քի շէրը կիրտապլարընա
զարգ օլմուշում, սանա նիտա էտի-
յորում, պանա Աղիզ բուհունը իր-
սալ էյլէ՛ վէ բահմ էյլէ՛ :

Աղօթ

(Տեր երկնի եւ երկրի). — Եա՛
սէմանըն վէ գէմինին սահիպի,
ճիւմլէ կէօրիւնիւր վէ կէօրիւնմէզ

մախլուգաթըն խալիզի, հէր տէմ
սանա նիտա էտէրիզ, զիրա հիւ-
քիւմէթին հէր եէրտէ տիր, վէ մէ-
լէքիւթիւն ճիւմլէյէ հիւքմ էտէր :
Պիզէ քէրէմ էյլէ՛ քի թազվա իլէ
հէր վազըթ իպատէթինէ տէվամ
էտէլիմ, սէնի պիւթիւն ճան ու
կէօնիւլտէն սէվէլիմ, վէ պիւթիւն
գուվվէթիմիզլէ թէնպիհլէրինի
սազլայալըմ, էլլէրիմիզի վաքըզ-
լա՛ պիւա խըրս վէ պիւա շիւպհէ
սանա տօղրու գալտըրալըմ, վէ
սէնտէն քէրէմ ու ինայէթ վէ էյլի
իշլէր իշիւն տէ միւէսսէրիյէթ պու-
լալըմ : Չիրա էօմիւրլէրին սահիպի
վէ մէրհամէթլի Ալլահ սէ՛ն սին, վէ
իզգէթ ու սալթանաթ սանա եա-
գըրը. Ամին :

Խաղաղութիւն ամենեցուն

Աստուծոյ երկիր պագեցուի

Պիւթիւն տիզլէր սէնին մուազ-
զամ վէ մուգաֆիէր հիւքիւմէթինէ
սէճտէ գըլարլար, վէ մէլէքիւթիւն

ճիւղէտէն ալ դըռլանըր : Եւ՛ Բապպ
 իպատէթիմիդէ նազար գը՛լ վէ
 պիդէ հագիգի ատալէթի իճրա էթ-
 մէքլէյի էօյրէ՛թ : Զիրա սէլամէթ
 Ալլահը սէ՛ն սին քի խուսուճէթի
 մէյտանտան դալարըրուն . սէմատէ
 վէ զէմինտէ սէլամէթ կէօսթէրտին
 ուզագտաքիլէր վէ եագընտաքիլէրէ
 նիմէթլէրիյին եինի իհսանլարը
 թէպլիբ էյլէտին : Եւ՛ Ալլահըմըզ՝
 Բապպըմըզ վէ Խէլասքեարըմըզ
 Յիսուս Քրիստոս , պիգի տէ հագի-
 գի տուաքեարլարընլա պէրապէր
 պէօյիւք իհսանընա լայըզ էյլէ .
 վէ Սէ՛ն՝ Փէտէր վէ Ազիզ Բուհուլա
 պէրապէր միւպարէքսին , շիմտի վէ
 իլէլ էպէտ . Ամին :

Չ Ո Ր Ե Ք Շ Ա Բ Թ Ի

Սաղմու

(Սիրեցի գիլուիցէ Տէր զնայն ճժԻԿ .)

Բապպը սէվտիմ , գիրա տուալա-
 րըմըն սէտասընը էչիթտի , գուլա-
 շընը պանա մէյլ էթտիրտի վէ պէն
 տէ միւտտէթի էօմրիւմտէ օնա տուա
 էտէճէյիմ :

Էօլիւմ քէմէնտլէրի պէնի իհաթէ
 էթտիլէր , վէ հալիլէ մուսիպէթ-
 լէրի պանա իսապէթ էթտի :

Սըգլէթ վէ գասավէթէ չաթտըմ
 վէ Բապպըն իամինէ Ֆէրեատ էյ-
 լէտիմ :

Եւ՛ Բապպ , ճանըմը գուրթա՛ր ,
 պիզիմ Ալլահըմըզ շէֆիգ վէ՛ տտիլ
 տիր , սաստտիլլէրէ րահմ էտէր վէ
 մուհաֆազա էյլէր :

Պէն զէլիլէնտիմ , լաքին Բապպ

պէնի խելասս էթտի, է՛յ ճանրմ, բահաթընա պա՛գ, զիրա Րապպ սանա եարտըմ էթտի:

Ճանրմը՝ էօլիւմտէն, կէօզլէրիմի եաշարտան, վէ այազլարըմը՝ գայմագտան գուրթարտը, տիրիլէրին միլքինտէ (սէմատէ) Րապպըն հուգուրընտա խօշ կէօրիւնէճէյիմ:

Շարական

(Զանապակասն զհոգեւոր զգանձն).
— Պօզուլմագ բուհանի խագինէյի շու պօզուլուր էօմրիւմտէ թէլէֆ էթտիմ, լաքին, է՛յ քէրիմ ինէլասքեար, եալընըզ սանա եալվարըյօրում կիւնահքեար գուլունա բահմ էյլէ՛:

Րուհումուն չիթինի սէօքտիւմ, վէ տալսըզ թէյէք կիպի օլտում, լաքին, է՛յ քէրիմ ինէլասքեար, եալընըզ սանա եալվարըյօրում, կիւնահքեար գուլունա բահմ էյլէ՛:
Տալարը գըրըմը աղան կիպի,

վէ մէյվէսի տէօքիւլմիւշ զէյթին կիպի օլտում. լաքին, եա՛ զարէզպիզ վէ քէնսիզ ինէլասքեար, կիւնահքեար գուլունա բահմ էյլէ՛:

(Քրիստոս Աստուած Աստուծոց). — Եա՛ Ալլահյար Ալլահը Քրիստոս, բահմ էյլէ՛, Վալիտէմ պէնի շէրը իլէ կիւնահ իշինտէ համիլէ օլտու. եա՛ ինէլասքեար, բէճա էտէրիմ, բահմ էյլէ՛:

Եա՛ ինէլասքեար կիւնահ իլէ եարէլի օլարագ սանա տիւշիւյօրըմ, նազար գը՛լ, բահմ էյլէ՛:

(Հանքառնամ առ իեզ Տեր գաջս իմ). — Եա՛ Րապպ, կէօզլէրիմի սանա գալտըրըյօրում, շէֆգաթընլա պանա նազար գը՛լ վէ բահմ էյլէ՛:

Պէնիմ իւմիտ վէ մէլճամ սէ՛ն սին, պէնի կիւնահ տուգագլարընտան ազատ է՛թ, վէ բահմ էյլէ՛:

Եա՛ Գուրթարըճըմ, եա՛ ինէլասքեարըմ, պէնի կիւնահ տուգագ-

լարընտան ազատ է՛թ, վէ ըահմ
էյլէ՛:

(Մեղայ քեզ Տեր). — Եա՛ Րապպ, սանա խաթա էթտիմ, պանա քէֆարէթ վէ՛ր:

Ոսթա էթտիք քեաֆֆէմիդտէ, իսեան էթտիք, էմիրլէրինի հըքզ էթմէտիք, եա՛ Րապպ, սանա խաթա էթտիմ, պանա քէֆարէթ վէ՛ր:

Եա՛ Րապպ, գազապընտան կէրի տէօն, խըչմընը պիդտէն պէր թարաֆ է՛թ, եա՛ Րապպ, սանա խաթա էթտիմ, պանա քէֆարէթ վէ՛ր:

(Որ զաղաղակ). — Սէն քի Գանանլը գարընըն Փէրեատընը ինսանիէրվէրանէ գապուլ էթտին, պէն կիւնահքեարըն թէօվպէ սէտասընը տա գապուլա շայան գըլ՛:

Եա՛ Ուէլասքեար, եա՛ կիւնահքեարլարըն գապուլ էտիճիսի, սէն քի ճարիչէնին Փիղանլէրինէ սիւքիւթ էթմէտին, պէն կիւնահքեարըն թէօվպէ սէտասընտա գապուլա շայան գըլ՛:

Սէն քի իլք իհսանըյըն փարչէսինի չօպանփէրվէր քէօփէքտէն էսիրկէմէտին, պէն կիւնահքեարըն թէօվպէ սէտասընը տա գապուլա շայան գըլ՛:

(Անկանիւն առաջի քո). — Հուզուրունա գափանըպ գապահաթլարըմըն մաղֆէրէթինի ըէճա էտէրիմ. եա՛ Փէտէր, նիյազլարըմը գապուլ է՛թ:

Կէօմրիւքճիւ կիպի նիտա էտէրիմ վէ ֆահիչէ կիպի կէօգեաշլարըմը հուզուրունա տէօքէրիմ. եա՛ Փէտէր, նիյազլարըմը գապուլ է՛թ:

Նապէտիտ տիւշմէնտէն մաղլուպ օլտոււմ վէ զամնազըն մախֆի օգլարընտան եարէլէնտիմ. եա՛ Փէտէր, նիյազլարըմը գապուլ էյլէ՛:

Ալօթ

(Գոհանւաւմ գիւն Տեր Աստուած մեր, որ զարթոցեր). — Եա՛ Րապպ Ալլահըմըզ, պանա համտ օլտուն,

քի պիգի քէրէմ ու ինայէթինլէ ույգուտան ույանտըրտըն, Եա՛ Բապայ Ալլահըմըզ, 'ատալէթինլէ Ֆիքրիմիզի տէ սանա տողրու ույանտըր քի՛ կէօզլէրիմիզ խէլասընը կէօրսիւն, Իլահիյէթին պիգտէ սաքին օլտուն վէ մէրհամէթին խըտմէթճիլէրիյին իւզէրինէ սայէպան վէ մուհաֆըզ օլտուն վէ շու գուլլարընը կիճէ կիւնտիւզ՝ տաիմ իւլ էվգաթ՝ էմրլէրիյին մուհապպէթի միւթալասընա, վէ համտ ու սէնա իլէ Փէտէրի, էվլատը վէ Ազիզ Բուհու ալգըշլանմազա լայըզ էյլէ, շիմտի վէ իլէլ էպէտ. Ամին:

Խաղաղութիւն ամենեցուն

Աստուծոյ երկրպագեացուն

Եա՛ Խէլասքեար Ալլահըմըզ Քրիստոս, հայաթպախշ գուտրէթ վէ էօլիւմսիւզլիւք մէնսլար սէ՛ն սին քի, կիճէ վագթը գալգսրպ վէ ահքեամ ու ատալէթիյին հագգընտա սանա համտ էթմէքլիյի պիգէ իհ-

սան էյլէտին: Իմտի, Եա՛ Բապայ Ալլահըմըզ, սանա ըէճա էտէրիզ շու սահէր վագթընտա ազիզլէրինլէ պէրապէր պիգի ույանըզ վէ հազըր էթ քի օնլար իլէ Սանա. Փէտէրէ վէ Ազիզ Բուհա համտ ու սէնա էտէլիմ, շիմտի վէ իլէլէպէտ. Ամին:

Հ Ի Ն Ք Շ Ա Ր Թ Ի

Սաղմսա ՁԵ.

Խոնարհեցո՛ Տէր գուցկն քո

Եա՛ Րապպ, գուլաղընը մէյլ էթ-
տի՛ր վէ պէնի տինլէ, զիրա պէն
ֆագիր վէ տիւշկիւնիւմ:

Եա՛ Րապպ, ճանըմը փաք սագ-
լա՛, եա՛ Ալլահըմ, շու գուլունու
խէլաս էյլէ, զիրա սանա կիւվէն-
տիմ:

Եա՛ Րապպ, պանա մէրհամէթ
էյլէ, զիրա հէր կիւն սանա ֆէր-
եատ էտէրիմ, գուլուլուն ճանընը
մէսրուր գըլ, զիրա, եա՛ Րապպ,
ճանըմը սանա թէրֆի էյլէտիմ:

Զիրա սէն, եա՛ Րապպ, թաթլը
վէ միւսթէգիմ սին, սանա նիտա
էտէնլէրին քեւաֆֆէսինէ տէ մէր-
համէթին շոգ տըր:

Եա՛ Րապպ, տուալարըմա գու-
լագ վէ՛ր վէ րէճալարըմըն սէտա-
սընա նագար գըլ:

Սըգլէթ կիւնիւնտէ սանա ֆէր-
եատ էթտիմ, վէ պէնի տինլէտին:
Եա՛ Րապպ, իլահլար արասընտա
միսլին եոգ տըր. իչլէրիյին տէ էմ-
սալը եոգ տըր:

Խալգ էթտիյին պիւթիւն գապի-
լէլէր կէլիպ հուգուրունտա սէճտէ
գըլաճագլար, վէ իսմինի իլէլէ-
պէտ թէմճիտ էտէճէքլէր:

Եա՛ Րապպ, սէն քէպիր սին. սէն
միւճիգէլէր իչլէրսին, Ալլահ եա-
լընըգ սէ՛ն սին:

Պանա եօլունու կէօսթէր, վէ պէն
հագիգաթընտա եիւրիւյէյիմ վէ
եիւրէյիմ իսմինտէն գօրգարագ
մէսրուր օլտուն:

Եա՛ Րապպըմ Ալլահ, սանա պիւ-
թիւն գալպիմտէն համտ էտէճէյիմ
իսմինի իլէլ էպէտ թէմճիտ էտէճէ-
յիմ:

Եա՛ Րապպ, պանա ինայէթին

պէտջիւք օլտու, վէ ճանրմը տէրին հավիյինտէն գուրթարտըն :

Եա՛ րապպ, զալըմար իւզէրիմէ հիւճմ էթտիլէր վէ զօրպալարըն քիւլֆէթի ճանրմա գաստ էթմէք իսթէտիլէր, վէ քէնտիլէր ինտինտէ սէնի Ալլահ տէյի թանրմատըլար Լաքին սէ՛ն եա րապպըմ Ալլահ, մէրհամէթլի, ինայէթլի, սապըրլը զանի, հագիգի սին, պանա նազար գըլ վէ մէրհամէթ էյլէ :

Գուլունա գուվվէթ վէ՛ր, ճարիյէյին օղլունու խէլաս էյլէ, վէ պանա պիր խայր ալամէթի կէօսթէր : Եէօյլէ քի պանա պուղղ էտէնլէր կէօրսիւնլէր վէ ութանսընլար, գիրա եա՛ րապպ՝ սէն պանա եարտըմ էթտին վէ թէսէլլի վէրտին :

Եարական

(Ողորմեա ինձ Բրիսնու). — Եա՛ Բրիստոս, ազիմ մէրհամէթ ինլէ պանա լահմ էյլէ, գիրա պէն սէնին

լութֆ ու մէրհամէթինէ միւհթաճըմ, բահմ էյլէ՛, շու զայէթ կիւնահքեարը տինլէ :

Եա՛ րապպ, շու սէֆիլին սէտաւսընը վէ էլէմնաք բէճալարընըն ֆէրեատընը տինլէ՛, պէն քի ֆէնա ամէլլիմլէ հուզուրունտա մահճուպ գալըյօրում, բահմ էյլէ՛, շու զայէթ կիւնահքեարը տինլէ :

Եա՛ րապպ, պէնիմ նիյազլարըմը վէ գալպիմին ահ ու էնինինի գապուլ էյլէ՛. պէն քի Բանանլը գարը կիպի նիտա էտիյօրում, բահմ էյլէ շու զայէթ կիւնահքեարը տինլէ :

(Բրիսնու Ասուած յոյս սպաշխարողաց). — Եա՛ Բրիստոս Ալլահ սէ՛ն քի թէօպէքեարլարըն իմիտի սին, պէնիմ քէսիր գապահաթլարըմա մաղֆէրէթ իհսան էյլէ :

Եա՛ միւշֆիգ, սանա կիւվէնէրէք բէճա էտիյօրում, պիղի մէրհամէթինտէն մահրում էթմէ :

Հարէմի կիպի սանա բէճա էտիյօրում, եա՛ րապպ, պէնի տէ մէ-

լէքիւթիւնտէ թէզէքքիւր էյլէ' :
(Զմեղս իմ խոստովանիւմ). — Եա՛
Քրիստոս, սէն քի մաղֆէրէթիւնլէ
միւշֆիգի մութլագսըն, կիւնահլա-
րըմը սանա իգրար էտիյօրում, եա՛
Սլլահ, պանա րահմ էյլէ' :

Եա՛ Րապպ, սէն քի հագիգաթը
սէվէրսին վէ գալլիմին սըրլարընը
թէֆթիշ էտէրսին, եա՛ Սլլահ,
պանա րահմ էյլէ' :

Սէլասըյըն մէսէրէթիւնի վէ՛ր
պանա, վէ պէնի քէրիմ՝ ըուհուկա
սապիթ գըլ՝, եա Սլլահ րահմ էյլէ' :
(Աշիֆ յանցանաց). — Գապահաթ
տալգալարը պէնի ալթ իւսթ էտի-
յօր, վէ կիւնահլարըմ՝ պանա թա-
զիր էտիյօր :

Պէն քի հէյպէթլի աթէչտէն
գուրթուլամյաճաղըմ՝ աճէպապու
կիւնահքեար ճանըմլա նէ՞ էտէյիմ :

Եա՛ Իպնուլահ Քրիստոս, սանա
խաթա էթտիմ, պէնիմ քէսիր գա-
պահաթլարըմա մաղֆէրէթ գըլ՝ :
(Տեր որ ի մեք շերիւն). — Եա՛

Րապպ, սէ՛ն քի տաղըն իշինտէ
գայատան սու չըգարթտըն, եա՛
Րապպ, պէնիմ գալլիստէն տէ
թէօվպէ կէօղ եաչընը չըգա՛րթ :

Շէօյլէ քի եաչաեայըմ վէ թէօվ-
պէ էտէրէք, սէնին՝ միւսթագպէլ
չէրիաթընտան գուրթուլայըմ :

(Մեղայ ֆեգ Տեր). — Եա՛ Րապպ,
սանա խաթա էթտիմ, պանա քէ-
ֆարէթ վէ՛ր, եա՛ Սլլահ պանա
րահմ էյլէ' :

Նաթըգ սիւրիւյիւն գօյունույըմ,
վէ սանա իլթիճա էտիյօրում, եա՛
էյի չօպան շու շաչկընը արա՛, եա՛
Սլլահ պանա րահմ էյլէ' :

Կիւնահ տէրեասընտա ալթիւսթ
օլմուշում տա նիտա էտիյօրում, եա
էյի գափտան, շու պէլատան պէնի
գուրթա՛ր, եա Սլլահ, պանա րահմ
էյլէ' :

Աղօթք

(Գոհուսւմք գֆեկ Տեր Ասուած
մեր, որ երեւելի յուսով ֆով). —

Շիւքը օլտուն սանա եա՛ Բապպ Ալ-
լահըմըզ քի մաստի նուրունլա պիւ-
թիւն մասխուզաթընը Ֆէրահլան-
տըրտըն, վէ էմրլէրիյին մանէվի
նուրու իլէ սոնա իման էտէնլէրի
թէնվիր էյլէտին: Եա՛ Բապպ, պի-
զի տէ գուվվէթլէնտիր քի շու կիւն
վէ հէր վադըթ էմրլէրինի սագ-
լայապիլէլիմ. շէոյլէ քի միւնէվվէր
Ֆիքը իլէ տաիմ իւ էվգաթ իրա-
տէթինի իճրա էտիպ, սէ՛ն Բապ-
պըմըզ վէ Նէլասքեարըմըզ Յիսուս
Քրիստոսուն ինայէթ վէ միւրիւվվէ-
թիլլէ քեաֆֆէի ազիզլէրինլէ պէ-
րապէր միւթազպէլ նիյմէթլէրինէ
նայիլ օլալըմ, իզզէթ վէ սալթա-
նաթ վէ շէրէֆ իլէլ էպէտ սանա
եազըշըր. Ամին:

Նաղաղութիւն ամենեցուն

Ասուծոյ երկրպագեցուք

Եա՛ Բապպըմըզ վէ Նէլասքեա-
րըմըզ Յիսուս Քրիստոս, սէ՛ն քի
Փէտէրտէն իրսալ օլտուն, պիզիմ

սէլամէթիմիզ վէ էօմրիւմիւզ սէ՛ն
սին, հայաթպախշ վէ հէր շէյէ
գատըր Ազիզ Բուհունու իւֆլէյէ-
րէք՝ ազիզ բէսուլարընլա իհսան
էյլէտիյին սէլամէթինի պիզէ տէ
վէր: Շէոյլէ քի պիզ տաիի տիւն-
եէվի մէյիլլէրտէն սալիմ գալա-
րազ, իլահի իհսանլարընա հէյքէլ
վէ մէսքէն օլալըմ, վէ, եա՛ Ալլա-
հըմըզ Քրիստոս, Սանա, Փէտէրէ,
վէ Ազիզ Բուհա համո ու սէնա է-
տէլիմ, շիմտի վէ իլէլ էպէտ. Ամին:

Ո ի Ր Բ Ա թ

Սաղմոս 9.

Տե՛ր, մի՛ արժանութեամբ Բով

Եա՛ Բապպ, պէ՛նի գաղապընլա
թէքտիր վէ խըշմընլա թէտիպ էթ-
մէ՛ :

Եա՛ Բապպ, պանա մէրհամէթ
էյլէ՛ գիրա պէն զայիֆ իմ, ճանը-
մա շիֆա վէ՛ր, գիրա քէմիքլէրիմ
սարսըլտըլար :

Ճանըմտա չօգ սարսըլտը, վէ
սէն եա՛ Բապպ, նիչէյէտէք տու-
րուրուն :

Եա՛ Բապպ, տէօ՛ն վէ ճանըմը
գուրթա՛ր, եա՛ Բապպ, մէրհամէ-
թին իչիւն պէնի խէլաս էյլէ՛ :

Զիրա էօլիւմտ սէնի քիմսէ գիքը
էթմէզ, հավիյէտէ սանա քիմսէ
համտ էթմէզ :

Ահ ու էնին չէքմէքտէն եօրու-
տում. պիւթիւն կիճէ եաթաղըմը
կէօզ եաղըմլա ըսլատտըմ՝

Էլէմտէն կէօզլէրիմ պուլանտը,
վէ պէն պիւթիւն տիւշմէնլէրիմ
սէպէպինտէն իւզիւլտիւմ՝

Է՛յ ֆըսգ էտէնլէր, պէնտէն չէ-
քիլինիզ :

Զիրա Բապպ՝ ֆիղան սէտալա-
րըմը էչիթտի, վէ Բապպ պէնիմ
րէճալարըմը գապուլ էյլէտի :

Պիւթիւն տիւշմէնլէրիմ մահճուպ
օլտունլար վէ զայէթլէ մուգթարըպ
օլտունլար, կէրի տէօնսիւնլէր, զա-
յէթլէ մահճուպ օլտունլար, մուգ-
թարըպ օլտունլար :

Շարական

(Սասուած մարդասեռ) — Եա՛ ին-
սանփէրվէր Ալլահ, սէ՛ն քի կէօմ-
րիւքճիւյիւ թէպրիւ էյլէտին, պէն
կիւնահքեարա տա մաղֆէրէթ գըը
Սէն քի լիպասըյըն էթէյի իլէ

սանա եագլաշանա շիֆա վերտին
պէն կիւնահքեարա տա մաղֆերէթ
գըլ :

Սէն քի՛ սալթ էմր իլէ քէօթրիւ-
մէ սըհէթ վերտին , պէն կիւնահ-
քեարա տա մաղֆերէթ գըլ :

(Յարնենայն ժամ աղայանի իմ
այս են) . — Հէր տէմ՝ ըէճամ շու
տըր , եա Բապպ պէնի կիւնահլա-
րըմտան փաքլէ :

Խաթալարըմտան գալպիմ թիթ-
րէյօր . եա՛ Բապպ , ըէճա էտերիմ,
պանա աֆվ էյլէ :

Եա՛ Բապպ կէօղ եաշլարըմա նա-
գար գըլ , զիրա պէն պու Փանի
տիւնեատա զարիպ իմ :

(Զարհուրեալ դողացալ) . — Ղա-
յէթ կիւնահքեար ճանըմ , հիյպէթ-
լի հիւքմիւնտէն վէ շտիտ իսկէն-
ճէլէրտէն սարսըլըպ թիթրէտի :

Զիրա կէօնլիւկէ պէօյիւք պէօ-
յիւք կիւնահլարա տիւշտիւմ , պուն-
տան սօնրա պանա շտիտ զաղէպ-
լէր պէքլէյօրլար :

Իշթէ եա՛ Խէլասքեար , վէ քէ-
րիմ , եէրէ գափանըպ ըէճա էտի-
յօրում՝ , շու կիւնահքեարը էսիրկէ
շու զայէթ կիւնահքեարա րահմ՝
էյլէ :

(Աննենակալ փաւեա՛) . — Եա՛ հէր
շէյէ գատըր , կիւնահլարըմա մաղ-
ֆերէթ գըլ , զիրա սէն թէօվ-
պէքեարլարըն Ալլահըսըն :

Վէ Աղիզ բուհուշու պէնտէն ա-
յըրմա , զիրա սէն թէօվպէքեար-
լարըն Ալլահըսըն :

Վէ պէնի հէյպէթլի աթէշտէն
խէլաս էյլէ՛ , զիրա սէն թէօվպէ-
քեարլարըն Ալլահըսըն :

(Եկեցք՝ Տեր) . — Եա՛ Բապպ ,
մէրհամէթին իւզէրիմիգտէ օլսուն ,
վէ քէլամը խէլասըն ճանրմըզը կիւ-
նահլարտան հըֆօղ էթսին :

Մէրհամէթին , հագիգաթըն վէ
նուրը սիման պիղի ատալէթէ իր-
շատ էթսինլէր :

Եա՛ շէֆիգ վէ թէհամիլլիւ
Բապպ , սէն քի րահիմ սին , Սուրբ

Աստուածածինին շէֆաաթը լա բէ-
ճալարը մը զգալու է յէ՛ :

Աղօթք

(Յարեւելից միևնջեռ ի մոռսս) . —
Եա՛ Բապա, շարգաան զարպատէք
միւսարէքսին, գիրա սէն պիր լա-
թիֆ մէլիքսին, վէ իսմին պիւթիւն
ճիհան իջիւն հէյպէթլի տիր: Պի-
գիմ տուա վէ թէրէննիւմլէրիմիզ
հուզուրընտա լաթիֆ վէ խօշ թու-
թուլտուն, ատալէթիւտէն շու զա-
յիֆ գուլարըն իջիւն հագգ սու-
տուր էթսին. վէ սէնին մուազգէզ
իսմին շէրէֆ պուլտուն: Պիզ տէ
էմրլէրինտէ սապիթ գալարագ՝ Սա-
նա, Փէտէրէ վէ Ազիզ Բուհա թէս-
պիհաթ թէրէննիւմ՝ էթմէյէ լայըզ
օլալըմ, շիմտի վէ իլէլ էպէտ, Ամին:

Սաղադուքիւն ամենեցուն
Աստուծոյ երկրպագեցուր
Եա՛ Ալլահ, եա՛ էպէտի Ալլահ,

սէն սին քի շու էտնա տիւնեայա
նուր տօղտուն վէ պիգի կիւնահլա-
րըմըզ գուլմէթիւտէն չըգարըպ
նուրա կէթիւրտին, եա՛ հատուրզ
Ալլահ, սէն սին քի պիգիմ իջիւն
հուտուտ ալթընա կիրտին, վէ Ա-
զիզ բուհույուն լութֆունու մախ-
լուգաթընա տէօքիւպ թաշըրտըն,
Սէ՛ն, եա՛ Ազիմ Ալլահ, շիմտի վէ
իլէլ էպէտ Փէտէր վէ Ազիզ Բուհ
իլէ պէրապէր ալգըլանմըշըն.
Ամին :

Շ Ա Յ Ա Թ

Սաղմոս ԳԱ.

Բարի է խոսուլան լինել

Բապպա համո էթմէք վէ, եա՛
միւթէալ, իսմինէ Սաղմոս սէօյլէ-
մէք էյի տիր:

Սապահլայըն ինայէթինի վէ կիճէ
հագիգաթընը վասֆ էթմէք էյիտիր:

Օն քերիչի սաղլա վէ սանթուր
սէտասըյլա սէնի մէտհ էթմէք էյի
տիր:

Եա՛ Բապպ՝ սէն պէնի Փիիլէրին-
լէ Ֆէրահլանտըրտըն, էլլէրիմին
իչլէրիլէ շատուման օլաճաղըմ:

Եա՛ Բապպ՝ իչլէրին նէ՛ աղիմ
տիր, սէնին էֆքեարըն զայէթ
տէրին տիր:

Իտրաքսըղ ատէմ պուենու պիլմէղ
վէ ահմագ անլամաղ,

Կիւնահքեարլարըն օթ կիպի

պիթտիքլէրի վէ եարամաղլարըն
չիչէքլէնմէսի իլէլ էպէտ հէլաք օլ-
մալարը իչլին տիր:

Ձիրա իշթէ տիւշմէնլէրին, եա՛
Բապպ, իշթէ տիւշմէնլէրին հէլաք
օլաճաղլար, եարամաղլարըն քեաֆ-
ֆէսի տէ փէրիչան օլաճաղլար:

Լաքին պէնիմ պուշնուղու կէր-
կէրտան պուշնուղու կիպի եիւքսէք
օլսուեն վէ պէնիմ իխթիյարլըղըմ
զէյթին եաղը իլէ մէսհ օլսուեն:

Կէօղիւմ ֆէնալըղ իչլին իւսթիւ-
մէ գալգան տիւշմէնլէրի կէօրտիւ,
վէ գուլաղըմ օնլարըն հէլաք սէսի-
նի տէ էչիտէճէք:

Սալիհլէր իոււրմա աղաճը կիպի
աչըլաճաղլար, Լիրանանըն մէչլէլէ-
րի կիպի չօղալաճաղլար:

Բապպըն խանէսինտէ տիքիլէ-
ճէքլէր վէ Ալլահըմըղըն հավու-
սընտա աչըլաճաղլար:

Իխթիյարլըղտա պիլէ չօղալաճաղ-
լար, սէմիզ վէ թազէ օլաճաղլար:
Վասֆ էթտիքլէրինտէ տէյէճէք-

լէր, պիզիմ Բապպ Ալլահըմըզ ասղ-
րու տըր, Օնտա նահապըրդ եօզ
տուր:

Շարական

(Աներեւոյթից ֆնհոդ). — Եա՛
կիզլի սըրըլարը քէշֆ էտէն, ճան
խասթալըզլարըմա շիֆա վէ՛ր, վէ
իհեա էյլէ՛, եա ինայէթփիւրվէրի
մութլազ:

Սէն քի ճիւմլէյէ թէհասմիւլիւ-
սիւն, քէսիր կիւնահլը ճանըմա ըահմ
էյլէ՛, վէ իհեա էյլէ՛ եա՛ ինսան-
փէրվէրի մութլազ:

Եա՛ հէր շէյէ գասըր մէրհամէ-
թին լութֆու, հէյպէթլի կիւնտէ
պանա մաղֆէրէթ գը՛լ, վէ իհեա
էյլէ՛, եա՛ ինսանփէրվէրի մութ-
լազ:

(Մեղի իմ քազուս են յոյժ). —
կիւնահըմ ղայէթ չօզ տըր, աէնիզ
գումլարընտան տա աղըր տըր, զի-
րա եալընըզ սանա կիւնահ էթտիմ
եա Ալլահ, պանա ըահմ էյլէ՛:

Եա՛ Բապպ, Ֆիզան իլէ նիտա է-
տիյօրում, մէրհամէթ գափուսուսու-
ա՛չ, զիրա եալընըզ սանա կիւնահ
էթտիմ, եա՛ Ալլահ պանա ըահմ
էյլէ՛:

Եա՛ միւշֆիզ վէ եա՛ ինսանփէր-
վէր, շէֆգաթընը իւղէրիմէ տէօք,
զիրա եալընըզ սանա կիւնահ էթ-
տիմ, եա Ալլահ պանա ըահմ էյլէ՛:

(Մեղայ ֆեզ Տեր). — կիւնահ էթ-
տիմ սանա, եա՛ Բապպ, կիւնահ
էթտիմ ըահմ էյլէ՛:

կիւնահ իշլէտիմ, Ֆըսզ էյլէտիմ
վէ զալըմ տիւշմէնին փէնչէտինէ
թէսլիմ օլտում. իմտի եէրէ գափա-
նըզ ըէճա էտիյօրում, եա՛ Բապպ,
պանա աֆվ էյլէ՛:

Եա՛ շէֆիզ Բապպըմ, պաշգալա-
ընտան զիյատէ պէն կիւնահ իլլէ-
տիմ. պաշգալարընտան զիյատէ պէն
Ֆըսզ էյլէտիմ, վէ զալըմ տիւշմէ-
նին փէնչէտինէ թէսլիմ օլտում, իմ-
տի եէրէ գափանըզ ըէճա էտիյօ-
րում, եա՛ Բապպ, պանա աֆվ էյլէ՛:

(Ձերծո՛ր զիս յորոզայրե). — Ավ-
ճընըն (չէյթանըն) տուգազլարըն-
տան պէնի գուրթա՛ր, վէ պիւթիւն
թէհլիքէլէրտէն պէնի ազաա էյլէ՛
վէ բահմ էյլէ՛ :

Նապէտիտ տիւշմէնտէն վէ ղամ-
մագըն մախֆի օզլարընտան պէնի
հըֆզ էյլէ՛ վէ բահմ էյլէ՛ :
Կիւնահ խաթալարընտան պէնի խէ-
լաս է՛թ , վէ պէնի իլմ բուհու իլէ
թէճտիտ է՛թ վէ բահմ էյլէ՛ :

(Ողորմես ինձ Աստուած). — Եա՛
Ալլահ , պանա բահմ էյլէ , զիրա
եալընըզ սանա կիւնահ էթտիմ՛ :

Եա՛ շիֆա մէնպա՛ր , պէնի գա-
պահաթ չամուրլարընտան քիւլլէյէն
եայգա վէ բահմ էյլէ՛ :

Սէն քի ճանլարըն վէ թէնլէրին
իւզէրինէ հիւքմ էտէրսին . պէնի
գանտան խէլաս է՛թ վէ բահմ էյլէ՛ :

(Բազմուքեանք յանցանօֆ). —
Ճանրմ չօ՛գ գապահաթլար իլէ ղա-
յէթ աղըլալմըշտըր . եալընըզ սէ՛ն
ինսանփէրվէրէ րէճա իտէյօրում ,

եա՛ Ալլահ , բահմ էյլէ՛ :

Կէօզ եաշը տէօքէրէք վէ գալ-
պիմին ֆէրեատ ու ֆիղանը իլէ
կիւնահքարանէ պէր տէվամ խաթի-
բահմ էտէյօրում . եա՛ Ալլահ , պա-
նա քէֆարէթ իհսան էյլէ՛ :

Եա՛ միւշֆիզ ինսանփէրվէր , պէ-
նիմ գապահաթլարընա քէֆարէթ
իհսան էյլէ՛ , զիրա եալընըզ սանա
եալվարըյօրում . եա՛ Ալլահ պանա
քէֆարէթ իհսան էյլէ՛ :

Աղօթք

(Տեր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Քր-
րիստոս). — Եա՛ Րապպըմըզ վէ
խէլասքեարըմըզ Յիսուս Քրիստոս .
սէ՛ն քի մէրհամէթինլէ պէօյիւք վէ
նիյմէթլէրլիին իհսանը իլէ ճէօմէրտ
սին , սէ՛ն քի կիւնահլարըմըզ ի-
շիւն շո՛ւ սաաթտա իրատէթինլէ
խաշըն վէ էօլիւմիւն էզիյէթլէրինէ
թէհամիւլ էյլէտին , վէ ազիզ Րու-
հույուն պախշիշլէրինի մէսուտ ա-

ուսքեալլարա պօլ պօլ պախշ էյ-
լէտին, եա՞ Բապպ, բէճա էտէրիզ
պիզիտէ իլահի պախշիլէրինէ, կիւ-
նահյարըն քէֆարէթինէ, վէ ազիզ
Բուհույուն գապուլլիյէթինէ իլհազ
էյլէ՛, շէյլէ քի սէնի Փէտէր վէ
ազիզ Բուհլա պէրապէր թէմճիտ
էթմէյէ լայըզ օլալըմ. շիմոի վէ
իլէլ էպէա. Ամին :

Խաղաղութիւն ամենեցուն
Ասուծոյ երկիրպագեցուք

Եա՛ խելասքեարըմրզ Քրիստոս,
պիւթիւն Փիքրլէրտէն վէ լիսան-
լարտան եիւքսէք օլան սէլամէթին-
լէ պիզի միւհքէմ գըլ, վէ քեաֆ-
ֆէի շէրլէրէ գարշը գօրգուսուզ
էյլէ՛. Բուհ վէ հազիգաթլա սանա
սէճատ գըլան՝ հազիզի սաճիտէլէ-
րինէ պիզի հիսէտար էյլէ՛, զիրա
շէրէֆ ու հիւքիւմէթ Ամենասուրք
Երրորդութիւնա եազըշըր շիմոի վէ
իլէլ էպէա. Ամին.

Ե Է Վ Ս Ի

Ա Գ Շ Ա Մ Տ Ո Ւ Ա Լ Ա Ր Ը

—

Ս..

Օրհնեալ Տէր, որ բնակեալդ ես
ի բարձունս

Եա՛ եիւճէլէրտէ մէսքիւն Բապպ,
սէն միւպարէքսին. ազամէթիլին.
շէրէֆի տէ միւպարէք տիլ. սէն
քի եիւքսէքլէրտէ երլտըզլարը սա-
պիթ էյլէտին վէ սէմալաթտան
պիւթիւն ճիհանէ նուր տօղտուր-
տուն, շէմսի՛ կիւնտիւզէ, մահիթա-
պը, երլտըզլարը վէ չըրա զէյա-
սընը տա կիճէյէ նուր տէօքմէք ի-
շիւն խալզ էթտին :
Լաքին մէտէն շայան նուր, պի-

րինճի վէ մուգատտէս նուր սէ'ն սին . զուլմէթ սէնտէն ֆիրար է-տէր . եա' Բապպ հայաթպախշ նուրունու գալպիմիզէ իշրագ էթ-տիր :

Վէ ճիւմլէթէն տէյէլիմ . իզզ ու ճէլալըյըն մուգատտէս իամի միւ-պարէք տիր . վէ Փէտէրէ, էվլա-տա վէ Ազիզ Բուհա թէսպիհաթ թէրէննիւմ էտէրիզ . շիմտի վէ ի-լէլ էպէտ . Ամին :

Բ .

Լուր ձայնից մերոց

Եա' Բապպ Ալլահըմըզ , նիտամը-զը տինլէ' , րէճալարըմըզը , էլ գալ-տըրմամըզը վէ միւնաճաթըմըզը դապուլ էյլէ' . ազշամ փէշկէշլէրի-միզի իրատէթինէ կէօրէ խօշպույյէ հազըրլամագ իջիւն թաթհիր էյլէ' :

Եա' հէր շէյէ գատըր Բապպ , Իմա-նը , Իւմիւտիւ , Մուհապպէթի վէ պիւթիւն ֆազիլէթ ամէլլէրինի պիզտէ արթըր . շէօլլէ քի խայը-խահ իրատէթինէ կէօրէ տայիմ , լէյլ ու նիհար , տինտարըզ իլէ թարիգաթըմըզը հըֆզ էտէլիմ , վէ եա' Բապպ , կէրէք ճանըմըզըն խէ-լասընա վէ կէրէք բուհանի էօմր իջիւն սանա րէճա էթմէյէ վէ սէն-տէն լութֆ ու ինայէթ պուլմաղա լայըզ օլալըմ , վէ համտ էտէրէք Փէտէրի , էվլատը վէ Ազիզ-Բուհու ալգըշլայալըմ , շիմտի վէ իլէլ է-պէտ . Ամին :

Խաղաղուքիւն ամենեցուն
Ասուռոնյ երկիրպագեսուր

Եա' Բապպ Ալլահըմըզ , սանա սէճտէ գըլարագ թէշէքքիւր էտէ-րիզ քի շու ուզուն կիւնիւ սէլա-մէթլէ կէշիրտին : Եա' Բապպ , րէ-ճա էտէրիզ , քէրէմ էյլէ' տէ շու ազշամը վէ էօնիւմիւզտէքի կէճէյէ

տէ պիլա ֆիւթուր վէ խաթա կէ-
 չիրէլիմ վէ Իմանտա, Իւմիտտէ,
 Մուհապպէթտէ վէ էմրլէրիյին հըֆ-
 ցընտա սապիթ գալալըմ. շէօյլէ
 քի պիւթիւն տիւնեայա սէլամէթ
 մուգատտէս Քիլիսանա մէթանէթ,
 ճանըմըգա խէլաս տիլէյէլիմ վէ
 տիլէքլէրիմիզի սէնտէն գապուլ է-
 տէրէք, եա՛ Ալլահըմըզ Քրիստոս,
 եիւքսէքլէրտէ հէր շէյէ գատիր
 հիւքիւմէթինէ՝ մահմէտէթ ի ազի-
 մէ վէ միւնասիպէյի իրսալ էտէլիմ,
 շիմտի վէ իլէլ էպէտ. Ամին:

—
Գ.

Հայր զքած

Եա՛ շէֆիգ, նիյմէթքեար, պիւ-
 թիւն ալէմին Խալիզի Փէտէր, սէն
 քի նիյմէթլէրիյին իհսանըյլէ ճիւմ-
 լէյէ տէ ճէօմէրտ սին, գուլլարը-

յըն շու ազլամ տուարըընը գա-
 պուլ էյլէ՛: Եա՛ Բապպ, մէրհամէթ
 էյլէ՛ պիւթիւն ալէմէ, մուգատտէս
 Քիլիսանա, խասթալարա, տէրտի-
 լէրէ, գարա վէ տէնիզ եօլճուլա-
 րընա, իթիրաֆ էտէնլէրէ, թէվ-
 պէքեարլարա վէ կէչմիշ ճանլարա:

Ձիրա, եա գատիր Ալլահըմըզ,
 սէն պիզիմ լէվազլամթըմըզը վէ
 իհթիյաճըմըզը իսթէտիյիմիզտէն վէ
 անլատըզըմըզտան տահա զիյատէ
 պիլիբսին. շէրէֆ, սալթանաթ,
 իզգէթ, Սէնին, էվլատըն վէ Ազիզ
 Բուհուսն աըր. Ամին:

—
Գ.

Յոյս կեցաց

Եա՛ իւմիտ ի հայաթ, նիյազլա-
 րըն միւճիպի, կիւնահլարըն զաֆ-
 ֆարը վէ րէճալարըն իճրաճըր Ալ-

լահըմըդ Քրիստոս, Ազիզէ Վալի-
տէյին շէֆաաթը վէ ճիւմլէ ազիզ-
լէրիյին բէճալարը հիւրմէթինէ՝ շու-
ազչամ տուալարըմըզը գապուլ էյ-
լէ՝ եա՛ Րապպ, պիզի տինլէ՛, պի-
զէ բահմ էյլէ՛, աֆվ էյլէ՛, քէֆա-
րէթ էյլէ, վէ կիւնահլարըմըզը
պաղըլա, վէ Սանա՛ Փէտէր վէ
Ազիզ-Րուհ իլէ պէրապէր թէշէք-
քիւրլէ համա էթմէյէ լայըզ էյլէ՝
շիմտի վէ իլէլ էպէտ. Ամին :

—

Ս.

Պանպանեա զմեզ

Եա՛ Ալլահըմըդ Քրիստոս, պիզի
մուգատտէս վէ զիգըյմէթ խաչը-
յըն սայէսինտէ սէլամէթտէ սազ-
լա՛, կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ տիւշ-
մէնլէրտէն ազատ էյլէ՛, վէ Սանա,
Փէտէր վէ Ազիզ-Րուհ իլէ պէրա-

պէր թէշէքքիւրլէ համա էթմէյէ
լաեըզ էյլէ՛. շիմտի վէ իլէլ էպէտ.
Ամին :

—

Զ.

Ի մերձեցալ երեկոյիս

Եա՛ Րապպ, ազչամըն թէգար-
րիւպինտէ ըֆֆէթլէ էլլէրիմիզի
գալտըրըրըզ. պու կիւն՝ կէրէք
ֆիքրէն, կէրէք լիսանէն, կէրէք
ամէլէն հէր նէ խաթա էթմիշ իտէք
եաթազլարըմըզտա փիւշման օլու-
րուզ վէ մէրհամէթինէ կիւվէնէրէք
սէն գալպնիկեահ Ալլահա գալպ-
լէրիմիզին սըրլարընը իթիրաֆ
էտէրիզ վէ հէփիմիզ եէքտիհան
նիտա էտէրիզ, եա՛ Րապպ, մէլէ-
քիւթիւնլէ կէլտիյինտէ պիզի թէ-
զէքքիւր էյլէ՛ վէ պիզէ բահմ էյլէ :

—

է.

Տեք բարեբար

Ե՛ս՝ Բապպ քերէմքեար, սէ՛ն սին քի ֆաղիլէթքեարանէ՝ եօրուլանլար իչիւն աղիմ՝ շէֆգաթընլա րահաթը էպէտիյէյի հազըր էյլէտին վէ կիւնահ իլէ պարը կիրան ալթընտաքիլէրէ վէ հէլաք օլմուշլարա իրթիրահաթ վատ էտէրէք լաթիֆ սէսինլէ եանրնա շաղըրտըն : Ե՛ս՝ Բապպ, քերէմ էյլէ քի պիղ տէ շու կիծէյի սէլամէթի քեամիլէ իլէ կէչիրէլիմ վէ շու կիւնահ սըզլէթինտէն եօրզունլարը մէրհամէթինլէ էմին դըլ վէ պիւթիւն ազիզլէրինլէ պերապէր իսթիրահաթը էպէտիյէ լայըգ էյլէ : Սանայէ Փէտէր վէ Ազիզ բուհ իլէ պերապէր համա ու սէնա էտէրիզ, շիմտի վէ իլէլ էպէտ . Ամին :

Խաղաղութիւն ամենեցուն
Ասուծոյ երկիրպագեցուր

Ե՛ս՝ նիյմէթպախշ վէ սէլամէթ մէնպա՛ը Բապպ Ալլահըմըզ, Փիքըրիմիզի վէ տիւշիւնկիւլէրիմիզի շու կիծէ վէ հէր ան պիւթիւն շէյթանի իզվալարտան սաքին էյլէ : Ե՛էօյլէ քի շու Փանի տիւնեատա իրշատ օլունարագ թա՛ տիւնեանըն իպթիտասընտան էվլիյա իչիւն հազըրլամըզ օլտուղուն էպէտի վէ սէմավի մէլէքիւթիւնէ վասըլ օլալըմ վէ օնլար իլէ պերապէր Փէտէրէ, էվլատա վէ Ազիզ-Բուհա համա ու սէնա էտէլիմ, շիմտի վէ իլէլ էպէտ . Ամին :

Է.

(Շնորհասու բարեաց)

Ե՛ս՝ նիյմէթպախշ վէ հէր շէյտէ

ճէօմէրտ, լայեմութ Րապպ, սանա
 րէճա էտէրիզ, գարանլըգ վէ թա-
 րիք տիւշիւնկիւլէրի պիզատէն տէֆ'
 էյլէ' : Տիւշմէնին իղվարընտան
 պիզի հըֆղ էտիպ, իման իլէ Ամե-
 նասուրք Երրորդուրփիւնա (եա'նի)
 Փէտէրէ, էվլատա վէ Ազիզ-Րուհա
 իլթիճա էթմէքիյէ նայիլ էյլէ',
 շիմտի վէ իլէլ էպէտ. Ամին :

Ն Ա Ր Ե Կ

—

Կ Ի Ր Ա Կ Ի

1.

Ի խորոց ւրսից խօսք ընդ Ասուծոյ
 (Տէրունի գալստէն Ալլահ իլէ միւլագաք)

Բան ԼԳ. — Աղաչեմ գանկոփոխելի*

Ե
 ա' հէր շէյէ գատիր
 մուգթէտիր Րուհ,
 սապիթ սալթանա-
 թընա րէճա էտէրիմ',
 լէթաֆէթ շէպնէ մինի
 իրսալ էյլէ'. Ճանըմա վէ պիւթիւն

(*) Իշպու տու'ա Ազիզ Րուհա իիթապ օ-
 լուպ վա'իզլէր վագտան էվլէլ տէ սէզլէյէ-
 պիլիլիլէր. — Զաթէն պու մագսէտլէ թան-
 զիմ օլունմուշ տրր :

հիսսիյաթ ըմա քէսիր մէհհամէթ իյին հէր շէյի մէմլու գըլան լութֆունու քէրէմ ու իհսան էյլէ: Բուհանի թօխումլարընը գապուլ էտէպիլմէք իչիւն թէնճէ փէքլէշմիշ օլան գալպիմին մանէվի: արաղխինի զէր՝ էյլէ: Իթիրաֆ էտէրիզ քի՝ պիզտէ փարլայըպ նէշվ ու նիւմա պուլան քեաֆֆէի աթիյէլէրի քիււա՛լիմ Չաթընա պօրճուլըզ: Սէ՛ն սին քի Առաքեալլարը թագտիս էտէրսին, Մարգարէլէրի մէմլու գըլարսըն, Վարգապետլէրի թա՛լիմ էտէրսին, ախրէսլէրի սէօյլէտիրսին, սանըրլարըն գուլագլարընը աչարսըն, նասըլ քի Սէնին հէմճինսին վէ Փէտէրին հէմղաթը օլան Պիրիճիք էվլատ՝ մուալէնէթինլէ պունլարըն հէֆսինի ֆիիլէ գօյարագ՝ Սէնի Փէտէրին գաթընա միւսավի Ալլահ աըր տէյէ վա՛ղ էյլէտի:

Իմօի քէրէմ էյլէ տէ պէշարէթ Ինճիլիյին հայաթպախշ էսրարընը սէրպէսթճէ վա՛ղ էտէյիմ. ֆիքրի-

մին սէր իւթայրան սիւրա՛թըլէ թէէսիրինլէ եազըլմըլ Բէլամըլըն պիհուտուտ մէյտանընա եէթիշէյիմ:

Վէ Բէլամընը թէֆսիրէ շըգըտըղմ՝ անտէ՝ շէֆգաթըն պանա շափուգ եէթիշսին քի՝ իլահիյեթթիյին իզգէթ ու շէրէֆինէ վէ Կաթողիկէ Եկեղեցիմիզին մա՛մուրիյէթի թամմէսինէ հէր նէ քի լազըմ վէ սանա խօշ կէօրիւնիւր իսէ՛ օնու պանա վագթինտէ սէօյլէսին: Վէ հէր շէյէ եազըն պազուն իւզէրիմէ սայէպան օլսո՛ւն. շէֆգաթ ու լութֆունլա պէնի գուլվէթլէնտիր. ֆէրամուշ աիւմանընը ֆիքրիմտէն տէֆ՝ ու ըէֆ էյլէտիյին կիպի՛ պէնի կիւնահ գուլմէթինտէն տէ շիֆաեապ էյլէ՛ քի շու տարը ֆանիտէն պասըրէթ ու ֆէրասէթլէ եօգարը տօղրու թէրէֆֆիւ էտէյիմ:

Եա՛ գատիր, իլահիյեթթիյին հիքմէթի միւճիկէսինին պէրրագ վէ փարլագ թուլունու պանա թէքրար

իշրագ էթտիր քի Ալլահփէրվէր սամիունա էյի իպրէթ օլմագ իչիւն (սէօյլէտիքլէրիմի) ֆիրիլէն իճրա էտիպ տէ էօյրէթմէյէ նայիլ օլայըմ:

Պիւթիւն իզզէթ ու շէրէֆ հէր շէյտէ հէր շէյէ գատըր Փէտէր վէ Պիրիճիք ու քէրէմքեար էվլատ իլէ Սէնիւն տիր շիմաի վէ իլէլ էպէտ. Ամին:

2.

Ի խորոց արսից խօսք ընդ Ասուռծոյ

Բան ՉԹ. — Ասուռւած եւ Տէր կեանք

Եա՛ Բապպ վէ Ալլահ, էօմր վէ Խալիգ, Սէն բահիմ սին, շէֆիգ սին, նուր սուն, սապիր սին, զարէզսիզ սին, ինսանփէրվէրսին, ճիւմլէյէ ինայէթլի սին, պախշէնտէ սին, խէլասքեար սըն, միւպարէք սին, մէմտուհ սըն, ալգըլանմըչսըն, Միւհքէմ մէլճա սըն, էմին փէնակեան

սըն, հիլլէսիզ էյի սին, տիւմանսըզ փէրթէվսին, կիւնահլարըն զաֆֆարը (աֆվ էտիճիսի) սըն, եարէլէրին հէքիմի սին, անլաշըլմագ շէյլէրէ շարէ սին, եագլաշըլմագ շէյլէրէ եագըն սըն, մէյուսլյէթտէ եօյուն, վէ սէնիւն իամին Իպնուլլահ տէյէ իզրար օլունմըչ տըր:

Սէնիւնլէ պէրապէր սէճտէ գըլընան Բուհա իլէլ էպէտ համտ վէ իսըամէթ ի թէշէքքիւր օլսուն. Ամին.

Ե Բ Կ Ո Ի Շ Ա Բ Թ Ի

Ի խորոց արսից խօսք ընդ Ասուռծոյ

Բան ԾԱ. — Եւ արդ՝ առ երկրամի՞ն ոք

ս. Պէն քի միւմիթ վէ ալտանըր պիր քէս իմ, աճէպա մախլուգը զէմինտէն պիրինէ՞ մի բէճա էթտիմ քի՛ նիտամ պիհուտէ օլսուն. աճէպա պիր նաթըգ միւմիթէ՞ մի բէճա էթտիմ քի՛ իւ-

միտլէ թէէմին օլունմուշ խելաս եա-
լան օլսուն. աճէպա սէօղիւ տէ
զա'րֆ, գուվլէթի տէ նաֆիլէ պիր
ատէմէ՞ մի բէճա էթտիմ. աճէպա
քէնտիլէրէյլէ էյիլի.բլէրի տէ ֆանի
տիւնեէվի թախթ սահիպի հիւքմ-
տարլարա՞ մը բէճա էթտիմ. աճէպա
քէնտի շախտի բահաթլըղընա պիլէ
միւհթամ՞ պիր էօղ պիրատէրէ՞ մի
բէճա էթտիմ. աճէպա կիւնլէրինին
թիւքէնմէսիյլէ (վէֆաթըլլէ) սի-
յանէթի տէ թիւքէնմիշ օլան փէ-
տէրիմէ՞ մի բէճա էթտիմ. աճէպա
էօմրիւնիւն խիթամըլլէ շէֆգա-
թը տա խիթամ պուլմուշ վէ պէնի
համիլէ օլան վալիտէմէ՞ մի բէճա
էթտիմ. աճէպա էօմր պախշընտան
զիյատէ մէվթ իճատ էտէն տիւն-
եէվի մէլի.բլէրէ՞ մի բէճա էթտիմ.
— խայըր, խայըր. պէն եալընըզ
սանա բէճա էթտիմ, էյ եիւքսէ.ք-
լէրտէ մուպարէ.ք վէ քէրիմ Սլահ,
սէն քի հա'յ սըն վէ ճիւմլէյլէ հա-
յաթ վէրիբսին, հէմ տէ էօլտիւք-

տէն սօնրա պօղուլմոզ թարդտա
թէճտիտ էտէրսին.

Բ. Սէն քի՛ էյէր սէնտէն դաչ-
սաք՝ արգամըղտան սէյիրտիբսին.
գայիֆլէնսէք՝ գուվլէթլէնտիբիբ-
սին. եանըլսազ՝ տիւզ եօլու կէօս-
թէրիբսին. հիճապ էթսէք՝ թէշվիզ
էտէրսին. ճան ու թէն իլէ խա-
թալանսազ՝ շիֆա վէրիբսին. կիւ-
նահ իլէ մուրտարլանսազ՝ թէ-
միլլէրսին. քիզպ էթսէք՝ հագի-
գաթընլա թէպրիբ էթտիբիբսին.
տէրին կիրտապլարա եուվարլանըզ
ղարգ օլսազ՝ սէմավաթը կէօսթէ-
րիբսին. խթէտլիմիլտէն կէրի
գալմասազ՝ սէն տէօնտէրիբսին.
խաթա էտէր իսէք՝ ֆիղան էտէր
սին. սալիհ օլուր իսէք՝ թէպէտիւմ
էտէրսին. տուր օլսազ էսէֆ էտէր-
սին. գարիպ օլսազ՝ սէվինիբ սին.
վէրիբ իսէք՝ գապուլ էտէր սին.
կէճիւքսէք՝ թէհամիւլ էտէրսին.
պիլզ բէտա էթսէք՝ սէն ճէօմէրտա-
նէ ինայէթ էտէրսին. մէթրուք օ-

լուր իսէք՝ թէ էս սուրբ էտէրսին. ճէսա-
րէ թլէ նիրսէք՝ մէսրուր օլուրսուն :

Գ. Նասըլ քի պու պապատէ միւ-
ճիդէլի վէ թէ մծիտ իւլ քէլամ երևզ
իքինճի Սաղմոս շու մէյուսըն գալ-
պինէ թէսէլլի վէրիյօր վէ խէլաս
նիշանէսի իշխուն պէօյիւք պիր հա-
յաթ իւմիւտիւ թէսչիւր էտիյօր :
Սաղմոս քի տէվլէրին զալիպի վէ
տիւշմէնին շիւպհէսի տիր : Սաղմոս
քի՝ խաչըն ալէմի բապպանիսի կի-
պի՝ Բելիարըն մէքրուհ զուլմունա
գարը թէնէզգիւլ էթմէզ պիր նու-
րը ալի իլէ վէ մաղուպլիյէթի նա-
գապիլ պիր գուվվէթի սէմալիյէ
իլէ գապի վէ միւհքէմ պիր գահրը-
ման կիպի տուրմուշ տըր . Սաղմոս
քի՝ շամիլ օլտուղու մէնաֆիի բու-
հանիյէ խաղինէսիինի՝ մէվթին մաղ-
լուպիյէթինի վէ կիւնահըն հալընը
պիլէն միւտէգգիդ աատէմլէրէ արգ
էյլէտիյի կիպի՝ տարէյնին (շու վէ
օ՛ պիր տիւնեանըն) շիֆթէ իւմիտ-
լէրինի տէ շամիլ տիր , (եա՛նի) սա-

լիհլէրէ օլան էօլիւմսիւղլիւք վա-
տընըն օնունլա թէճաիա օլտուղու
կիպի , Ալլահըն բուհու իլէ մէսթուր
վէ խայրա թէչվիդ էտէն հայաթ-
պախշ գանոնլարտա օնուն վասը-
թասըյլէ վէրիլիր : վէ զաթէն Սաղ-
մոսուն հէֆ շի՛րլէրի տէ փաք , սա-
տէ գալպլէր իշխուն՝ պէն ի աատէմին
էօմրիւնիւ նագշ էտէն պիր աջըգ
վասիյէթնամէ տիր :

Դ. Զիրա՛՝ էվալիտէ օ՛ դա՛իֆ նի-
մունէ (Մովսիսական օրէնք) պիլէ
մէվթին խարապիյէթինի փէշինէն
խապէր վէրէն վէ սէմալի ու վաս-
ֆը նագապիլ պիր էօմր վա՛տ էտէն
պէշարէթ ու թէէմինաթը հապի
իտի , վէ օ՛ իսէ պաթթալ պիր քի-
թապ , գապիլի թաղեիր պիր նի-
մունէ , միւճրիմլէրի մէյուս էտէն
պիր մէմուրիյէթի մահքիւմիյէթ ,
ֆէսի օլունուր պիր տիւնեէվի վա-
սիյէթնամէ , միյանճըլարըն պիր գա-
իֆ սուհը , նիյաղիլէրին պիր քէլա-
մը նագըսը իտի . վէ պէօյլէ օլտուղու

հալտէ պիլէ՝ ոչ դատար աֆիլ ուրն-
մազ , շահիտլի իսպաթլը կիւնահ-
լարտան սօնրա Մանասէնին խէլա-
սը իթիրաֆ ուրնույօր , օ՛ քի՛ փէյ-
ղամպէրին խիլաֆսըզ նագլինէ կէօ-
րէ՛ մէլիքի էքպէրէ մէվհուպ ոլան
չէօհրէթլի նամլը պիր պէլաէյի սա-
լիհլէրին գանըլլա տօլտուրտու , վէ
փէյղամպէրլէրին է՛ն պէօյիւլիւնիւ
պէյթուլլահըն սահիպի հիմէմ ու
նի՛ամընը , համի վէ մուհաֆըզընը ,
նազըրընը , քէնտինին վէ էճտա-
տընըն միւրէպպիսինի (Եսայի Մար-
գարէյի) կէօյա էֆքեարը իսեան
իլէ իւմիւտիւնիւ գաթէն՝ ալէթի
մէվթ իլէ պըչլըլատըպ իքի փարչա
էտէրէք շտիտ էզլիլէթլէր իչինտէ
թէլէֆ էյլէտի : Եինէ օնուն (Մա-
նասէնին) զէմանընտա պիր մէճ-
նունի իլավէ տահա , եանի Հագգ
թաալայէ գարչը պիր քիւսթախ-
լըս վէ քէպիրէ (քրէական յան-
ցանք) տէ վուգու պուլտու , զիրա
Խալիլին իզզէթ ու շանընը մէսքէ-

նինտէն տէֆ վէ թարա էյլէմէք-
տէն իճթինապ էթմէտի . Ալլահըն
րուհունու րէտա իլէ , Բելիարըն
րուհունու թէտլիմ էյլէտի : Զիրա
օ՛ Բապպանի հէյքէլի , խալիլին
պուճուրլու տաիրէսինի , տիւնեա-
նըն է՛ն մէշհուր պիր սէյրանկեա-
հընը , գապիլէլէրին հէյպէթլի մագ-
տէսինի , մէլէքի վահիլէրին , իլահի
վէ մուգաֆֆէր էվամիրին նուր կի-
պի այան ու պէյան օլտուգլարը
պէօյլէ միսլի սէմա , միւճիզէլի վէ
հէյպէթլի պիր մահէլի՛ Քեւան նա-
մընտա շարչէհրէ վէ հասիտ պիր
սանէմէ , պէրրիլէնին խարապաթը-
նա , պիր միւնֆիր իսպատէթկեահ
վէ տէվլէրէ մախտուս պիր մէզպահ
էտիպ թէհիլէ էյլէտի : Սէմավի
Սուլթանը մագարրը սալթանա-
թընտան մահրում էյլէտի : է՛ն
զէնկինի քէնտի զէնկինլիլինտէն
թէհի էյլէտի , էվ սահիպինի պի-
հուզուր էտէրէք՝ սէրսէրի տօլաշ-
տըրտը : Բէեղգէբուղ իչիւն թա-

վան եալտըզլաթտը վէ նամը հէյ-
պէթ իւնվանը նէֆի էյլէտի . Մէմ-
տուհուն էմտնէթինի եէսիր էտիպ ,
էյ վա՛հ , Բէրիմին հիստէսինի ա-
զալթտը . տիվանը նուրու քիւչիւք
թիւքիյէ սարայ եափըպ՝ հէր շէյին
սահիպինին պաչընա քէնտինին քի-
լէրինտէն պիր շարտագ պիլէ գուր-
մատը . Գատիրին չիթինի սէօքիւպ
գան սէրփիլէճէք քէպիր իւլ էս-
րար մէզպահը ֆալճը վէ պիւյիւ-
ճիւլէրէ կէօսթէրտի : Տահասը վար ,
մէզհէպին նիգամ ու ատէթլէրինի
էյի պիլտիյի վէ Դաւիթին թըպ-
գըսը օլան Նգեկիւ տա փէտէրի
օլտուղու հալտէ՝ սու ի իպրէթէ
տօղրու ատընյարընը արթըրըպ կէ-
նիչլէթտի . հէլաք օլատըճա սիւ-
րիւյէ՝ միւհլիք պիր չօպան օլտու .
զավայէյէ (մոլորութիւն) զօրլու
պիր մուալլիմ օլտու :

Յ . Օլ գատար խապասէթ , քէօ-
թիւլիւք էյլէտի քի՝ քէնտինէ փա-
տիչահլըգ շէրէֆի իհսան էտէն

Ալլահըն իգզէթինէ գարըը քիւֆը
ու հագարէթ էթտի . տուաքեար-
լարըն ալայընը շիմշիյրի մէվթ իւէ
թէլէֆ էյլէտի . Մանասէ՝ պիր տա-
խիլի խային , պիր եագին միւթ լիֆ
պիր էօղ միւհլիք , պիր միւշթէ-
րէք գաթիլ օլտու :

Արթըգ Ալլահա տէօնէմէզ իտի ,
գիրա օնու ինքեար էթմիշ իտի .
Աբրահամը թէղէքքիւր էտէմէզ
իտի , գիրա օնտան երրագլանմը
իտի . Իսահակըն վատըթասըյլա
միւնաճաթ էտէմէզ իտի , գիրա օն-
տան այրըմը իտի . Իսրայէլ իւէ
իֆթիսար էտէմէզ իտի , գիրա օլ
քէպիր իւլ էսրար իւնվանըն շէրէ-
ֆինտէն փէք երրագ իտի . Դաւի-
թին շիւրէրինի թէրէննիւմ էտէմէզ
իտի , գիրա օնլարլա թէտիպ օլուր
իտի . մագտէսէ թէգարրիւպ էտէ-
մէզ իտի , գիրա օրասընը թէնճիւ
էթմիշ իտի . իլահի Տապանակա իւ-
թիճա էտէմէզ իտի , գիրա օնու
քէրիհ պիր սանէմլէ միւպատէլէ

էթմիշ իտի : Մովսէսէ նիտա էտէմէզ
 իտի, զիրա օնա օլան տէ յնինին թէ-
 տիյէսի նազապիլ իտի : Ահարօնա րէ-
 ճա էտէմէզ իտի . զիրա օնուն ին-
 տինտէ գապահաթլը իտի . քէնտինին
 եանընտաքի էնպիյա ալայընա տա
 միւրաճաաթ էտէմէզ իտի , զիրա
 օնլարըն գաթիլի իտի : Վէ պունուն
 կիւնահլարընա քէֆարէթ վէրիլիպ
 վէ քէնտիսինէ տէ եինէ փատիշահ-
 լըգ իհասն օլունտու քի , եա՛ Քէ-
 րիմ , սանա սիլսիլէ պէ սիլսիլէ ,
 տէհր պէ տէհր՝ վասֆը նազապիլ
 վէ քէսիլմէզ թէմճիտ ու ալգըշ
 թանգիմ վէ թէքսիր էյլէյէսին , վէ
 Ձաթը ալիյին շերէֆի վէ շու մահ-
 քիւմուն խէլասը իչիւն իւմիտ գա-
 փուսունու աչըգ պրագասըն , եա՛
 հայաթպախշ Քրիստոս , սէն իլէլ
 էպէտ մէմտուհ սըն . Ամին :

Ե Ր Ե Ք Շ Ա Ւ Թ Ի

Ի խորոց արեից խօսք ընդ Ասուածոյ

Բան ժՁ. — Եւ արդ դու միայն
 Ասուած երկնաւոր

Ս . է՛յ միւթէալը մութլագ , նիյմէթ-
 քէար վէ սէմավի Ալլահ , գուվէթ
 սէնին տիր . աֆվ սէնին տիր . իֆա-
 գաթ սէնին տիր . զանիմէթ սէնինտիր
 պէրէքէթ սէնին տիր . ճապա նիյմէթ
 սալթ սանա մախսուստըր . քէֆարէթ
 սէնին տիր . սիյանէթ սէնին տիր .
 Ֆէհմի նազապիլ հիւնէր սէնին տիր .
 էմսալսըղ սէնահաթ սէնին տիր .
 գըլլասսըղ մըգեաս սէնին տիր .
 էվվէլ վէ ախըր սէ՛ն սին : Ձիրա
 զագէպ գարանլըղը նուրը մէրհա-
 մէթինի գարարտամագ . շիւնքի , է՛յ
 նագլ օլունմագ (սէօգտէն իւսթիւն)
 սէն էճգա ի էմրագ իլէ մաղլուպ
 օլմամըսըն : Սէն քէմիլիէթ վէ էօլ-
 չիւտէն տըչարը պիր փէյքէրի նա-

միւթէնէհա սըն. սէ'ն հիսապսըզ
պիր շէրէֆինն ա'րզը սըն. սէ'ն պիր
գուվվէթ ի հատիտէնին պիհուտուտ
կէնիլլիլի սին. սէ'ն միւճէրրէտիլէ-
թին միւնէզզէհ պիր մէզիլէթի սին.
սէ'ն շէֆգաթըն զէվալ պուլմազ
պիր նիյմէթի սին. Ամուս մարգա-
րէնին տէտիլի կիպի, սէ'ն մէվթ
գուլմէթինի տապահա թահվիլ է-
տէր սին. սէ'ն քի իրատէթինլէ
տուա նիյազ գաիուլարը գափան-
մըչ օլան մահպէսի ճէհէննէմէ էն-
տին վէ օրայա նէֆի օլունմուչ ճան-
լարը գուրթարտըն, սէ'ն քի քէ-
լամը դալիպիլին էմր ի գըլըճ մի-
սալը իլէ մէվթ ի մէնֆուրէնին պա-
ղընը սէօքտիւն, սէ'ն, պանա աթֆ
էյլէ. պէն քի իպլիսին օգլարըն-
տան եարէլի փարէլի կիւնահ զէն-
ճիրլէրի իչինտէ, չամուրլու պիր
կիրտապտա, պիր զընտանտա կիպի
մահպուտում:

Բ. Լաքին սէ'ն եա' հէր շէյտէ
պիր Րապպը նիյմէթ.քեար, եա'

պուլմէթտէ զիյա, եա' թէսպիհաթ
խազինէսի, եա' ըահիմ, եա' շէ-
ֆիգ, եա' միւրիւվվէթլի, եա' գա-
տիր, եա' գուվվէթլի, եա' նագլ
օլունմազ, եա' քէշֆ օլունմազ, եա'
վասֆ օլունմազ, եա' ազիգ Յա-
կորուն տէտիլի կիպի՝ հէր շէյէ
գատիր. սէ'ն եա' հէփ չարէսիգ-
լէրէ հազըր վէ միւհէյեա պիր չա-
րէ, եա' կիւնահ շէօփլէրի իչիւն
պիր շավգը մուհրիգ, եա' սըրը
էքպլէրէ քիւլլիլէն վէ ումումէն իչ-
լէյէն եագըճը շէօլէ, եա' միւպա-
րէք. պէնի շէրիաթլա տէյիլ, մէր-
համէթինլէ գիքը էյլէ'. միւճազաթ-
լա տէյիլ, աֆվընլա գիքը էյլէ'.
հագիգաթլէ տէյիլ, թէհամիւ-
լիւնլէ գիքը էյլէ'. կիւնահլարըմըն
սըզլէթինի ատալէթլէ տէյիլ, միւ-
րիւվվէթինլէ թէրազիլէ վո'ւր, գի-
րա' միւրիւվվէթին հիսապըյլա կիւ-
նահլարըմ դայէթ խաֆիֆլէշիրլէր.
պիլաքս' ա'տալէթլէ տահա զիյատէ
աղըրլաշըրլար:

Գ. Իմտի, եա՛ նիյմէթ, սանա
 գարըը էլ գալտըրան Մաղքոսուն
 գուլաղընա շիֆա վէրտիյին կիպի՛
 պանա եագլա՛շ, շիֆա վէ՛ր. շու
 կիւնահ, քեարտան՝ մէվթին պի գա-
 րար ըիւզկեարընը տէֆ էյլէ քի,
 հէր շէյէ գատիր բուհը սէլամէ-
 թին պէնտէ գարար վէ բահաթ
 էթսին: Զիրա շէրէֆ ու իզդէթ հէր
 շէյտէ սէնին տիր. Ամին:

Չ Ո Ր Ե Ք Ն Ա Ր Թ Ի

Ի խորոց արտից խօսք ընդ Աստուծոյ

Բան ժէ. Արդ աղաչեմ զխնամակալդ

Ա. Եա՛ թէհլիքէլի, տայանըմազ,
 էլէմլի տէրալէր իլէ տէրոմէնտ
 ճանլարըն համիսի, բէճա էտէրիմ,
 ահ ու էնինիմին աճըսընը արթըր-
 մա՛. եարէլիյիմ՝ ճէրհ էթմէ՛. ճէ-

գայա շարիբըմըըմ՝ հիւքմ էյլէմէ՛,
 էզիյէթլէնմիշիմ՝ իշքէնճէ վէրմէ՛.
 տէօյիւլմիւշիւմ՝ վուրմա՛. տիւշ-
 միւշիւմ՝ եուվարլամա՛. թէօքգէմի-
 շիմ՝ խարապ էթմէ՛. եըրագլաշ-
 մըըմ՝ բէտտ էթմէ՛. գօվալանմըը
 րմ՝ թարտ էթմէ՛. խէճիլիմ՝ ու-
 թանտըրմա՛. իւրքմիւշիւմ՝ ազար-
 լամա՛. գըրըյմըըմ՝ փարէ փարչէ
 էթմէ՛. ալթիւթ օլմուշում՝ թահ-
 րիք էյլէմէ՛. գապարմըըմ՝ տալ-
 կալանտըրմա՛. թիթրէմիշիմ՝ սար-
 սըթմա՛. ֆուրթունալանմըըմ՝ շա-
 շըրթմա՛. փարէլէնմիշիմ՝ էզիյէթ-
 ւէմէ՛. գըրըյմըըմ՝ խուրտուխաշ
 էթմէ՛. եիւրէյիմ եանմըը տըր՝ ին-
 ճիթմէ՛. գարանլըմըըմ՝ քէօրլէթ-
 մէ՛. տալմըըմ՝ գօրգութմա՛. խաշ-
 ւանմըըմ՝ գավուրմա՛. խասթայըմ՝
 էօլտիւրմէ՛. գայիֆիմ՝ աղըր եիւք-
 ւէր ալթընա սօգմա՛: Պիւզիւլմիւշ
 պուրուշմուշ արգամա՛ թասմա ար-
 թըրմա՛. աճը էնինլէրիմէ՛ պիբ
 Ֆիղան տահա իլավէ էթմէ՛. պէն

թիւրապրմ՝ շիտտէթլէ, պէն քիւ-
լիւմ՝ խըզզլա, պէն մախլուգում՝
խաթըրսըզճա, պէն թօզում՝ հէյ-
պէթլէ վարընմա՝ Սէ՛ն Բէպիր՝ շու
սազիրէ, սէ՛ն նուր՝ շու էտնայէ,
սէ՛ն թա՛պէն էյի՛ շու ապէն Ֆէ-
նայէ, սէ՛ն պէրէքէթ սալգըմը՝ շու
պէտտոււա մէյվէսինէ, սէ՛ն զաթէն
թաթլը՝ շու պիւսպիւթիւն աճըյա,
սէ՛ն տա՛խմիւշէրէՖ՝ շու պիւթիւն
հազիրէ, սէ՛ն էօմր փարչասը՝ շու
շամուրտան մախլուգա, սէ՛ն սա-
հիպլէր սահիպի՛ շու եէր շիրքէ-
ֆինէ, սէ՛ն թիւքէնմէզ պօլլուգ
շու զիւկիւրթ պիչարէյէ, սէ՛ն զասպ
օլմազ սէրվէթ՝ շու էօսէօյրան սէ-
ֆիլէ, սէ՛ն էհթիյաճսըզ նիյմէթ՝
շու է՛ն մէսքին ֆազիրէ, շիտտէթ-
լէ չարիւլմա՝

Զիրա քի՞մ սապահա եէթիչիր տէ
վէ կիւնէչին թուլունտա՝ զուլմէթ-
տէն, քի՞մ հայաթըն եանընտա՝
էօլիւմտէն, քի՞մ սէրպէսթիյէթին
եանընտա՝ մէճպուրիյէթտէն, քի՞մ

լութֆ ու ՚ինայէթին եանընտ՝ մահ-
քիււիյէթտէն, քի՞մ խէլասըն եա-
նընտա՝ էլէ տիւշմէքտէն, քի՞մ
թէճտիտին եանընտա՝ պօզուլմագ-
տան, քի՞մ պէրէքէթին եանընտա՝
թարտ օլմագտան, քի՞մ շիֆանըն
եանընտա՝ եարէլէնմէքտէն, քի՞մ
պօլլուգ զանիմէթ ետնընտա՝ գըթ-
լըզտան, քի՞մ չօզ էքմէք եանընտա
աճլըզտան, քի՞մ բրմագ քէնարըն-
տա՝ սուսուզլուգտան, քի՞մ վա-
լիտէ շէֆգաթը եանընտա՝ հիլլէ-
տէն, քի՞մ իլահի էլիյին հիմայէսին-
տէ՝ ինճինմէքտէն շէքք ու խէվֆ
էտէր,

Բ. Իմաի շօլ վիւճուտունուն ու-
յուզլանմասըլլա շէտիտէն խասթա
օլան պիչարէ իլէ պէրապէր՝ պէ՛ն
տէ թէհլիքէլէնմիչ ճանըմիա եալ-
վարըրմ. «Եա՛ րապպ, իսթէրտէն
պէնի փաքլայապիլիրսին» . էպէտի
զարանլըզտա տօլաշան շօլ սէֆիլ
քէօրլէր իլէ պէրապէր՝ պէ՛ն տէ
եիւքսէք սէսլէ ֆէրեատ էտէրիմ:

սէնի սալթ Վրաւիթին օղլու» թէս-
միյէ տէյիլ, իլլա վար Ալլահըն թէ-
վէլլիւտիւ (ծնունդ) տէյէ իգրար
էտէրիմ. եալընըզ «Ռաբբի» տէ-
մէմ, — զիրա պու՝ աալընը պիլէնէ
վարդապէսէր իշիւն խայալի պիր
փայէ տիր — , իլլա սէմանըն վէ
զէմինին սահիպի տէյէ իման էտէ-
րիմ: Եա՛ շէֆգաթլը վէ հէր շէյէ
եազըն Ալլահ, եալընըզ էլինի ու-
գատարագ եանաշմագլըզընա տէ-
յիլ, իլլա իւմիտ էտէրիմ քի՝ դա-
յէթ ուղագ մէսաֆէտէն տէ շիֆամ՝
իշիւն սէօղիւն թէէսիր էտէճէք տիր:
Պունուելա պէրապէր իրատէթիյին
վէ մէրհամէթիյին միեանընտա վէս-
վէսէ նիշանէսի զանն օլունան պիր
մէսաֆէի շիւպհէ ատտ էթմէյօրում,
— խայըր — սէ՛ն շէֆիգ կիպի ի-
րատէթ էտէրսին, խալիգ կիպի
եափապիլիրսին, սէօզ իլէ սէօյլէ՛
վէ պէն շիֆա պուլայըմ: Եիւզպա-
շընըն իթիգաթընա պէ՛ն տէ իշթի-
րագ էտէրիմ. հէմ սալթ՝ գուտրէ-

թիյին ազ պիր մէսաֆէ իլէ ուղագ
օլան դօնագտան դօնաղա՝ էօյիւյէ
գըյամ՝ վէ շիֆա վէրմէսինէ իման
էթմէք տէյիլ, իլլա եիւքսէք սէ-
մատէ օթուրուպ տա զէմինին է՛ն
աշաղը գաթլարընտա իճրա էթմիշ
օլտուղուն պիւթիւն միւճիւղաթլա-
րըյըն աճայիպաթընը էտա էտէ-
մէմ:

Գ. Եա՛ քէրէմքեար Ալլահ, եա՛
սա՛տտէթպախշ Բուպպ, նասըլ քի
քէլամէն ֆահիշէ գատընըն պէշ
եիւզ տինար տէյնինին պախշընա
սիճիլ վէրտին, պանա տա պախշ
էյլէ՛. սէ՛ն քի չօգ վէրտիյինտէ՛
չօգ չօգ շէրէֆլէնիրսին. գլյատէ
իհսան էյլէտիյինտէ՛ օ՛լ գատար
տա սէվիլիրսին. ֆէվգ իւլ ատէ
թէրահիւմ էթտիյինտէ՛ գաթ գաթ
պէօյիւրսիւն. վէ պու գատար էյի-
լիք վէ նիյմէթլէրտէ պի հագգըն
մէտհ օլունուրսուն. հէր շէյին սա-
հիպի օլտուղուն հալտէ՛ պիգէ շէ-
րիք թանըլըրսըն. հէր շէյ սէնին

զապթընտա տըր, վէ պիզիմքիլէր
իլէ մուվազէնէ օլունուրսուն. վաս-
ֆը նագապիլ նիյմէթիւնլէ՝ պիզիմքի-
լէրլէ թէտիյէ օլունուրսուն. շու-
տիւնէէվիյէյէ մուզապիլ՝ էպէտի-
յէյի պօրճատտ էտէրսին. պիզիմ-
քինի պէօյիւք թուլթարագ՝ ալիս՝
տէյի թէմճիտ օլունուրսուն վէ ազ
վէրտիյինտէ՝ ազաճրգ շէրէֆլէն-
մէքտէն մագրուրլանմագսըն, Այնի
շէֆգաթընը շու պիհիսապ պօրճլար
իլէ մէտեունա տա իհսան է՛թ. շէօյ-
լէ քի նիյմէթիլէրինի միննէթտա-
րանէ վասֆ էյլէտիյիմ վագըթ, օ-
նուն (նիյմէթին) տէրէճէսինտէ մու-
հապպէթ տէ թանզլիմ օլունսուն.
հէր շէյտէ շէրէֆ սէնին տիր.
Ամին:

Հ Ի Ն Գ Շ Ա Ւ Թ Ի

Ի խորոց արսից խօսք ընդ Ասունծոյ
Բան ՂԴ. — Ասունած յախեցեալան

Ա. Եա՛ էպէտի, քէրիմ վէ հէր
շէյէ գատիր Ալլահ, կիւնտիւզիւն
խալիգի վէ կիճէնին միւրէթթիպի,
սէ՛ն մէվթտէ էօմր վէ զուլմէթտէ
զիյա սըն. իւմիտվարլարըն իւմիւ-
տիւ վէ վէտվէսէլէրին թէհամիւ-
լիւսիւն. Սէ՛ն, է՛յ զէվալ պուլմագ
թուլու վէ զուրուպ էթմէզ շէմս,
հիքմէթի սէնաաթընլա՝ մէվթ կէօլ-
կէսինի սապահա թահվիլ էտէրսին.
շիւն՝ կիճէնին զուլմէթի՝ սէնին շէ-
րէֆի սալթանաթընը սէթր էտէ-
մէզ: Սանա պիւթիւն մախլուգաթ՝
սէմավիլէր, զէմինիլէր, սանդարա-
մէտիլէր, տիզ շէօքիւպ սէճտէ գը-
լարլար. սէն քի պաղլըլարըն ահ

ու էնինինի էշիտիրսին, վէ մագլուամլարըն տուալարընա իճապէթ էտիպ' օնլարըն բէճալէրինի գապուլ էտէրսին. եա' Ալլահըմ, սուլթանըմ, էօմրիւմ, մէլճամ, իւմիւտիւմ, թէ-մէննիաթըմ, ճիւմլէնին Ալլահը Յիսուս Քրիստոս, սէն եա' աղիզլէրին բուհունտա մէսքիւն Ազիզ, տէրալէրին թէսէլլիսի վէ կիւնահ-քեարլարըն զաֆուրը, սէ'ն քի հէր շէյի վար օլմալարընտան էվվէլ պիլիբոսին, սաղ էլլիին մուհաֆըզ գուվվէթիինի իրսալ էյլէ տէ' պէնի կիճէ գօրգուսունտան, ֆէնա տէվ-տէն խէլլա սէթ. շէօյլէ քի հէյ-պէթլի իամիյին զիքրի ճէմիլինի բուհ տուտադլարը վէ նէֆէսի աշիգանէ իլէ տա'իմ' պուս էտէրէք' սանա պիւթիւն գալպտէն նիտա էտէնլէր իլէ պէրապէր մահրուսէն վէ մահ-ֆուզէն եաշաեայըմ:

Բ. վէ սէնին ալէմին օլան խաշ շէքլինտէն, օնու քի իլահի գանըն-լա թէլլին ու թէճտիտ էյլէտին

վէ օլ էվաալըզ լութֆ ու ինայէ-թէլլէ տէ պիզի վաֆթիզ էտիպ շէրէֆի սուրէթիւտէ պիզի նագշ ուրէսմ էյլէտին, էվվէթ, պու իլահի մէվհիպէ իլէ շէյթան ութանսըն, մաքինալարը սէօքիւլսի'ւն, տու-գազլարը մահֆ օլտու'ն, մուհար-րիպլէր մազլուպ օլտու'ն, քէսքին սիւահլար թիւքէնսի'ն, տիւման ըէտա օլտու'ն, զուլմէթ տազլըլը'ն, փուս տէֆ օլտու'ն, վէ սէնին պա-զուն իւզէրիմիզէ հիմայէ օլուպ' սաղ էլին պիզի թէմհիր էյլէսի'ն. շիւն քի սէն շէֆիզ վէ բահիմ սին, վէ սէնին իամին գուլլարըյըն իւզէ-րինտէ եատ օլմուշ տըր: Ճէլալ ու սալթանաթ ֆէտէրին, Ազիզ Բու-հուն վէ սէնի'ն տիր. Ամին:

Ո Ւ Ր Բ Ա Յ

Ի խորոց արտից խօսք ընդ Աստուծոյ
Բան ՀԸ. — Եւ արդ՝ անկեալ յերեսս

Ա. Իմտի շու թիւրապի շէքլիմէ
եիւզ իւսթիւ եէրէ գափանըպ, տիզ
չէօքիւպ սէճտէ էտէրիմ վէ սէ՛ն
րահիմ ու նիյմէթ.քեարըն՝ հայաթ-
պախչ այազլարընը էօփէրէք, է՛յ
քէպիր, սանա շու եօլտա՝ միւնա-
ճաթըմը արզ ու թագտիմ էյլէրիմ՝

Բ. Սանա րէճա էտէրիմ, է՛յ եա-
լընըզ սիյանէթ.քեար, ինսանփէր-
վէր, շէֆիզ, էօմիւրպախչ, գատիր
զա՛իր, համի, սէ՛ն քի պէնիմ իչիւն
թէն ալմըջ օլան Ալլահսըն, խէլա-
սըմ իչիւն շէքտիյին էդիյէթ՝ պօշա
չըզմասըն. թէսլիմ օլտուղուն կի-
ճէ տէօքտիւյիւն գանլը թէրլէր՝
հիչ օլմասըն. ճապա վէ պիւա ֆէ-

տիյէ շու սէֆիլէ իհսան էթմիչ օլ-
տուղուն շօ՛լ նուր իհսանըն՝ գա-
րարմասըն. պէօյրիւնտէն չըզան
գաթրէլէրին թէճտիտ էթտիքլէրի
շօ՛լ պէշարէթ լութֆուն՝ գայիլ օլ-
մասըն. պէն միւհթաճէ վէրփիչ օլ-
տուղուն շօ՛լ միհնէթ ու զահմէթ
մէյվէլէրի՝ ֆայիտէսիզ օլմասըն :
Մէնֆի զամմազ շու սէնին սաթուն
ալմըջ օլտուղուն գուլու՝ զապթ ր
եէտիմէ ալտըմ տէյէ իֆթիխար
էթմէսին. սէ՛ն քէնտին իրատէ-
թիւնլէ շէրրին արզուլարընա զալէ-
պէ չա՛լ. պիր տէֆա թիր թիր
թիթրէմիչ օլան՝ պիր տահա շաչ-
սըն գալսըն. միւէպպէտէն մահ-
քիւմ օլան՝ թէքրար մաղլուպ օլ-
տուն :

Սէնին գուրթարըճը քէլամընը
շու սէնին խալզ էթտիյին գուլ
հէտիյէթէն թէքրար սանա իա՛տէ
էտիյօր, գըլմա՛. մէյուսիյէթին
պէքլէնիլմէզ պիր վազթընտա՝ վաս-
ֆը նագապիլ պիր էյիլիք էթտին.

եա'նի, հայաթ էսէրինին պիւսպիւ-
թիւն քէսիլիպ թէպէտ օլտուղու
պիր վագըթ՝ սէն էօլիւմսիւզ էօլ-
տիւն վէ էօլմիւլէրի թէճտիտ էյ-
լէտին, էյ թա՛ էզէլտէն բահիմ,
շէֆիզ, միւպարէք վէ սապիր Մէ-
լիք, սէն քի հիւքիւմ ֆէրմա օլան
նիզամ ու դանոնու թէպտիլ էյլէ-
տին՝ գօլայընը, էսհէլինի վէ էն
զիյատէ միւմքիւն օլանը տա մէն
էթմէ: Սէն քի պիրինճի կիւնտէ
նուրու եարաթտըն, հէր շէյէ դա-
տիր քէլամընլա սէօյլէ՛ վէ պէն չա-
փուճագ էյլյէ թէպտիլ օլմուշ օ-
լաճաղըմ՝ վէ մատէմ քի պէն սէն
նուրա սալիք օլամատըմ, էյ փէ-
տէրին սիմասընտան թուրու էտէն
փէրթէվ. սէն պանա զիյարէթ էյ-
լէ՛, շէօյլէ քի շու դապահաթլը գու-
հուղուրունտա մէրհամէթ ու ինա-
յէթ պուլմուշ տէյէ եատ օլայըմ՝
պօրճլարըն թէտիյէսինի ուզաթմա-
ղա վագըթ ֆուրսաթ եօզ տըր.
էյ դարանլըգտա մէյուս օլան գալպ-

լէրին նուրու, չափո՛ւզ՝ շու զէվալ-
լըյա սիմանը լութֆէն կէօսթէ՛ր:
Տիգգաթ ու նազարմտան տա՛խմա
տիշարը չըգըպ տէօքիւլէն նիյմէ-
թին եօլարընը գափայըպ թէմհիր
էյլէ՛, վէ պագի գալան խազինէ ի
ճէլիլինի պանա իհսան էթ քի, էյ
պիհուտուտ էյի, զիգըյմէթ օլա-
յըմ վէ սէնտէն հիմայէ պուլարագ՝
սէնին իմ տէյէ եատ օլայըմ՝

Գ. Բահմ էյլէ՛ պանա էյ Շէֆիզ,
բէճա էտէրիմ, եա՛ Գատիր, բահմ
էյլէ՛, թէքրար բահմ էյլէ՛: էյ
քիւլիւլէն էյի, քէօթիւլիւքլէրիմէ
պէտէլ տէրտ ու միհնէթ վէրմէ՛.
Իհսան էթմիշ օլտուղուն ինայէթի
շու թէհլիքէլէնմիշտէն կէրի ալմա՛.
միւպարէք բուհույուն նէֆէտինի
(իւֆլէնմէսինի) զասպ էյլէմէ՛. սու-
րէթի շահանէյին միւհիւրի մէմ-
տուհունու ֆէքք էյլէմէ՛: — Մագ-
տէս ի ֆիքրիմտէ կիւնահլարըմըն
տիքէնլէրի կէօրիւնմէսինլէր, սէ-
նինլէ օլան սըգը մուհապպէթ պա-

զընը սէօքմէ՛. շիվէ ի լիսանըմըն
 դուվիլէթ ու սէնաաթընը րէտտ էյ-
 լէմէ՛. ադսամը զիյանը թէվզի էթ-
 մէք իջիւն էլիմին ուղուբունու էք-
 սիք էյլէմէ՛. — հայաթ քիթապընա
 էօլիւմ պօրճլարըմը գայտ էտիպ՝
 հըֆղ էյլէմէ՛, իւզէրիմէ սայմա՛, տէր
 խաթըր էթտիրմէ՛, ութանտըրմա՛,
 այագ ալթընա ալմա՛, կէվչէք ամէլ-
 լէրիմի սապիթ գըլմա՛, գա՛յ օլուր
 իչլէրիմի տէր ամպար էյլէմէ՛, պէնի
 թահգիր օլմուչ կիպի իթհամ էթ-
 մէ՛: — Պէտտուա ազաճընը պէնիմ-
 լէ պիթիբիպ մէյտանա կէթիբմէ՛.
 գապահաթ եափրազլարընը պէնտէ
 թէօրէթմէ՛. կիւնահ շիչէքլէրիմի
 աչմա՛. տէյն սէնէտլէրիմի էօնիւմ-
 տէն կէօթիւբիւպ՝ թէշհիր էյլէմէ՛.
 մէյվէնին սալընը պէլլի էթմէ՛: —
 Ալէմի խալդ էտէն փարմագլարըլըն
 իւսթիւնտէ ամէլլէրիմին նէվինի
 սայմա՛. իսեանըմը եիւզիւմէ վուբ-
 մագ իջիւն հէյալէթլի քէլամլար իս-
 թիմալ էյլէմէ՛. էմանէթի բուհու-

մու իրատէթիմէ թէսլիմ էթմէ՛ քի
 օնու եէսիր սիւրմէյէլիմ, պէնի պու
 տիւնեատէ շէրէֆլէնտիրմէ՛ քի՛ օ՛լ
 պիրինտէ հիւքմ էթմէյէսին. շու
 ֆանինին գըսսալըղը իլէ էպէտի
 նիյմէթլէրի թէճրիմ էթմէ՛. շու ազ
 պիր միւհլէթտէ՛ սօնսուզ շէրէֆ-
 լէրի էօլչմէ՛, շու տէրտ ու միհնէթ
 վատիսինէ պէտէլ՝ միհնէթսիզ էօմ-
 բիւ թէրհին էթմէ՛. շու գուլմէթ
 կէօլկէսլյլէ՛ վասֆ օլունմագ նու-
 բու թէպտիլ էյլէմէ՛. Ֆիքրիմին
 տիզկինինի պրագմա քի եանլըշ իզ-
 լէրէ սալիք օլմայայըմ. շու էօմի
 քէօփրիւսիւնիւ՝ իսթիրահաթ իջիւն
 քեաֆի ատտ էյլէմէ՛. վատիի ֆէ-
 բասէթիմի գուլմէթտէ պրագմա՛ քի
 միւսթագպէլտէքիլէր պանա այան
 ու պէյան օլսունլար: — էյէր հատ-
 սըզ հիսապսըզ ֆէնա ամէլլէրիմի
 տէրամպար էթսէն՝ տիրի տիրի էօլ-
 մէլիլիմ. եիւրէքտէ սազլասան՝
 հէման ալէֆսիզ թութուչուպ եան-
 մալըլըմ. իսեանըմը թէֆթիշ էթ-

սէն՝ հուզուրունա չըգմասըզ՝ պիւս-
պիւթիւն էրիմէլիյիմ. կիւնահլարը
եանըմտա պըրագսան՝ օնլարրլա
հէլաք օլուր պիթէրիմ:

Գ. Եա՛ տա՛իմ գուվվէթլի վէ հէր
չէյէ գատիր, նազար գը՛լ քի՛ պէն-
տէ օլան ֆէնալըզլար ֆիրար էթ-
սինլէր, վէ օնլարըն եէրինէ էյի-
լիյին կէլսին. եա՛ շէֆիգ, համի,
մէմտուհ, սէօնմէզ նուր, պիհու-
տուտ գուվվէթիւնլէ էմր է՛թ տէ շու-
թէն գաֆէսինին ասլ ու թապլիյաթը
եէնիտէն սապիթ օլսուն. շէօյլէ քի
րուհում սէնինլէ պիրլէշսին վէ սէ՛ն
խօշնուտիյէթ վէ շէվգ իլէ օնտա
սաքին ու ըահաթ օլասըն: Եա՛ ա-
լէմէ հայաթպախը էտէն էօլիւմսիւզ
մէլիք՝ Յիսուս Քրիստոս, կիւնահ-
լարըմըն մուրտարըղընը քեամիլէն
տէֆ ու բէֆ՝ էտէրէք՝ պէնի լէքէ-
սիզլիյէ հազըր էյլէ՛. սէ՛ն իլէլէ-
պէտ միւպարէք սին. Ամին:

Շ Ա Բ Ա Թ

Ի խորոց արժից խօսք ընդ Ասուծոյ

Բան Խ. — Ամենակալ Ասուած

Ա. Եա՛ հէր շէյէ գատիր, ճիհա-
նըն խալիզի նիյմէթքեար Ալլահ,
թէհլիքէլի ֆէրեատ ու ֆիզան սէ-
տալարըմա գուլադ վէ՛ր. գատիր
գուվվէթիւնլէ պէնի պօրճլարըմտան
ազատ էտիպ՝ միւսթադպէլ վէս-
վէսլէրտէն, էնտիշէլէրտէն վէ
գօրգուլարտան խէլաս էյլէ՛. զիրա
սէն թիւքէնմէզ ազամէթ վէ պի-
հուտուտ իլմ իլէ՛ հէր շէյին չարէ-
սի սին վէ հէր շէյէ մուգթէտիր
սին:

Բ. Զիրա ֆիքը ու ֆէրասէթիմլէ
ուզագտան միւսթադպէլին հէյ-
պէթնիւմա ահվալընա նազար գը-
լարագ՝ քէնտիմճէ թա՛ էվվէլտէն

կէօրիւյօրումքի, ազիզութիւն իջիւն
 բուզը բուշէն վէ պէն ճէգալարա
 միւսթահագգ իջիւն տէ բուզը թա-
 րիք վար տըր, վէ պունտան գաշ-
 սամ՝ մէվճուտաթտան հիչ պիրիսի
 պանա մէլճա օլամագ. նէ՛ տէրին
 կիրտապլար, նէ՛ լիւճհէլէր, նէ՛
 եիւքսէք տաղլար, նէ՛ թաշլար
 մաղարալար, նէ՛ սէրթ գայալար,
 նէ՛ տէլիք տէշիքլէր, նէ՛ չուգուր
 գօվուզլար, նէ՛ տէրէլէր, նէ՛ քէօ-
 շէլէր պուճագլար, նէ՛ էվլէր ամ-
 պարլար, նէ՛ վատիլէր տուլտալար,
 նէ՛ շէթին խէնտէկլէր, նէ՛ թէ-
 փէլէր թէփէճիքլէր, նէ՛ սէսլէր
 սէտալար, նէ՛ ումման տէնիզլէր,
 նէ՛ սէլլէր ագընթըլար, նէ՛ երբագ
 հուտուտլար, նէ՛ ֆէրեատ ու նի-
 տալար, նէ՛ սէլ կիպի կէօզ եաշ-
 արը, նէ՛ փարմաղլարըն հարէքէ-
 թի, նէ՛ էլ գալտըրմագ, նէ՛ տէ
 տուտագլարըն րէճալարը:

Գ. Եա՛ Րապպ Բրիստոս, կիւ-
 նահքեար ճանըմ իջիւն՝ պու շէտիտ

վէ գուրթուրուլմագ շէյլէրին չա-
 րէսի, խէլասը, սուհուլէթի, արամ
 ու րահաթը, սիւքիւնէթի սէ՛ն սին.
 իմտի, էյ ալէմին լաթիֆի մութ-
 լագը, շու գուրթուրուլմագ թէհ-
 լիքէլէրիմին էթրաֆընա նագար
 գըլ. էօմր սիլահը օլան խաշըյըն
 մուզաֆֆէր շիմշիյըրի իլէ պէնի հէր
 ճիհէթտէն գուշատըպ եէսիրի մէվթ-
 էտէն աղ վէ թօրլարը սէօ՛ք. եան-
 ւը եիւրիւյօրում՝ թիթ րէյէն այագ-
 արըմը սէլամէթէ չըգար. գասլար-
 մըշգալպիմին քէսիլին աթէշէ գավ-
 բուլմասընը թէսքին էյլէ՛. շու
 գապահաթընըն չըլըն վէ ֆէնտ-
 պագ ֆըսըլթընը րէտտ էյլէ՛.
 շու շէյթան րէֆիզիւնին մէյուս վէ
 պըգընթըլը ճանընըն գուլմէթինի
 րէֆ՝ էյլէ. կիւնահլարըմըն քէս-
 րէթինի իմա էտէն տէրունիմտէքի
 գալըն իսլէրի տէֆ՝ էյլէ՛. մուրտար
 վէ սիմօիյահ նէֆսիւնին նէճասէթի-
 նի հէլաք էյլէ՛: — Սէ՛ն գատիրին
 խամի աղիմ ու ճէլիլինին նուր

Թասվիրինի իւզերիմոէ թէճտիտ
 էյլէ՛. չէհրէմին ճէմալը իչիւն
 լութֆ ու ինայէթիյին փարլամա-
 սընը թէքսիր էյլէ՛. պէն թիւրա-
 պինին նազարը ֆիքրինտէ սէնի
 կէօրմէք իչիւն հէր նէ քի լազըմ
 իտէ միւնասիպինէ կէօրէ հազըր նա-
 գըր էյլէ՛ վէ շու կիւնահքեարըն
 տիւմանլարընը պիր թահարէթ ի
 փէրթէվէնտազ իլէ թաթհիր ու
 թէնգիր էյլէ՛. սէնին՝ իլահի, տի-
 րի, պօզուլմազ վէ սէմալի նու-
 բունլա՝ իւչ թարգ իլէ տէ պէնի
 սիթըր էյլէ՛. գիրա Ազիզ Բուհ շէ-
 րէֆինէ եալընըզ Սէն վէ Փէտէր
 միւպարէք սին իլէլէպէտ. Սմին:

ՊՍՍԱՐԱԳԸՆ ԻՊԹԻՏՍՍԸՆՍՍ

Ս. ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՅԻՆԻՆ

ԱԶԻԶ ԲՈՒՀԱ ԻԹՊԱԳԵՆ ԷԹՏԻՅԻ ՏՈՒՍ.

[Հ-ւ-ր-ը-ը-թ-ն-ն տլմաղա հազրլանանլար
 իչիւն քերնիլէ օլունմուտ սր:]

Ի խորոց արտից խօսք ընդ Աստուծոյ

Բան Լ.Գ. — Ամենակալ, բարեբար

Գ.
 ա՛ Գուտրէթ-
 քեանի, նիյմէթ-
 լի, մէրհամէթլի
 Բապպ իւլ ալէմ,
 եա կէօրիւնէնլէ-
 րին վէ կէօրիւն-
 մէյէնլէրին խա-
 լիգի, եա՛ խէլաս
 վէ սապիթ էտի-
 ճի, համի վէ սու-

լուհքեար, եա՛ փէտէրին միւգթէ-
տիր Րուհու, հէյպէթլի գաթըյըն
հուզուրունա կէլէրէք՝ ահ ու էնին
նիտալարըյլա բէճա էտէրիզ, Ղա-
յէթ թիթրէյիզ վէ շէտիտ խէվֆ
իլէ է՛ն էվվէլ շու նաթըգի պասա-
րագը (= տուայը) թէտգիզ օլուն-
մագ գուվվէթինէ թագատմէ եագ-
լաշըյօրուզ. սէ՛ն փէտէրին զասպ
օլումագ իզգէթինէ հէմ՝ թախթ,
հէմ շէրէֆ, հէմ խալիզ օլտուզուն
կիպի, սէնի իրասլ էտէն խէլասքեա-
րըն, հայաթպախըն վէ խալիգի
ալէմին, (եանի) էմմանուէլին Փէ-
տէրինին տէ իրատէթ ի էքմէլինին
կիզլի վէ տէրին սըրլարընք քէշֆ
էտէրսին: Պիր ուլուհլիյէթին իւշ
գաթլարը սէնին վասըթանլա պիզէ
մալիւմ օլտու, վէ, է՛յ անլաշըլմագ
օնլարըն պիրիաի տէ սէ՛ն սին: Սէ-
նինլէ վէ սէնին վասըթանլէ նա-
հապէսլէր գըսմընըն էնպիյա թէս-
միյէ օլունան իլք շիւպէլէրի, սա-
պըգաթը վէ միւսթագպէլիյաթը,

մէվճուտաթը վէ զայրի մէվճուտա-
թը աչքզ պիր իսան իլէ նագլ էյ-
լէտիլէր: Մովսէս՝ սէնի Րուհուլլահ
տէյի վագ էթտի. սէ՛ն քի, եա՛
միւնէզգէհ գուվվէթ, սըյանէթէն՝
պիր հէյպէթլի թարգտա հէր թա-
րաֆը համիյէթքեարանէ գուշա-
տարագ՝ սուլարըն իզէրինտէ կէզ-
տիյին վագըթ. շու եէնի ճինսէ
թէրահէիւմէն՝ վաֆթ իզին (= Սւա-
զանըն) սըրընք իլան էյլէտին:
է՛յ ասըլ գատիր, սօն փէրտէնին
սէյեալ լէվհինի գուրմազտան՝ աշնի
շէքլ վէ էօրնէքտէ պիւթիւն ալէմ
ու ճիհանըն պիւթիւն մէվճուտաթ
ու թապիաթընք եօգտան խալզ ու
թէրթիպ էյլէտին, Շու տարը ֆա-
նինին սօն վէ տարը պագանըն իլք
կիւնիւ օլան վագըթտա՝ սէնտէն
պիւթիւն եարատըլանլարըմըզ՝ սէ-
նինլէ թէճտիտ ի գըյամէթլէ թէ-
վէլլիւտ էտէրլէր: Սէնին հէմճին-
սին վէ փէտէրին հէմլաթը օլան
Պիրիճիք էվլատ, պիզիմ շէքլի-

միզտէ (եանի ինսան օլարագ) քէն-
տի Փէտէրինէ օլտուղու կիպի իրա-
տէթ պիւրլիյի իլէ սանա տա միւ-
թիւ օլտու: Սէնի՝ քէնտի գատիր
Փէտէրինէ միւսավի, հէմվիւճուտ
վէ հագիգի Ալլահ սըր տէյի թէպ-
շիր էտիպ՝ սանա գարշը օլան
քիւֆրիւ տէ գապիլի քէֆարէթ
տէյիլ տիր տէյի վազ էյլէտի, վէ
սանա իսեան էտէնլէրին ըաֆագը
աղըզլարընը՝ Ալլահա գարշը կէլէն-
լէրինքինի կիպի լալ էտէրէք՝ օլ
սատըգ, օլ լէքէսիզ, օլ ալէմին
մուճիտի՝ քէնտի շախսընը Ֆէտա
էթտի, կիւնահըմըզ իչիւն թէսլիմ
օլտու վէ պիզի թէպրիբ էթմէք ի-
չիւն գըյամ ալտը: Սէնին վատը-
թանլա ծնա մէճա, վէ սանա տա
գատիր Փէտէրլէ պերապէր համո
ու սէնա օլտուն իլէլ էպէտ. Ամին:

Նուրը թէէմինսմըն իբի գաթ սուլի ու
ոէլամէթի թլքրար թէպշիր իչիւն՝ Սա՝
միւճիգէլի պիր թարգտա թէէսիր էտիպ
պէյան օլունմասընատէք ա՛յնի
սիւեագտա թէքրարանսըն:

Յ. Եա՝ եարատըմամը, պօզուլ-
մազ վէ իպթիտասըզ քէրիմ՝ Բուհ,
կէօզեաշը, Ֆէրեատ ու Ֆիզան իլէ
սէ՛ն միւշէրրէֆ եարատանա պիւ-
թիւն ճանտան ըէճա վէ նիյազ է-
տէրիզ. սէ՛ն քի պիզիմ իչիւն մէր-
համէթլի Փէտէրին ինտինտէ պէ-
յան օլունմազ ահլար իլէ տայիմ՝
չէֆաաթ էտէրսին. սէ՛ն՝ ազիլլէրի
հըֆզ էտիպ վէ կիւնահ.քեարլարը
փաքլայըպ՝ օնլարը փէտէր ի միւ-
թէալըն մուհեի վէ հայաթպախշ
իրատէթինէ հէյքէլլէր եափարսըն:
Իմտի, իսքեանընա իօշ կէլմէյէն
ճիւմլէ մէքրուհ ամէլլէրտէն պիզի
ազատ էյլէ. նուրը ինայէթիյին
փարլագլըզ պիզիմ մանէվի կէօզ-
լէրիմիզտէ սէօնմէսին. զիրա էօյ-
րէնտիք քի սէն տուա վէ ախլագը

համիտէ վասըթասըյլա պիղէ կելիբ
 պիրլէշիրսին: Վէ մատէմ քի Եր-
 րորդուքիւնտան պիրինիզ թագաիս
 օլուր, տիկէրի տէ քէնտի Պիրիճիք
 էվլատընըն մուսլիհ գանը վասը-
 թասըյլա պիղէ խօշ պագըպ՝ գա-
 պուլ էտէր, սէ՛ն տէ նիյաղլարը-
 մըզը գապուլ էտիպ՝ սէմավի գու-
 զույու թէլէզղիւզ էթմէք վէ եէնի
 խէլաս էօմրիւնիւն շու հայաթպախշ
 մանանասընը պիլա հիւքմ ու ճէզա
 ալմագ իչիւն քէմալը թէտարիք-
 եաթլա պիղի գիգըյմէթ մէսքէն-
 լէր էյլէյիպ հազըրլա: Վէ Եսայի
 մարգարէնին ճիւրմիւ մաշա իլէ տօ-
 գանտըրըլան քէօղտէն նասըլ փաք-
 լանտը խէ, շու աթէշտէն պիղիմ
 խաթալարըմըզ տա էօյլէ էրիսին.
 շէօյլէ քի հէր շէյտէ էվլատ իլէ
 Փէտէր Ուլլահըն միւրիւվլէթինին
 վազ օլունտուղու կիպի, սէնին տէ
 շէֆգաթըն վազ օլսուն. օ՛ քի միւս-
 րիֆ էվլատը փէտէրինին միրա-
 ւընա իլհագ էյլէտի վէ ֆահիշէ-

լէրի տէ սէմավի մէլէքիւթտէ սա-
 լիհլէրին սաատէթինէ տօղրու թէ-
 գատաիւմ էթտիրաի:

էվլէթ, էվլէթ, պէն տէ օնլար-
 տան ըմ, պէնի տէ օնլար իլէ պէ-
 րապէր միւրիւվլէթի ազիմէնէ միւհ-
 թաճ կիպի գապուլ էյլէ. պէն քի
 սէնին լութֆ ու ինայէթինլէ խէ-
 լաս օլմուշ վէ ֆրիստոսուն գանը
 իլէ սաթուն ալընմըլ ըմ: Շէօյլէ
 քի պու ճիւմլէտէ վէ հէր շէյտէ
 ալլահլըզըն՝ Փէտէր իլէ պէրապէր
 պիր իրատէթտէ հէմ իզգէթ վէ
 պիր մէմտուհ սալթանաթտա միւ-
 շէրրէֆէն մալիւմ օլսուն. գիրա
 շէֆգաթ, գուարէթ, միւրիւվլէթ,
 գուվլէթ վէ իզգէթ իլէլէպէտ սէ-
 նին տիր. Ամին:

ՀԱՅՐԷԹ ՎԷ ՄԻՒՆԱՃԱԹԸ ՎԷՐՏԻ

Ե՛ս՝ միւնէզգէհ, միւթէնէզգիհ
գոււվվէթ, հաղգընտա թէ-
ֆէքքիւր էթտիքճէ հայրան օլույօ-
րոււմ. պիւթիւն մահիյէթիմէ սէնի
սէվիյօրոււմ. գալպիմտէ. ֆիքրիմ տէ
իհթիրամ իլէ տօլարագ սանա միւ-
թէվէճճիհ օլույօր :

Ագաս ի ճիհանտէ, հէր եէրտէ,
հէր նօգթատա պէնի առէմ Սէնի
արար. հէր միւլէթ ու գապիլէ,
հէր գավմ վէ սիլսիլէ խըլգէթլէ-
րինտէն պէրու գոււվվէթիւնի թէմ-
ճիտ էտէրլէր : Սէն հէր եէրտէ
մէվճուտ սըն. հէր շէյ, պիւթիւն
ճիհան սէնտէն մէրպութ տըր. սէն-
սիգ հիչ պիւր շէյ թէօրէմէգ վէ
թէփրէնմէգ :

Սէն հաղիգաթ սըն վէ առէմլէր
հաղիգաթ արամագ սէվտասըլլա
փարէ փարչէ օլուրլար, չօգ տէֆա
տօղրու եօյու տա շաշըրըրլար. լա-

քին հէր եէրտէ սէնի գարչըլարըն-
տա պուլուրլար վէ ուղուն եօրկուն-
լուգլարտան սօնրա գայիֆլիքլէրի-
նի անլարլար. էվվէթ, սէն հաղի-
գաթ սըն. սէնսիգ հիչ պիւր շէյ
օլմազ. պիւթիւն մահիյէթիմ պիւր
հիսսիյաթը մուհապպէթլէ տօլույօր,
սանա տօղրու թէյրան օլույօրոււմ :
Ձիրա կէօրիւյօրոււմ քի էն տէրին
իլմ ու սանաաթտա, հիրէֆ վէ
հիւնէրլէրտէ աղամէթիւն փարլայօր :
Սէմանըն ահէնի ու զիյնէթի, Գա-
ւիթիւն տէտիլի կիպի, նէ գատար
իզգէթ ու շէրէֆիւնի կէօսթէրիբ իսէ
զէմինին տէրին վէ նամալիւմ թա-
պագալարը տա օլ գատար աղամէ-
թիւնի նագլ ու նագչ էտլրլէր :

Պէնի առէմին մութթասըֆ օլ-
տուղը պիւթիւն գոււվվէթլէր՝ հա-
ղիգաթընլա տա մութթասըֆ օլ-
մատըգճա չարէսիգ գալըյօրլար :
Չօգ տէֆա առէմին գաաֆը հալը
քէնտինի սէնտէն թէպէիտ էտէր :
Մէչաղգաթ ու միհնէթ, զէվգ ու

սէֆա տա միւսավիճէ պէնի ատէ-
մին սէնինլէ օլան ալագասընը գաթ
էտէր գանն օլունուր . լաքին ա-
տէմ սէնի ճանտան հիսս էթմէտիք-
ճէ փէրիչան օլուր , չիւն՝ տէհրլէր-
տէն պէրու սէնի էյի թանրմայան-
լարըն պու փէրիչանիյէթինի օգու-
յուպ կէօրիւյօրու :

Էճտատը ատէմ սէնի արատըլար .
լաքին եանլըռ եէրլէրտէ պուլտու-
լար . սէնի՝ սէնին իսթէմէտիյին վէ
իսքեան էթմէտիյին շէյլէրտէ վէ
եէրլէրտէ արատըլար . Սէնի էն
գիյատէ խուլուս վէ թամ իրատէ-
թինէ կէօրէ թանըմագ գիւլիւմիւն-
տէ պուլունան Իսրայէլին պիլէ
եանլըռ թէլագգըսը թէքէսսիւր էյ-
լէտի :

Րապպըմըզ Յիսուս Քրիստոս՝ սէ-
նի թանըմագ , սէնի պուլմագ ու-
սուլունու թալիմ ու թէպչիր էթ-
մէտիքճէ հագիգի միւմինլէր մէյ-
տանա կէլմէտիլէր : Էվվէթ , Քրիս-
տոս իլէ էօյրէնտիք քի սէն հագի-

գաթսըն վէ սանա սէճտէ ու նիյագ
էտէնլէր հագիգաթլա էթմէլիտիւր-
լէր . էօյրէնտիք քի գանլը գուր-
պանլարտան հագղ էթմէգսին . սա-
նա խօշ օլան շէյ սատագաթ տըր :
էօյրէնտիք քի սէնին մէսքէնին սա-
տէ վէ փաք գալպլէր տիւր . էօյ-
րէնտիք քի սէնի էյի թանըմագլըգ
սէնին իլմին շու ֆանիտէ ատէմի
սէր սէֆիլ օլմագտան խէլաս պիւր-
լէ . էպէտիյաթըն սըրրընը փէք ա-
չըգ սուրէթտէ կէօսթէրիյօր . ա-
տէմ՝ քէնտի պիւթիւն ֆէնա հալ-
լէրինտէ ճէսուր օլույօր . էօյրէն-
տիք քի սէնի եիւղտէն , նիւմայիչ
իլէ սէվմէք պիհուտէ տիր . պիւաքս
սանա օլան իմանըմըզ , մուհապ-
պէթիմիլի . իւմիւտիւմիւլիւ ամէ-
լէն կէօսթէրմէլիյիլ : Պաթնըմըզ
գահիրէմիլէ միւթապըզ տէյիլսէ
սէնտէն հագիգաթլէ կէրի . փէք
կէրի գալմագլըզըմըզա շիւպհէ էթ-
մէմէքլիյի տէ էօյրէնտիք :

Իմտի , եա՛ Րապպ , հէր շէյի Ի-

Թիրաֆ էտիյօրուզ . սէն պիզի բու-
հը հագիգաթլէ մէմու գըլ վէ
թագվիէ էյլէ՛ քի հէր ամէլ ու
հարէքէթիմիզ հագիգաթա մուվա-
ֆըզ օլսուն : Բրխատսուն տէօք-
տիւլիւ դան նաֆիլէ օլմասըն : Խը-
րիսթիյանլըզ նամ ու շանը իւզէ-
րիմիզտէ բիւվայ օլմասըն :

Ա՛հ, եա՛ Բրխատս , նէ՛ կիւզէլ
թալիմ էյլէտին . եէքաիկէրիմիզի
սէվէրէք հագգ թաալայը սէվմիշ
օլաճաղըզ . իմտի՞ մուհապպէթիմի-
զի աբթը՛ր : Իսմի ճէլիլին իչիւն ի-
քի եա իւշ քիշի պիլէ թէճէմմիւ
էթսէլէր , օնլարըն իչինտէ պու-
լունաճաղընը վա՛տ էյլէտին . իմտի
պիզէ իտրաք վէ՛ր քի ազիզ քիլի-
սանտա տուրտուղումուզ վագըթ
սէնի հիսս էտէլիմ . վէ պու քիլի-
սանը տա սապիթ վէ մամուր էյլէքի
իսմին վէ իլմին օնտա շէրէֆլէնտին :
Եա՛ Բապպ , սանա համտ օլսուն իլէլ
էպէտ . Ամին :

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ ԺԱՄՈՒՆ

[Ուլգու վագրը իպատէրի]

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սըբոյ .
Ամէն .

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս . Ամէն :
Հայր մեր եւ այլն .

Սաղմս

(Առաքեա Տէր զոյս քո)

Եա՛ Բապպ , սէնին նուր վէ
հագիգաթընը կէօնտէ՛ր քի
պէնի կէօթիւրիւպ՝ մուգատտէս տա-
ղընա վէ մէսքէնլէրինէ եէթիշտիր-
սինլէր :

Ալլահըն մէզպահընա , պէնիմ սէ-
պավէթիմի մէսրուր գըլան Ալլահըն
հուզուրունա կիրէյիմ :

Սանա, եա՛ Ալլահըմ, եա՛ Ալլահըմ, թամպուրլա, համտ էտէճէ-յիմ:

Է՛յ ճանրմ նի՞ չիւն մահգուն սըն, վէ նի՞ չիւն պէնի ալթիւսթ էտէր-սին. Ալլահա իւմիտ է՛թ, պէնիմ խէլասքեարըմ վէ Ալլահըմ օ՛ տըր:

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն
Սրբոյ. Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն:

Սաղմոս

(Եկեացք ի վերայ իմ)

Եա՛ Րապպ քելամընա կէօրէ՛ սէնին ինայէթ ու խէլասըն պանա կէլսին:

Պէնի սէօզ իլէ թահգիր էտէն-լէրէ ճէվապ վէրէյիմ, գիրա սէնին քելամընա իւմիտ էթտիմ:

Տիհանըմտան հազիգաթ քելա-մընը ապրա այրըմա՛, գիրա սէնին ահքեամընա իւմիտ էթտիմ:

Տայիմա, իլէլէպէտ՝ շերիա՛թընը հըֆզ էյլէտիմ:

Կէնիչիքտէ կէգէյիտիմ, գիրա սէնին թէնպիհլէրինի թալէպ էյ-լէտիմ:

Շէհատէթինի փատիշահլար հու-գուրունտա սէօլլէր վէ ճէքինմէզ իտիմ:

Սէվտիյիմ էմիլլէրին հազգընտա տիւշիւնիւր իտիմ:

Էլլէրիմի սէվտիյիմ էմիլլէրինէ գալտըրտըմ վէ գանունլարընը թէ-ֆէքքիւր էտէճէյիմ:

Գուլունա իւմիտ վէրտիյին քէ-լամընը տէրիաթըր էյլէ՛:

Մէշազգաթըմտա պանա պու թէ-սէլլի վէրսին գիրա քելամըն պէնի իհեա էյլէտի:

Մաղրուրլար պանա չօգ հազգ-սըզլըգ էթտիլէր, լաքին պէն սէ-նին շերիաթընտան շաշմատըմ:

Եա՛ Րապպ սէնին գատիմի ահ-քեամընը խաթըրըմա կէթիլտիմ վէ թէսէլլի պուլտում:

Շէրիա՛թընը թէրք էտէն շէրի-
լէր սէպէպինտէն պէնի էսէֆ
թութուու :

Շու զուրպէթ խանէմտէ գանու-
լարըն պանա մէզմուր օլտու :

Եա՛ Րապպ սէնին խմինի կիճէ
վագթը զիքը էթտիմ վէ ահքեա-
մընը հըֆզ էյլէտիմ :

Պու պանա էօմրտէ պիր թարիզ
օլտու , զիրա պէն սէնին թէնպիհ-
լէրինի արատըմ :

Չալըմլարտան նէֆրէթ էթտիմ ,
վէ սէնին շէրիա՛թընը սէվտիմ :

Պէնիմ մուավինիմ վէ խէլասքեա-
րըմ սէն սին , վէ պէն սէնին քէլա-
մընա իւմիտ էթտիմ :

Է՛յ Փասըզլար պէնտէն կէրի
տուրուն վէ պէն Ալլահըմըն էմիր-
լէրինի թէֆթիշ էատէճէյիմ :

Քէլամընա կէօրէ պանա եարտըմ
էթ վէ պէնի իհեա էյլէ , վէ պէնի
իւմիտիմտէն խէճիլ էթմէ՛ :

Պանա մուավէնէթ էյլէ՛ , պէնի
խէլաս էյլէ՛ քի հէր տէմ ահքեա-

մըն հագգընտա տիւշիւնէյիմ :

Պանուելարընա գարշը խեան է-
տէնլէրին քեաֆֆէսինի տէ թահ-
գիր էյլէտին , զիրա օնլարըն հի-
լէլէրի նահագգ տըր :

Չէմինին պիւթիւն շէրիլէրինի
պաթըլ՝ ատտ էյլէտիմ , վէ պունուն
իշիւն էմրլէրինի սէվտիմ :

Թէնիմի գօրգունա ըապթ էյլէ ,
զիրա սէնին հիւքիւմլէրինտէն զա-
յէթ գօրգարըմ :

Եա՛ Րապպ , նիյազլարըմ հուզու-
րունա վասըլ օլտուն , քէլամընա
կէօրէ պէնի՛ ալիմ էյլէ :

Եա՛ Րապպ , տուալարըմ հուզու-
րունա չըգսըն , քէլամընլա պէնի
խէլաս էյլէ՛ :

Պանա գանուելարընը էօյրէթ-
տիյինտէ տուտագլարըմ թէսպիհաթ
ճէրեան էտէճէլէր :

Լիսանըմ քէլամընը սէօյլէսին ,
շիւնքի ճիւմլէ էմրլէրին հագգ տըր :
Էլին պանա եարտըմ էյլէսին .

գիրա թէնպիհլէրինի իխթիյար էյ-
լէտիմ :

Եա՛ Բապպ, խէլասընա աչգ էթ-
տիմ վէ սէօղլէրիմ սէնին շէրի՛ա-
թըն տըր :

Եա՛ Բապպ ճանըմ պէրհայաթ օլ-
տուն, վէ սանա համո էյլէսին, վէ
սէնին շէրիաթըն պանա եարտըմ
էթսին :

Ղայպ օլմուշ գօյուն կիպի շաշըր-
տըմ, գուլունու արա՛, գիրա էմը-
լէրինի ունութմատըմ :

Մաղրուրլարըն այաղը իւղէրիմէ
կէլմէսին վէ շէրիլէրին էլի պիզի
սարսըթմասըն :

Յըսգ էյլէյէնլէրին քեաֆֆէսի
տէ օրատա տիւշիւնլէր. բէտո օլ-
տունլար, վէ պիր տահա դալգմա-
սընլար :

Պէն Բապպա իւմիտ էթտիմ, խէ-
լասքեար Ալլահըմտա մէսրուր օլա-
ճաղըմ :

Բապպ, Բապպ (Եէհովա) պանա
գուվվէթ վէրտի, վէ այաղլարըմը

գավիլէշտիրտի, պէնի տիւշմէնիմին
պօյնունուն իւղէրինտէ տուրտուր-
տու վէ պէնի չափուճագ րահաթ-
լանտըրտը :

Թա՛ալանըն հիմայէսինտէ սաքին
օլան քիմսէ, սէմատէ՛ Ալլահըն սա-
յէսինտէ րահաթլանաճագ տըր :

Օ՛ Բապպա տէյէճէք քի պէնիմ
փէնահըմ վէ մէլճամ Ալլահ սէն
սին, վէ պէն օնա կիւվէնիրիմ :

Պէնի ավճընըն տուղաղընտան վէ
ֆէսատ սէօղլէրտէն օ՛ գուրթարա-
ճագ տըր :

Սէնի արգասընա ալաճագ տըր
վէ օնուն գանատլարը ալթընա սը-
ղընաճագսըն :

Օնուն հագիգաթը սիլահ կիպի
սէնի սիֆէր էտէճէք տիր :

Սէն նէ՛ կիճէ գօրգուտունտան,
վէ նէ՛ տէ կիւնտիւղ ուչան օգտան
գօրգմայաճագսըն :

Գարանլըգտա կէզէն թա՛ունտան
էօյլէն վագթընտա խարապ էտէն
հէլաքտան գօրգմայաճագսըն :

Պիր եանընտան (սօլ) պինլէր վէ տաղընտան օն պինլէր տիւչէճէքլէր, վէ սանա եագլաշամայաճագլար :

Անճագ սէն կէօղիւնլէ նազար էտէճէքսին վէ շերիլէրին ճէգասընը կէօրէճէքսին. զիրա եա՛ րապպ, պէնիմ իւմիւտիմ սէ՛ն սին :

Թաալայը քէնտինէ մէլճա էթտին, սանա շերր իսապէթ էթմէյէճէք վէ մէսքէնինէ պէլա եագլաշամայաճագ տըր :

Սէնին իչիւն մէլէքլէրինէ էմր էթմիլ տիր քի սէնի պիւթիւն եօլլարընտա մուհաֆագա էթսինլէր :

Սէնի պազուլարը իւթիւնտէ դալտըրաճագլար քի, այագլարընը սալա թաշա շարփմայասըն :

Էթտէրլէր վէ սազըր եըլանլար իւղէրինէ պասաճագ սըն, արսանըր վէ էթտէրի թէփէլէյէճէքսին :

Զիրա պանա կիւվէնտիյի իչիւն օնու գուրթարաճագլամ, պէնիմ իսմիմի թանըտըր իչիւն քէնտինէ

հիմայէ էտէճէյիմ :

Պանա նիտա էտէճէք վէ պէն իշիտէճէյիմ վէ սըղլէթիւնտէ օնուն եանընտա օլաճագլամ :

Օնու խէլաս էտիպ շէրէֆլէնտիւրէճէյիմ, չօգ կիւնլէրլէ տօյուրուպ օնա խէլասըմը կէօսթիւրէճէյիմ :

Եա՛ րապպ, սէ՛ն քի սէմտէ իգամէթ էտէրսին, կէօղլէրիմի սանա սօզրու դալտըրտըմ :

Գուլլարըն կէօղլէրի էֆէնտիլէրինին էլինէ վէ ճարիյէնին կէօղիւ խաթունընըն էլինէ պագտըրը կիւպի :

Եա՛ րապպ Ալլահըմըզ, թա՛ պիւղէ մէրհամէթ էտինճէյէնէք՝ պիւղիմ տէ կէօղլէրիմիզ սանա էօյլէ օլաճագ տըր :

Պիզէ մէրհամէթ էյլէ՛ եա րապպ պիզէ մէրհամէթ էյլէ՛ եա՛ րապպ, զիրա հագարէթլէ զիյատէ պըգտըզ :

Ճանըմըզ սիթէմ էտէնլէրին սիթէմլէրինտէն վէ մազրուրլարըն

հազարէթլէրինտէն զայէթլէ տօյ-
մուշ տըր :

Ես' Ալլահ պէնի իամինլէ խելաս
էյլէ՛ վէ գուզլէթինլէ պանա հիւքմ'
էյլէ՛ :

Ես' Ալլահ նիտալարըմը արինլէ վէ
աղղըմըն սէօղլէրինէ գուլաղ վէ՛ր :

Էճնէպիլէր իւթիւմէ զալգտը-
լար, զալիմլէր ճանըմա զաստ էթ-
մէք իսթէտիլէր, վէ սէնի քէնտի-
լէր իչիւն Ալլահ թանըմատըլար :

Իչթէ Ալլահ պէնիմ՝ եարտըմճըմ
վէ Բապպ՝ ճանըմըն գապուլ էտի-
ճիսի տիր :

Շէրրի տիւլմէնլէրիմէ տէօնտէր-
տիլինտէ, օնլարը հազիգաթլա մահվ
էյլէ՛ :

Քէնտի կէօնլիւմլէ սանա գուր-
պան սունաճաղըմ, վէ ես' Բապպ,
իամինէ՛ քէրիմ՝ օլտուղու իչիւն՝ համտ
էտէճէյիմ :

Պէնի պիւթիւն սըգլէթիւմտէն
գուրթարաըն վէ կէօղլիւմ տիւլմէն-
լէրիմին հալինի կէօրտիւ :

Սէն՝ ես՝ էճտատըմըզըն Բապպ
Ալլահը, միւպարէք սին, մեմսուհ
վէ իիէկպէս միւքեալսըն :

Վէ ազիզ շէրէֆլիլին իամի տէ
միւպարէք տիր, մեմսուհ վէ... :

Սէն Ազիզ շէրէֆլիլին հէյքէլին-
տէ միւպարէք սին. մեմսուհ վէ... :

Սէն մէլէքիւթ թախտըյըն իւ-
զէրինտէ միւպարէք սին. մեմսուհ
վէ... :

Սէն քի Քերուլքէլէրտէ օթուրուր
վէ կիրտասպլարա նազար գըլարսըն
միւպարէք սին. մեմսուհ վէ... :

Սէն գուպպէի սաիւմանտէ միւ-
պարէք սին. մեմսուհ վէ... :

Ալլահա քէնտի մազտէսէսինտէ
համտ էտինի՛ղ. օնա քէնտի գուտ-
րէթինին տէ, գուզլէթինտէ համտ
էտինիղ :

Օնա քէնտինին գուտրէթինտէ
համտ էտինիղ. օնա քէնտինին քէս-
րէթի ալամէթինէ տէ համտ էտի-
նիղ :

Օնա օրհնուրիւն սէտասըյա համտ

էտինիզ. օնա Սաղմոսս վէ օրհնութիւնն իլէ համա էտինիզ :

Օնա մէսէրրէթլէ համա էտինիզ օնու մահգուզիյէթլէ մէտհ էտինիզ :

Օնա շիրին քէլամլար իլէ համա էտինիզ. օնա եիւքսէք սէս իլ համա էտինիզ :

Օնա օրհնութիւն սէտասըյլա համա էտինիզ. պիւթիւն ճանլար օնա համա էտինիզ :

Եա՛ Բապպ, արթըգ քէլամընա կէօրէ շու գուլունա սէլամէթէ գօյ վէ՛ր, զիրա կէօյլէրիմ հէփ գալմլար հուզուրունտա հազըրլամըջ օլտուղուն խէլասընը կէօրտիւլէր :

Օ՛լ խէլաս՝ թայիֆէլէրէ նուր վէ գալմըն Իսրայէլէ շէրէֆ օլտու :

Էլինի ուզաթտըն, վէ պէնի սաղ էլին գուրթարաը վէ պէնիմ եէրիմէ Բապպ թէտիյէ էտէճէք տիր :

Եա՛ Բապպ, ինայէթին իլէլ էպէտ տիր. քէնտի էլէրիյին իլէրինի թէրք էթմէ՛ :

Եա՛ Բապպ, ճանըմը մահպէստէն

ըզա՛ր քի իսմինէ համա էտէյիմ :

Սէն պանա վէրէնէ գատար՝ սալիհէր պանա պէքլէյէճէքլէր :

Ճանըմ Բապպը թա՛ղիմ էտիպ՝ ըուհուժ խէլասքեար Սլլահըմտա մէսրուր օլտու :

Ձիրա ճարիյէսինին մահճուպիյէթինէ նազար գըլտը, վէ պուճտան սօնրա պիւթիւն միլլէթլէր պանա նէ՛ մութլու տէյէճէքլէր :

Ձիրա՛ գատիր պանա փէք պէօյիւք շէյլէր էյլէտի, օնուն իսմի՛ ազիպ տիր :

Վէ մերհամէթի նէպտէն նէսլէ քէնտինտէն գօրգանլարըն իւզէրինէ տիր. պազուսըյլա գուտրէթ կէօսթէրտի :

Էֆքեար իլէ մաղրուրլարը փէրիշան էյլէտի, վէ գուտրէթ սահիպլէրինի թախթլարընտան աշաղը ալտը :

Հալիմլէրի եիւքսէլթտի, աճլարը նի՛մէթլէ տօյուրտու, զէնկիւնլէրի պօշպօշունա սալտը :

Մերհամէթինի թէզէքքիւր էտիպ
գուլու Իսրայէլի մուհաֆազա էյ-
լէտի :

Նասըքի էճտաարմըզ Աբրահամա
վէ օնուն գիւրիւյէթինէ իլէլ էպէտ
սէօյլէմիշ իտի :

Եա՛ Րապպ, գուլունա գուլվէթ
վէ՛ր, ճարիյէյին օղլունու խէլաս
էյլէ՛, վէ պանա պիր խայըր ալա-
մէթ կէօսթէ՛ր :

Պանա պուզզ էտէնլէր կէօրսիւն-
լէր վէ ութանսընլար, գիրա սէն,
եա՛ Րապպ, պանա եարտըմ էթ-
տին, վէ թէսէլի վէրտին :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ-
Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից
Ամէն :

Մաղրանք

(Անձն իմ ի ձեռս քո է յամենայն
ժամ եւն .)

Եա՛ սէմավի մէլիք, ճանըմ հէր

վազըթ սէնին էլինտէ տիր վէ ա-
զիզ խաչընա կիւվէնմիշ իմ. ազիզ-
լէրիյին ալայընը սանա շէֆի էտէ-
րիմ : Սէ՛ն քի ճիւմլէյէ սապըրլը
սըն՝ չու սանա իլթիճա էտէնի թէրք
էթմէ, իլլա գիզըյմէթ վէ ազիզ
խաչըն իլէ սէլամէթտէ հըֆզ էյլէ՛ :

Քարագ

(Աղայնեցուք զամենակայն Ասուած)

Հէր շէյին սահիպի Ալլահա րէճա
էտէլիմ՝ օնտան տիլէյէլիմ՝ պիղէ
սէլամէթ մէլէյինի իրսալ էթսին,
քի կէլիպ պիղի կիճէնին գօրգու-
սունտան, շէյթանի բահաթ սըզլըզ-
տան հըֆզ էյլէսին վէ ճանըմըզը
թէնիմիղի թա՛ էօմրիւմիւզիւն խի-
թամընատէք գուսուրուզ մուհա-
ֆազա էթսին : Եա՛ Րապպ Ալլահը-
մըզ իհեա էթ, վէ րահմ էյլէ՛ :

Շու կիճէնէն ույգուսունու սէլա-
մէթէն կէչիրմէքլիյի իման իլէ

Րապպտան տիւէյէլիմ:

Սէլամէթ մէլէյինի պիզիմ իջիւն
Րապպտան մուհաֆըզ տիւէյէլիմ:

Գապահաթըմըզ իջիւն Րապպտան
ավթ վէ քէֆարէթ տիւէյէլիմ:

Ազիզ խաչըն ազիմ վէ գատըր
գուվվէթինի պիզիմ իջիւն Րապպ-
տէն իմտատ տիւէյէլիմ:

Տահա գիյատէ եէքտիհան օլա-
րագ հագիգի վէ ազիզ մէզհէպի-
միզ իջիւն Րապպա րէճա էտէլիմ:

Քէնտի ճանըմըզը վէ եէքտիկէ-
րիմիզինքինի հէր շէյէ գատիր
Րապպ Ալլահա հէվալէ էտէլիմ:

Եա՛ Րապպ Ալլահըմըզ մէրհամէ-
թիյին քէսրէթինէ կէօրէ պիզէ րահմ
էյլէ:

Հէիսիմիզ եէք տիհան օլարագ
տէյէլիմ. Եա՛ Րապպ րահմ էյլէ՛.
Եա՛ Րապպ րահմ էյլէ՛. Եա՛ Րապպ
րահմ էյլէ՛:

Աղօթք

(Տէր Ասուած մեր)

Եա՛ Րապպ Ալլահըմըզ, պիզի շու-
կիճէ տէ վէ հէր վագթ սէլամէթլէ
սէ՛ն հըֆզ էյլէ՛: Պիզիմ ազլ ու ֆիք-
րիմիզի ազիզ գօրգունա սապիթ
վէ մէրպութ գըլ՛: Շէօյլէ քի տիււ-
մէնին տուգադլարընտան հէր ան
սէնինլէ մուհաֆազա օլմուշ օլա-
լըմ: Վէ սանա՛ Փէտէրէ, էվլատա
վէ Ազիզ Րուհա՛ շիմտի վէ իլէլ է-
պէտ համտ ու սէնա էտէլիմ. Ամին:

Խաղաղութիւն ամենեցուն
Ասուածոյ երկիրպագեցուր

Եա՛ Րապպը ճիւնուտ, պիզի սէ-
լամէթ մէլէյինէ հէվալէ էթ քի՛
կէլսին տէ պիզի կիճէ վէ կիւնտիզ
ույանըզըզըմըզտա վէ ույգումուզ-
տա րահաթ սագլասըն. գիրա կիւն-
տիւզին խալիգի վէ կիճէնին Եա-

լատըճըսը սէ'ն սին : Իմտի , եա' Բապպ Ալլահըմըզ , բէճա էտէրիզ , քէրէմ էյլէ' շու կիճէնին ույզուսունու սէլամէթլէ կէչիրէլիմ վէ Ամենասուրք Երրորդուքիւնա սէճատէ վէ թէմճիա իչիւն սապահ իպատէթինէ տէ միւյէսսէր օլալըմ , շիմտի վէ իլէլ էպէա . Ամին :

ՍԱՂՄՈՍ Դ.

(Խաղաղութեամբ յայս եւ ի սոյն եւն .)

Սէլամէթլէ հէ'մ ույույաճաղըզ հէ'մ տէ ույանաճաղըզ , զիրա , եա' Բապպ , եալընըզ սէ'ն իւմիւտիւնլէ պէնի սաքին էթտիրտին :

Եա' Ալլահ , Ֆէրեատ էթտիյիմտէ սատազաթընլա պէնի տինլէտին . սըզլէթտէ պանա կէնիչիք վէրտին , պանա մէրհամէթ էտիպ տուալարըմը տինլէ' .

է'յ ատէմլէր , նէչէյէ' տէք թաշ

եիւրէքլի գալաճագսընըզ . նիչի'ւն պաթըլըզ սէվէր վէ եալանը իրթիքեապ էտէրսինիզ :

է'յի պիլինիզ քի , Բապպ քէնտի ազիզինէ միւճիւզաթ էթտի , վէ Բապպա Ֆէրեատ էթտիյիմտէ պէնի տինլէյէճէք տիր :

Թիթըէյինիզ վէ կիւնահ էթմէյինիզ . քէնտի քէնտինիզէ գալպինիզ իլէ եաթագլարընըզտա սէօյլէչիպ փիւշման օլունուզ :

Սալահ գուրպանլարը սունունուզ վէ Բապպա իւմիտ էտինիզ :

Չօզլար տէրլէր իտի քի' պիզէ քի'մ խայր կէօսթէրէճէք տիր . սիմայըն նուրու պիզէ պախշ օլտու , վէ գալպլէրիմիզէ մէսէրրէթ իհսան էյլէտին :

Պուղտայ , շարապ վէ գէյթ մահսուլարը իլէ Օնլարը տօյուրտուն :

Սէլամէթլէ հէ'մ ույույաճաղըզ հէ'մ տէ ույանաճաղըզ . զիրա , եա' Բապպ , եալընըզ սէ'ն իւմիւտինլէ պէնի սաքին էթտիրտին :

Ալիլուիա . Օրքի

Խաղաղութիւն ամենեցուն .

Եւ ընդ հոգւոյդ քում .

Երկիւղածութեամբ լուարո՛ւք .

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի
Քրիստոսի որ ըստ Յովհաննու .

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր .

Պառսխումէ

Ասէ Աստուած .

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ .

Հազիգաթէն, հազիգաթէն սիզէ
տէրիմ՝ քի պուզտայ տանէսի եէրէ
տիւշիւպ էօլմէտիքճէ՝ եալընըզ գա-
լըր . ամնա էօլիւրսէ չօգ մահսուլ
վէրիր : Քէնտի ճանընը սէվէն՝ օ-
նու զայ էտէճէք տիր . վէ պու
տիւնեատա քէնտի ճանընա պուզզ
էտէն՝ օնու հայաթը էպէտիյէ իշիւն
հըֆզ էտէճէք տիր : Էյէր պիր քիմ-
սէ պանա խըամէթ էտէրսէ , ար-
աըմճա կէլսին , վէ պէն նէրէտէ ի-
սէմ , խըզմէթ քեարըմ տախի օրա-

տա օլաճազ տրր . էյէր պիր քիմ-
սէ պանա խըամէթ էտէրսէ վէտէ-
րիմ օնու միւշէրրէֆ դըլար :

Ք. օր օր

(Սուրբ խաչիւս)

Բապպա՛ Ալիզ խաչ իլէ ըէճա
էտէլիմ՝ քի պիզի կիւնահլարըմըզ-
տան օնունլա խէլաս էտիպ , մէր-
համէթիւնի իհասն իլէ պիզի իհեա
էյլէսին :

Եա՛ դատիր Բապպ Ալլահըմըզ
իհեա էյլէ՛ վէ ըահմ էյլէ՛ :

Ա. դ օ ր ք

(Պահպանեա զմեզ)

Եա՛ Ալլահըմըզ Քրիստոս՝ պիզի
ազիզ վէ զիզըյմէթ խաչըն իլէ սէ-
լամէթտէ սազլա . կէօրիւնիւր կէօ-
րիւնմէզ զազալարտան խէլաս է՛թ .

վէ սանա փէտէր ու Ազիզ Րուհիլէ
պէրապէր համո ու սէնա էթմէյէ
միւյէսսէր էյլէ՛ . շիմտի վէ իլէլէ-
պէա . Ամին :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս

Ամէն

Հայր մեր որ յերկինս .

Անկանիմք առաջի քո Սուրբ Աստ-
ուածածին , եւ ազաչեմք զանարատ
զկոյսդ . բարեխօսեա՛ վասն անձանց
մերոց , եւ ազաչեա զմիածին Որ-
դիդ՝ փրկել զմեզ ի փորձութենէ և
յամենայն վտանգից մերոց :

Մաղթանք

[Սուրբ Գրիգոր Նարեկացիին միւնա-
նաթընտան]

Ի խորոց արժից խօսք ընդ Աստուծոյ

[Տերունի գալպսէն Ալլտն իլէ միւլազաթ]

Բան ժ. — Որ եւ անգոսին իսկ

ա . Ալէմին հայաթպախոյ Ալլահը-
նա համո վէ իման էթմէյէ պաշ-
լատըղըմ՝ անտէ պիլէ , օ՛լ քէրէմ-
քեարըն հէյալէթլի իամինին իւնսի
զիքրի՝ պէնիմ՝ կիպի պիր մէյթէ
հայաթ վէրիյօր : Զիրա Յովէլ մար-
դարէնին տէտիյի կիպի «Բապպըն
իամինէ նիտա էտէն , իհեա օլա-
ճադ տըր» :

Լաքին պէն իսէ եալընըզ Օնուն
իամինէ նիտա տէյիլ , ասըլ հայաթ
վէ ճան մազամընտա Օնա եալվա-

բըրբմ. զիրա Օնուզ հարէքէթ
եօգ տըր : Զիրա իւմիտ պաղընտան
զլյատէ՝ Օնուն մուհապպէթ պէնտ-
լէրիլէ սէվգ օլունուրում. պէնիմ
աայիմքի շէքտիլիմ հասրէթ՝ պախ-
շիչէրէ տէյիլ, պախշ էտէնէ տիր:
Շէրէֆէ արզու էթմէմ, միւշէրրէ-
ֆի պուս էթմէք իսթէրիմ: Հայաթ-
շէվգիլէ տէյիլ, Հայաթպախշըն
զիքը ի ճէմիլիլէ եանըպ թիւթէ-
րիմ: Սէֆա իշիւն ահ ու էնին էթ-
մէմ, օնու հազըրլայանըն հասրէ-
թիլէ պաղըրմտան ֆէրեատ էտէ-
րիմ: Իսթիրահաթ արամամ, բա-
հաթլանտըրըճըյա եալվարմագ իս-
թէրիմ, Տիւլիւն էվինին զէվգիլէ
տէյիլ, կիւվէյինին սէվտասըյա
իւզիւլիւրիւմ:

Իշթէ պու կիւնահ պարլէրի ալ-
թընտա Օնուն գուվվէթիլէ էմի-
յէթքեարանէ թէվէքթիւլ վէ իսալիս
իւմիւտլէ իման ու իգըար վէ Գատի-
րին եէտինէ իլթիճա էտէրիմ: Հէր
նէ գատար թարտա զայէթ միւսթա-

հագ իսէմ տէ, սալթ քէֆարէթ
պուլմագ տէյիլ, իլլա մէրհամէթ-
տէ, շէֆգաթտա, սէմավի վէրա-
սէթտէ ասըլ Բէնտինի կէօրմէք իս-
թէրիմ:

Ս. Իմոի զայէթ ար վէ հիճապ-
լա, մահճուպ եիւզ իլէ, լիսանըմըն
ճէսարէթսիզլիլինտէն լալ օլմուշ
տուտագլարըմը աջարագ, սէմավա-
թա տօղրու ահ ու զար, ֆէրեատ
ու ֆիզան նաղմէլէրինի թէճտիտ
էտէյիմ:

Մաղրանք գօրաւօք արեաւրաց
զիշնրայնց

[Խեժֆի լէլէ գտրօք միւնանաքը միւեասիքէ]

Ընկա՛լ քաղցրութեամբ

Գ. Է՛յ Գատիր Ալլահ, շու մուզ-
թարըպըն ըէճալէրինի միւրիւվվէ-
թինլէ գապուլ էյլէ՛:

Շու մահճուպ տիտար գուլունա

ինայէթլէ եազլա՛ւ :

է՛յ քէրէմքեար, այսնաք հիւզ-
նիւմիւ տէֆ ու բէֆ էյլէ՛ :

է՛յ ինայէթ քեար, շու շէքիլմէդ
սըգլէթիմի գալտը՛ր :

է՛յ հիւնէրվէր, շու միւհլիք
ֆէնտլէրի սէն թէպեհտ էյլէ՛ :

է՛յ Տայիմ զալլալ, իպլիսին ար-
գուլարընը սէ՛ն զասպ էյլէ՛ :

է՛յ Ասիւմանի, մէճնունուն տիւ-
մանլարընը պէր թարաֆ էյլէ՛ :

է՛յ հայաթպախա, օլ միւհլիքին
էօնիւնիւ քէս :

է՛յ գալպնիկեահ, օ՛լ տիւշմէնին
ֆէննլէրինի թար մար էյլէ՛ :

է՛յ քէշֆ օլունմաղ, օ՛լ մուհար-
բիպին հիւճմլէրինի պէրպատ էյլէ՛ :

Դ. Իսի աղիզինլէ մէսքէնիմին
պաճասընը սէ՛ն թէմճիր էյլէ՛ :

Եէտի շէրիֆինլէ խանէմին թա-
վանընը սէ՛ն սիիէր էյլէ՛ :

Խունը միւպարէքինլէ օտամըն է-
շիքլէրինի սէ՛ն նազլ էյլէ՛ :

Նիշանընը (խաչընը) շու տուա-

քեարըն իզլէրի սըրա սէ՛ն թէշքիլ
էյլէ՛ :

Պազունլա ույգու տէօշէյիմի սէ՛ն
միւհքէմ գըլ :

Եաթաղըմըն եօրկանընը տու-
ղազլարտան սէ՛ն ազատ էյլէ՛ :

Իրատէթինլէ շու զէմնաք ճանը-
մը սէ՛ն մահֆուղ գըլ :

Թէնիմէ իհասն էյլէտիյին նէ-
ֆէսի սէ՛ն խալիս սազլա՛ :

Սէմավի ասքէրլէր ալայընլէ պէ-
նի իհաթէ էյլէ՛ :

Վէ օնլարը տէվ թապուրլարընա
սէ՛ն գարշը տուրտո՛ւր :

Ե. Ազիգէ Մարիամըն վէ ճիւմլէ
ազիզլէրին շէֆաաթ ու նիյազլա-

րըյա, շու տէրին կիճէտէ մէվթ
միսալ ույգումա պիր լաթիֆ բա-

հաթլըգ վէր :

Գուվվէի պասիրէմին փէնճիրէ-
լէրինի գօրգուսուղ պիր գարարտա

միւթէմէվվիճ իգտիրապտան, տիւն-
եէվի մէշղուլիյէթաէն, բիւյալար-

տան, խայալ խիւլեատան զիքրի

իւմիտինէ քէտերսից թարգտա
հըֆից էտերէք տէր տէվչի'ր , գա-
փա'թ :

Շէօյլէ քի , է'յ ալէմին թէմճիտ
էյլէտիյի վէ վասֆը նաղապիլ մէ-
լիք իւլ ճէլալ , ույգու սըգլէթիւն-
տէն եինէ պիտար օլուպ' քէմալը
ինթիպահլէ , ճան էֆգա իպթիհաճ
իլէ սանա բապթ ու բէքզ օլայրո՛
վէ սէմալի ալայարա հէմալազ օ-
լարագ' միւնաճաթ սէտամը պույը
իմանլէ կէօյէ' սանա տօղրու եէ-
թիչտիրէյիս' :

Չիրա սէն պիւթիւն մախլուգաթ-
տան իլէլէպէտ շէրէֆլէնմիչ սին .
Ամին :

Միւնանորք միւեսիրէ

Եինէ Ս. Գրիգոր Նարեկացիէն

Ի խորոց արսից խօսք ընդ Ասուծոյ

Բան ԽԱ. — Որդի Ասուծոյ

Ա. Է'յ հէր շէյտէ միւպարէք Ալ-
լահըն Օղլու , է'յ ազամէթլի Փէ-
տերին քէչֆ օլունմազ վէլէտի , ին-
տինտէ հէր շէյ միւմքին տիր ,

Շէօյլէ քի շէրէֆի մէրհամէթիյին
շէօլէլէրի իչրագ էտէր էթմէզ' կիւ-
նահ էրիր , տէվլէր գաշար , գա-
պահաթլար սիլինիր , պաղար շէօ-
գիւլիւր , գէնճիրլէր դըրըլըր . էօ-
լիւլէր տիրիլիր , տարպէլէր շէֆա-
եապ օլուր , եարէլէր սաղըլըր , Փէ-
ոատ տէֆ օլուր , քէտէր շէքիլիր , ահ
ու էնին բիւճու էտէր , զուլմէթ
ֆիրար էտէր , տիւման բէֆ օլուր ,
փուս բէտտ օլուր , սիս տաղըլըր ,
թարիգ գայիլ օլուր , գարանլըգ

գալգար, կիճէ կիտէր, սըգընթը
թէպեհա օլուր, մուսիպէթ մահվ
օլուր, մէյուսիյէթ թարտ օլուր,
վէ, էյ զաֆֆարը ալէմ, հէր շէյէ
գատիր էլին հիւքմ էտէր:

Սէ'ն քի պէնի ատէմին ճանընը
զայ իչիւն տէյիլ, իլլա իհեա էթ-
մէք իչիւն կէլտին, զանի մէրհա-
մէթինլէ պի հիսապ քէօթիւլիւք-
լէրիմի պանա աֆվ էյլէ. զիրա
եալընըզ սէ'ն սին քի սէմատէ վէ
զէմինտէ քէշֆ օլունմագսըն, մէվ-
ճուտաթըն ասլընտա վէ ազսաի ճի-
հանտէ, հէր շէյին իպթիտասը սըն,
հէր շէյտէ սին, քեամիլէն վէ թէ-
մամէն եիւքսէքլէրտէ միւպարէք
սին, վէ Սանա՝ Փէտէր ու Ազիզ
Բուհ իլէ պէրապէր իլէլէպէտ չիւքը
օլսուն. Ամին:

Ա. Ղ. Օ. Բ.

Ի Ի Ր Ա Ք Ա Ն Չ Ի Ի Ր Ա Ն Չ Ա Ն Ց

Հ Ս Ի Ս Ս Ց Ե Լ Ո Ց Ի Ք Ի Ս Ս Ո Ս

[Շ Ս. Ե Ս Ս Ի Տ Ո Ւ Ս.]

Ս. Ներսէս Շնորհալի նամ կաթողիկոս
բանգիմ էքիլի սիր.

1. **Ն** ա՛ Փէտէր, էվլատ վէ
Ազիզ Բուհ, խալգ օ-
լունմամը վէ էօլիւմ-
սիւզ թապիաթ, մէ-
լէքլէրին, ինսանլա-
րըն վէ պիւթիւն մէվճուտաթըն
խալիզի, իման իլէ իգըրար էտիպ.
սանա սէճտէ գըլարըմ. սեհին մախ-
լուգաքընա վէ պէն կիւնահեարա մե-
համէք էյիէ:

2. Եա՛ այրըլմազ նուր, հէմ գաթ

Սուրբ Երրորդութիւն վէ պիտ ու-
լուհիյէթ (աստուածութիւն), նու-
րուն խալիզի վէ զուլմէթին միւ-
տաֆիի, իման իլէ իգրար էտիպ,
սանա սէճտէ գըլարըմ, զուլմէթի
ճէհայէթի ճանըմտան տէֆ վէ ֆիք-
ըիմի թէնվիր էյլէ՛ քի սանա շու
սասթտա իսթէտիյին կիպի տուա
էտիպ՝ տիլէքլէրիմի սէնտէն ալա-
պիլէյիմ. վի սէնին մախլուգարը-
նա... :

3. Եա՛ սէմավի Փէտեր, հագիգի Սլ-
լահ, սէ՛ն քի սէվկիլիլի Օղլունու
շաշկըն դոյունու արամագ իչիւն
իրասլ էյլէտին, սէմայա վէ սէնին
հուգուրունտա կիւնահ իլլէտիմ,
պէնի՛ Միւսրիֆ էվլատը գապուլ
էյլէտիյին կիպի գապուլ էտիպ,
կիւնահլէ չըգարմըլ օլտուղում իլք
էլպիսէյի պանա կիլինտի՛ր. վի
սէնին մախլուգարընա... :

4. Եա՛ Իպնուլլահ, հագիգի Սլ-
լահ, սէն քի Փէտերինտէն գուճա-
ղընտան թէնէգգիլէ էտիպ՝ խէլա-

պըմըգ իչիւն ադիգէ վէ պաքիրէ
Մարիամտան թէն ալաըն, խաչլան-
տըն, տէֆն օլունտուն, էօլիւլէրտէն
գընամ էթտին վէ շէրէֆլէ Փէտերէ
ուրուճ էյլէտին, սէմայա վէ սէնին
հուգուրունտա կիւնահ իլլէտիմ, մէ-
լէքիւթիւնլէ կէլտիյինտէ, պէնի՛
հարէմիյի թէգէքքիւր էյլէտիյին
կիպի, թէգէքքիւր էյլէ՛. վի սէնին
մախլուգարընա... :

5. Եա՛ Րուհուլլահ, հագիգի Սլ-
լահ, սէն քի Յորդանանա վէ վեր-
նասունանիգուլ էյլէտին, վէ պիգի
Սուրբ Ասագանըն վաֆթիգիլլէ միւ-
նէվվէր գըլաըն, սէմայա վէ սէնին
հուգուրունտա կիւնահ իլլէտիմ,
Սուրբ Առաքեալարը աթէշի լի-
սանյար իլէ թէմիզլէտիյին կիպի
պէնի տէ իլահի աթէշիլլէ թէք-
րար թէմիզլէ. վի սէնին մախլու-
գարընա... :

6. Եա՛ խալգ օլունմամըլ թա-
պիաթ, ֆիքրիմէ, ճան ու թէնիմլէ
ոանա կիւնահ իլլէտիմ, մուգատտէն

խմին հագգը իշիւն, իլք կիւնահարըմը թէգէքքիւր էյլէմէ՛. վի սեկին մախլուգաքրնա... :

7. Եա՛ հէր շէյին նազըրը, թէֆէքքիւրլէ, քէլամ ու ամէլլէ սանա կիւնահ իշլէտիմ, գապահաթլարըմըն միւսվէտտէսինի եըրթըպ՝ իսմիմի հայաթ քիթապընա գայտ էյլէ՛. վի սեկին մախլուգաքրնա... :

8. Եա՛ սըրըլարըն միւֆէթթիշի, իսթէր իսթէմէզ, պիլիբ պիլմէզ սանա կիւնահ իշլէտիմ, շու կիւնահքեարա քէֆարէթ պախշ էյլէ՛. զիրա սուրբ Աւագանտան տողտուղումտան պէրու պիւթիւն հասսէլէրիմլէ վէ վիւճուտումուսն պիւթիւն ապալարըլա ուլուհիյէթիւնէ գարըը կիւնահ իշլէտիմ. վի սեկին մախլուգաքրնա... :

9. Եա՛ ճիւմլէյի գայըրան Բապպ մուգատաէս դօրգունու պէքճի թատին էյլէ տէ կէօզլէրիմ՝ պիր տահա շէհվէթէ պագմաքըն, գուլաղլարըմ՝ քէօթիւ սէօզլէր իշիթմէ-

սին, տիհանըմ՝ եալան սէօյլէմէսին, գալպիմ՝ շէրը տիւշիւնմէսին, էլլէրիմ՝ հագգսըզլըգ էթմէսին, ալաղլարըմ՝ ֆըսգ եօլլարընա կիթմէսին, իլլա պուսլարըն հարաքէթիւնի սէն իրշատ էթ քի հէր շէյտէ էմլէրիւնէ կէօրէ թէփրէնսինլէր. վի սեկին մախլուգաքրնա... :

10. Եա՛ Քրիտոտս, սէն քի սէօնմէզ աթէշսին, զէմինէ պրագաըզըն մուհապպէթ աթէշիւնի պէնիմ ճանըմտա տէ թութուշտուր, շէօյլէ քի ճանըմըն խասթալըզընը եագսըն. գամիրիմի փաքլասըն, թէնիմին կիւնահլարըմը թէմիզլէսին վէ իլմիյին նուրունու գալպիմտէ իշալ էյլէսին. վի սեկին մախլուգաքրնա... :

11. Եա՛ Յիսուս, սէն քի Փէտէրին հիքմէթի սին, պանա հիքմէթ իհսան էյլէ տէ հուզուրունտա հէր պար էյի շէյլէր տիւշիւնէյիմ, սէօյլէյէյիմ վէ ամիլ օլայըմ պէնի ֆէ-

նա ֆիքիրընէրտէն, սէօղլէրտէն, վէ
ամէլլէրտէն տէ խէլաս էլլէ'. վի
սեհիկն մախլուգաքրնա . . .

12. Եա' քէրէմքեար Բապպ, սէ'ն
քի խայր իսթէրսին, պէնի պրագ-
մա' քի ճանըմըն իսթէտիյինէ սա-
լիք օլայըմ'. իլլա պէնի իրչատ էյ-
լէ տէ սէնին խայրխահ իսթէյինէ
կէօրէ հարէքէթ էտէյիմ'. վի սեհիկն
մախլուգաքրնա . . . :

13. Եա' սէմավի մէլիք, սէվկիւ-
լիւլէրինէ վա'տ էթմիչ օլտուղուն
մէլէքիւթիւնիւ պանա տա իհսան
էլլէ', վէ գալպիմի գուվվէթլէնտիր
քի կիւնահա պուղղ էտէրէք եալը-
նըղ սէնի սէվիպ իրատէթիւնի իճրա
էլլէսին. վի սեհիկն մախլուգաքր-
նա . . . :

14. Եա' վէլի իւլ մախլուգաթ, խա-
չըլըն ալէմիլլէ ճան ու թէնիմի
կիւնահ զաֆլէթիւնտէն, տէվլէր իղ-
վալարընտան, նահագգ ատէմլէր-
տէն, վէ ճան ու թէնին հէփ թէհ-

լիքէլէրինտէն հըքիլ էլլէ. վի սեհիկն
մախլուգաքրնա . . . :

15. Եա' ալէմին մուհաֆըզը Բրիս-
տոս, սէնին էլին' կիճէ վէ կիւն-
տիւղ, էվտէ օթուրուր իքէն եօլտա
կիտէր իքէն, ույուր իքէն, գալ-
գար իքէն, իւզէրիմէ հիմայէ օլ-
սուն քի աօլա սարսըլմայայըմ'. վի
սեհիկն մախլուգաքրնա . . . :

16. Եա' Սլլահըմ, սէն քի էլինի
աչար վէ մէրհամէթիւնլէ ճիւմլէ
մախլուգաթընը տօյուրուրսուն, ճա-
նըմը սանա հէվալէ էտէրիմ'. ճան
ու թէնիմին լէվազիմաթընա պուն-
տան սօնրա տաիմա սէ'ն պագ վէ
թէտարիք էլլէ'. վի սեհիկն մախլու-
գաքրնա . . . :

17. Եա' Բապպ, սէ'ն քի շաչկըն-
լարը իրչատ էտէրսին, պէնի ֆէնա
իւլֆէթիմտէն էյի իւլֆէթէ իրչատ
էլլէ', վէ մէվթին տէհէթլի կիւ-
նիւնիւ, ճէհէննէմին գօրգուսունու,
մէլէքիւթիւն շէվգիւնի ճանըմա րէքղ
էլլէ' քի կիւնահլարըմա փիւշման

օլուպ, սալիհ իւլ ամէլ օլայըմ. վի սեցիկն մախլուգաքրըր . . . :

18. Եա՛ հայաթ մէնպա՛ը, ֆահիշէնինքինտէն կիպի պէնիմտէ տէրունիմտէն թէվպէ կէօգեաշլարը ճօշտո՛ւր, շէօյլէ քի շու տիւնեայը թէրք էթմէքսիղ ճանըմըն կիւնահլարընը երյգայայըմ. վի սեցիկն մախլուգաքրըւա . . . :

19. Եա՛ մէրհամէթ իհսան էտիճի, իհսան էյլէտէ տօղրու իման իլիէ, խայր ամէլ իլէ. վէ մուգատտէս գան ու թէնիսէ իլհագ օլմաղլէ սանա կէլէյիմ. վի սեցիկն մախլուգաքրըւա . . . :

20. Եա՛ քէրէմքեար Բապպ, պէնի էյի մէլէյէ հէվալէ է՛թ քի՛ ղուհումու րահաթճա թէսլիմ էտէյիմ վէ սէմանըն ալթընտա պուլունան ճինլէրին շէրրինտէն ֆիւթուրտուղճա կէշէյիմ. վի սեցիկն մախլուգաքրըւա . . . :

21. Եա՛ հագիգի նո՛ւր Քրիստոս, ղուհումը լայըգ էյլէտէ ճէլպ կիւ-

նիւնտէ ճէլալըյըն նուրունու մէսէրրէթլէ կէօրսիւն վէ սալիհլէր մէսքէնինտէ կէլիշլիյին ա՛յիմ կիւնիւնիւնէտէք քէրէմէթ իւմիւտիյլէ իսթիրահաթ էլէսին. վի սեցիկն մախլուգաքրըւա . . . :

22. Եա՛ ա՛տիլ հաքիմ, ֆէտէրին ճէլալըյլէ տիրիլէրի վէ էօլիւլէրի հիւքմ էթմէյէ կէլտիյինտէ պէնիմլէ մուհաքէմէյէ կիրիշմէ՛, իլլա՛ պէնի էպէտի աթէշտէն խէլաս էտիպ, սէմալի մէլէքիւթիւնտէ սալիհլէրին սաատէթլի տալլէթինի պանա տա իշիթտիթ. վի սեցիկն մախլուգաքրըւա . . . :

23. Եա՛ րահման Բապպ, սէնին պիւթիւն միւմինլէրինէ րահմ էյլէ՛. եանի՛ պէնիմքիլէրէ վէ էճնէպիլէրէ, պիլտիքլէրէ վէ պիլտիք օլմայանլարա, հայաթտա օլանլարա վէ կէշմիշլէրէ, տիւշմէնլէրիմէ վէ պանա պուլղ էտէնլէրէ տէ աֆվ էտիպ՝ քէնտիլէրինի հագգըմտա կէօսթէրտիքլէրի շէրրաէն տէօնտէր քի մէրհամէթինէ

լաեղք օլսուելար. վե սեցին մախ-
լուգաքրևա. . . .

24. Եա՛ Բապպը ճէլալ, Սուրբ
Ասուածածիկին, Յովհաննէս Մը-
կրտիչին, Նախավկայ Սուրբ Ասե-
փանսուն, պիղիմ Սուրբ Գրիգոր
Լուսաւորիչին, Սուրբ Առաքաւ-
լարըն, Մարգարէրիւն, Վարդա-
պետէրիւն, Մարտիրոսլարըն, Հայ-
րապետէրիւն, Ճգնաւորլարըն, Կոյս-
լարըն, Միանձնլարըն, սէմալի վէ
զէմինի պիւթիւն ազիզէրիւն շէֆա-
աթըլա գուլույուն բէճալարընը
գապուլ էտիպ, տիլէքլէրիմի խայր-
լա թէքմիլ էլէ՛ :

Վէ, եա՛ այրըլմազ Սուրբ Երրոր-
դորթիւն, իզզէթ վէ սէճտէ իլէլ
էպէտ սէնին տիր. Ամին :

Մաղթանք

Զհանգստեան զաղօթս եւ զաղա-

ջանս ընկա՛լ, մարդասէր Աստուած,
ի հաճոյս բարերար կամաց քոց, մեր
մեղաց եւ բազում յանցանացն թո-
ղութիւն չնորհեա՛ եւ քեզ փառք
յաւիտեանս. Ամէն :

(Եա՛ միւրիւվէթլի Ալլահ, ույգու
տուալարըմըզը վէ բէճալարըմըզը
քէրէմքեար իրատէթիւնլէ գապուլ
էտիպ, քէսրէթլի կիւնահ վէ խա-
թալարըմըզաաֆիլ իհասան էլէ՛. վէ
սանա իլէլէպէտ համո օլսուն. Ամին :

Ծիւբանիյէ

(Փա՛նք քեզ, Տե՛ր Ասուած մեր,
որ պարգեւեցեր)

Եա՛ Բապպ Ալլահըմըզ, սանա
համո օլսուն քի չու կիւնիւ խայր
վէ սէլամէթլէ կէչիրմէյի պիզէ եհ-
սան էլլէտին :

Եա՛ ինսանփէրվէր Ալլահ, չու էօ-
նիւմիւզտէքի կէճէտէտէ պիզի կիւ-

նահտան խելաս, շերտէն ազատ է-
տիպ՝ խայր ամէլէրէ իրչատ էյլէ՛ :

Մուգատտէս խմիյին մուսինլէ-
րինի սահէր թէմհիտլէրինէ վէ ալ-
գըչարընա նայիլ էտիպ՝ սէլամէթ-
տէ հըֆզ էյլէ՛ :

Եա՛ Բապպ Ալլահըմըզ, պիւթիւն
ալէմէ սէլամէթինի իհսան էտիպ,
խըչմ ու զազապը մախլուգաթտան
տէֆ էյլէ՛ :

Կէրէք հայաթտա օլան վէ կէրէք
կէչմիչ փէտէր ու պիրատէրլէրիմիզէ
մէրհամէթ էյլէ՛ :

Եկեղեցի պանիլէրինէ, խայրաթ-
սահիպլէրինէ, պսղի վէրէնլէրէ,
խըտմէքեարլարա, մէքթէպ համի-
լէրինէ, վէ Մուրք Եկեղեցիյին հիմա-
յէսինտէ մէտֆուն պուլունանլարա
մէրհամէթ էյլէ՛ :

Եա՛ Բապպ Ալլահ, Փաղիլէթլի
մէլիքլէրէ, էհլիթագվա հիւքմտար-
լարա, ընլարըն ասքէր վէ էվլատ-
լարընա խմտատ էտիպ՝ սէլամաթտէ
հըֆզ էյլէ՛ :

Եա՛ Բապպ Ալլահըմըզ, Առաջ-
նորդումուզու վէ ճէմա՛աթըմըզը
բահիմ իրատէթինտէ սաղ սէլիմ վէ
Փիւթուրսուզճա՛ հըֆզ էյլէ՛ :

Մուգատտէս վէ զիգըյմէթ խա-
չըյըն նիչանըյլէ՛ կէօրիւնիւր կէօ-
րիւնմէզ տիւշմէնի՛ տայիլէ վէ մէս-
քէնիմիզտէն տէֆ՝ ու բէֆ՝ էյլէ՛ :

Պիզի էպէտի աթէչտէն խելաս
էյլէ՛, վէ սանա իլէլէպէտ համո օլ-
սուն. Ամին :

Օրհնեալք եղերուք ի շնորհաց Մուրք
Հոզոյն, հանգերուք խաղաղութեամբ եւ
Տէր եղիցի ընդ ամենսեսանդ. Ամէն :

[Ազիզ Բուհուն լուծֆույլա միւլա-
րէք օլունուզ . կիտինին սէլամէթլէ րա-
հաթ էտինիզ [ույույունուզ] . վէ Բապպ
ճիւմլէնիզլէ պէրապէր օլուն. Ամին:]

ՕՅԱՆ ՈՍԿԵԲԵՐԱՆ ՆԱՄ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

ԽՍ.ՅՐ ՏՈՒՍ.Լ.Ս.ՐԸ

(Որ օրհնես զայնօսիկ)

է՛ն քի՛ սանա ճամտ
ու սէնա էտէնլէրի
միւպարէքլէր վէ սա-
նա միւթէվէքքիլ օ-
լանլարը թագտիս է-
տէրսին, իպատընը իհ-

եա էյլէ վէ միրասընը միւպարէք-
լէ՛. քիլիսայըն ճէմաթընը հրֆզ
էյլէ՛.

Խանէյին հիւսն ու շէօհրէթինէ
աչգ էտէնլէրի թագտիս էյլէ՛:

Իլահի գուզվէթինլէ սէ՛ն պիգի
միւշէրրէֆ գը՛լ վէ սանա շու իւ-
միւտ էտէնլէրի թէրք էյլէմէ՛.

Պիւթիւն ալէմէ, քիլիսալարա,
քահանալարա, սալիհ փատիշահլա-
րա վէ օնլարըն սասքիրինէ վէ ճէ-
մի ճէմաթա սուլհ ու սէլամէթ իհ-
սան էյլէ՛.

Զիրա, եա՛ փէտէր ի էնվար, հէր
էյլի աթիյէ վէ հէր քեամիլ մէվհի-
պէ եօգարտան՝ սէնտէն՝ նիւզուլ
էթմիշ տիր:

Վէ իզգէթ, սալթանաթ, շիմտի,
տա՛իմ՝ վէ իլէլէպէտ սէնին տիր.
Ամին:

ՍՈՒՆԻՐԱՏՍ.

ՊԵՐԷՔԷԹ ՎԷ ԹԷՇԷՔԲԻՒՐ ՏՈՒԱԼԱՐԸ

Ա. — Յանունն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, Ամէն: — Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս. Ամէն: Հայր մեր որ յերկինս. . . :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր որ կերակրես զմեզ ի մանկութենէ եւ տաս կերակուր ամենայն մանկեաց. լցո՛ւ ուրախութեամբ եւ բերկըրութեամբ զսիրտս մեր, որպէս զի զամենայն բարութիւն ունիցիմք առաւելեալք ի գործս բարութեան ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր, որում վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Թեոքոնիստի. — Եա՛ Րապալ Ալլահըմըզ, սէ՛ն քի պիզի սէպավէթիմիզտէն պէրու իթա՛մ էտէր վէ ճիւմլէյէ թա՛ամ վէրիրսին, միւպարէք սին սէն. սիրուր վէ մէ-

սէրրէթլէ գալպիմիզի մէմու էյլէ՛ քի Րապալըմըզ Յիսուս Քրիստոստա հէփ խայըր ամէլլէրի չօղալտապիլէլիմ. շէրէֆ, սալթանաթ, իզզէթ իլիլ էպէտ օնուն տըր. Ամէն:

Փառք քեզ Տէր, փառք քեզ թա՜գաւոր մեր, զի ետուր մեզ կերակուր ուրախութեան. լցո՛ւ զմեզ Հոգւով Սրբով, զի գտցուք առաջիքո հաճոյք եւ մի՛ ամաչեսցուք, զի դու հատուցանես իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր:

Թեոքոնիստի. — Եա՛ Րապալ, սանա շիւքը օլսուն, եա՛ մէլիք սանա շիւքը օլսուն. սէն քի պիզի մէսրուր էթմէք իշիւն թա՛ամ իհսան էյլէտին, Ազիզ Րուհ իլէ տէ պիզի մէմու էյլէ քի հուզուրունտա նաիլ ի լէթաֆէթ օլուպ՛ խէճիլ օլմայալըմ. զիրա սէն հէր քէսին ամէլլինէ կէօրէ մուգապլէ էտէր սին:

Զլիութիւն սեղանոյս անհատ եւ աննուազ արասցէ Քրիստոս Աստուած մեր, որ զմեզ կերակրեաց և լիացոյց եւ նմա փառք յաւիտեանս Ամէն:

Թեոհիմեսի. — Պիզի իթա՛մ էտիպ տոյուրան Ալլահըմըզ Քրիստոս՝ սուֆրամըզըն պէրէքէթինի էքսիլտիպ թիւքէթմէսին. շէրէֆօնուն տըր. Ամին:

ՄԻՆԷԹ ՈՒ ՄԷՏԱԳԿՍԹՏԱ

Մ Ի Ի Ն Ա Ճ Ա Թ (1)

Ա.

(Այլ, Տեր, տուր ինձ զօրութիւն)

ա՛րապարմ, պէնի շու տէրտ ու մէշագգաթ թէկլիքէմոտ սապր իլէ թագվիյէ էյլէ՛. պանա եանընտա խաչ սիյասէթինէ իլհագօլան հարէմիյէ էթտիյին կիպիրահմ էյլէ՛. լութֆը միւրիւվէ-

[1] Էիշպու եէտի փարջա միւնաճաթ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչին Թէրճէմէի հալի օ-

Թինլէ պանա շէֆգաթընը իհսան էյլէ՛. գիրա օնունլա հէփ սալիւլէր վէ կիւնահքեարլար իհեա օլուրլար. Թէհամմիւլ վէ աֆվընլա էյիլէրին վէ քէօթիւլէրին իւզէրինէ շէմսի թուլու էթտիրիրսին. սալիւլէրին վէ կիւնահքեարլարըն իւզէրինէ եաղմուր եաղաբըրըսըն վէ իըշմընը գապթ էտիպ՝ ճիւմլէ աւտէմլէրէ մուսավաթէն մէրհամէթիւնի կէօսթէրիրսին :

Եա՛ Րապպ, շէքմէքտէ օլտուղում շու շէտիտ իշկէնճէլէրիմտէ պանա լութֆը Թէհամմիւլ իհսան էյլէ քի՛ սէնի թանըբըպ իրատէթինի իճրա իշիւն պանա Թէսլիմ էթմիշ օլտուղուն միւնէվվէր էմանէթ ի իմանը հըֆղ էթմէյէ լայըգ օլայըմ, վէ սանա թէվէքքիւլ է-

լան Ագաթանգեղոս նամ քիթապտան ալընարագ Թէվաիպ վէ Թէրճիմէ օլունմուշ տըր: — Իլը իւշ փարչալար Ս. Քրիգոր Լուսաւորիչ վէ պագիսի իսէ Ս. Հռիփսիմէ նամընա սէօյլէնիլմիշ տիր :

տէնլէր իէճիլ օլմասընլար. օնլար քի Պիրիճիք էվլատըն Րապպըմըգ Յիսուս Քրիստոսուն իամիլլէ միւշէրէֆ օլմուշլար տըր: Օնու կիւնահըմըգ իշիւն իրսալ էյլէտին. շէօյլէ քի կիւնահըմըգը իւզէրինէ ալարագ՝ խաչ իշկէնճէլէրիլլէ կիւնահլարըմըգըն ճէգալարընը տա պէրապէր ալսըն վէ քէնտի աթիլէ ի լութֆունու միւմինլէրինէ իհսան էյլէսին :

Իմտի եա՛ Րապպ քէրիմ, սէն քի «տիւնեանըն սօնունա գատար սիւզին իլէ իմ» տէտին, պէնի էլտէն պրագմա՛. իլլա իրատէթինլէ գուվվէթլէնտիր քի, իսիմի աղիմին իշիւն օլան շու հարպա Թէհամմիւլ էտէպիլէլիմ. վէ շու գուլույուն ճէնապը ուլուհիլէթինէ օլան իֆթիխարը իմանը նիւմսեան օլտուն. շու տա անլաշըրսըն քի տիւշմէնլէր՝ Թէն տիւշմէնի օլտուգճա, օնլարըն հիշ պիրի սանա թէվէքքիւլ էտէնլէրէ զալիպ օլամագլար. Ամին:

Բ.

(Տէր ամենակալ, որ պսակես)

Ես՝ գուտրէթլի Բապպ, սէն քի սաննա իւմիա էտէնլէրի թէպճիլ վէ սէնտէն գորգանլարըն ըէճալարընը իճրա էտէրսին, պէնի տէ լայըգ էյլէ տէ սաննա օլան իւմիւտիւմիւ վէ սաննա գարըը իսեան էտէնլէրին իւղէրինէ կէթիրէճէյին գորգույու հըֆզ էտէպիլէյիմ. վէ շու իչինտէ պուլունտուղում՝ մէշագգաթ ու է-գլյէթի իքմալ էտէպիլմէք իչին տէ պաննա սապր վէ՛ր:

Ես՝ տէրալէրիմիղին հէքիմի, մէ-յուսլարըն շիֆասը, եասլըլարըն թէսէլի վէրիճիսի, իւմիւտսիղլէրին իւմիւտիւ, մուզտարըպլարըն իս-թիրահաթը, եօրղունլարըն լիմա-նը, սէ՛ն սին քի միւրիւվէթիլնլէ մախլուգաթըննա նագար գըլարըն վէ լէթաֆէթիլնլէ ալէմի տօյու-

րուրտուն: Ես՝ Բապպ, պէնի տէ մուգատտէս իսմին իչին Ֆէտա օլ-մաղա լայըգ էտիպ՝ էօլիւմլէրիլէ հուզուրունտա շէրէֆ պուլանլար իլէ պէրապէր շէլէնէք ալմաղա նա-սիպ էյլէ՛. շէօյլէ քի Սէվկիւլիւ Օղ-լույուն՝ քէնտի նուր փէրթէվլէրիյ-լէ քէնտինէ շէվգ էտէնլէրի ալըպ կէթիւրտիւլիւ վէ պիւթիւն ճիհա-նը հագիգաթլէ վէ նարը խըյմ իլէ հիւքմ էթտիյի գէման, իսթիգպա-լէն ուրուճ էթմէյէ նայիլ օլայըմ:

Իմտի, ես՝ Բապպ, հէման շիմտի իսմին հագգը իչին շու գուլուննա գուվվէթ վէ՛ր, քի՛ գուվվա ի տիւշ-մէնէ զալէպէ չալայըմ: Շէրէֆ սէ-նին տիր, պիւթիւն մախլուգաթըն սէճտէսի սաննա օլուր. գիրա իղզէթ ու շէրէֆէ լայըգ օլան եալընըգ սէ՛ն սին. Ամին:

Գ.

(Եւ արդ, Տէ՛ր բարեբար)

Ես՝ Րապպ քերթիմ, սէ՛ն քի կէլիս
 թէնէզգիւլ էթտին, ինսան օլտուն,
 հէր շէյէ թէհամիւլ էյլէտին, հիշ
 պիր սիթէմտէն գաշմատըն, եիւ-
 զիւնէ թիւքրիւտիւյիւնտէ օ պիր
 եանաղընը տա շէվիրտին, պիգիմ
 իջիւն աճը վէ սիրքէ իշտին, հէր
 քէսին տէ գալպինի իպատէթինէ
 տօղրու լէթաֆէթլէնտիր:

Հիւմիյէթլէ շէքտիյին իշքէնճէ-
 լէր իլէ քէնտի սէվկիւլիւլէրինէ իշ-
 քէնճէ նուսինէլէրի վէրտին, սիր-
 լէ էզիյէթլէրինլէ՝ աղիզլէրինէ է-
 զիյէթլէրի կէօսթէրտին. պիզ թիւ-
 Րապպիլէր իտէ հա՞նկը իշքէնճէ վէ
 էզիյէթլէրիմիզի թա՛տատ էտէլիմ,
 զիրա սէ՛ն, ես՝ Րապպ, սէ՛ն թէ-
 նէզգիւլ էտիպ հէր շէյի քէնտին
 ալտըն, պիւթիւն ճիհանըն տէրա

ու միհնէթինի սէ՛ն շէքտին:

Իմտի պէնի շու սըգլէթիմտէ
 թագվիյէ է՛թ, գուվվէթլէնտիր,
 էզիյէթլէրտէ ուզուն միւտտէթ իֆ-
 թիխար էտէյիմ, շէօյլէ քի սանա
 թէվէքքիւլ էտէնլէրէ էզլէտէնսագ-
 լանըմըզ վէ վասֆը նագապիլ նիյ-
 մէթլէրինի իհսան էտէճէյին կիւն-
 տէ՝ սէվկիւլիւլէրինէ պէն տէ իւ-
 հագ օյայըմ. Ամին:

Գ.

(Տէ՛ր տէրանց, Ասուած Ասուածոց)

Ես՝ Րապպարըն Րապպը, Ալ-
 լահլարըն Ալլահը, էզլէլի Ալլահ,
 սէմավի Ալլահ, սէ՛ն քի՝ քէլամընլա
 հէր շէյի սապիթ, սէմա ու զէմինի
 վէ ծնլարըն պիւթիւն թէզերինա-
 թընը խալզ էյլէտին. սէ՛ն քի ա-
 տէմի թօփրագտան եարաթտըն,

օնու 'ալիմ' էտիպ ըու ի զէմինտէ
 չօղալթտըն, վէ սանա թէվէքքիւ
 էտէնլէրէ հէր պիր տէհրտէ եար-
 տըմ' էյլէտին, եա' Բապպ, շու չէք-
 տիյիմիզ հղիյէթլէրտէ պիղէ տէ
 եարտըմ' է' թ'. շէօյլէ քի' տիւշմէնին
 հիյլէ տուգագլարընա զալիպ օլա-
 ըմ'. եա' Բապպ, իամին շէրէֆլէն-
 սին, քիլիսայըն պուշնուղու թէ-
 րէֆֆիւ էյլէսին: Պիզ տէ էմրլէ-
 րինի հըֆզ էտէնլէր իչիւն հազըր-
 լանմըչ օլան ճէննէթ մէսքէնլէրի-
 նէ նայիլ օլալըմ', վէ գանտիլլէրի-
 միզին եաղը էքսիլմէսին, փաք գալ-
 մագ իչիւն էթտիյիմիզ ահտըն իման
 չըրալարը սէօնմէսին. պիղիմ միւ-
 նէվվէր եօլլարըմըզը հէլաք կիճէ-
 սինին գարանլըզը պասմասըն. ա-
 յագլարըմըզ սէնին նուրրէֆթէ
 թարիզլէրինտէ թէօքէզիմէսին,
 կէօզ պէպէքլէրիմիզ հագիգաթըն
 ֆէրահէֆգա փէրթէվլէրինտէն
 քէօրլէնմէսին. Պիրիճիք էվլատըյըն
 վէ Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսըն

պիղէ էքմիչ օլտուղու նէպաթը
 էօմը թօխումլարընը մէվթ գուշու
 զասպ էյլէմէսին. մուգատտէս սիւ-
 րիւյիւն ըֆֆէթինի ասի ճանվէր
 գափմասըն. միւֆսիտ գուրտ' սիւ-
 րիւյիւն գուգուլարընը ալթ էթմէ-
 սին, վէ թարիգաթըմըզըն տիւշմէ-
 նի' Առաֆեղսիսն սուրք եկեղեցիյին
 գօյունլարընը սիւրիւպ կէօթիւրմէ-
 սին:

Եա' Բապպ Ալլահըմըզ, Պիրիճիք
 էվլատընը պիղէ իրսալ էյլէտին.
 օ' կէլիպ պիւթիւն ճիհանը սէնին
 ըուհը հիքմէթինլէ մէմլու էյլէտի
 քի' հէր քէս իսրայէղ իւնվանըյլէ
 Աշրահ-կօրէն (աստուածատես) օլ-
 տուն: Քէնտիսի սէօյլէտի քի' հէր
 նէ գատար սիղի շէհիրտէն շէհիրէ
 թարտ տա էթսէլէր, պէնիմ թէք-
 րար կէլիշիմէտէք իսրայէլին շէհր-
 լէրինի թիւքէտէմէյէճէքսինիզ:

Իմոի եա' Բապպ, սէմալի մագ-
 տէսինտէն պիղէ նագար գըլ քի'
 գում իւզէրինէ պինա օլուպ' թէճ-

րիւպէ վէ սրգլէթտէն երգըլան էվ
կիպի օլմայալըմ, իլլա պիզի Աւե-
տարանըն սէլամէթիյէ հագիգա-
թէն թագվիյէ էտիպ, պիզի իրա-
տէթինէ կէօրէ իրչատ էյլէ՛ . վէ
պիզի տիւյիւնիւն կիճէ նուրունա
լայըզ էյլէ . զիրա սիմայըն ճէլա-
լընտան փէրթէվէր իշրագ էթտի-
յինտէ, օ՛ կիճէյի կիւնտիւզ կիպի
փարլատաճագսըն : Պիզի հիմայէն-
տէ հըֆզ էյլէ՛ . իրատէթիյին լի-
մանընա վասըլ օլալըմ . շէհատէթ
գատէհինի նուշ էտէլիմ քի շէրիաթ
կիւնիւ սալթանաթըլըն նիւմա-
յան օլտուղունտա շէլէնք, միւքեա-
ֆաթ ալալըմ . Ա.մին :

Ծ.

(Տէր Ասուած Ամենակալ)

Եա՛ Րապպ գատիր Ալլահ, Պիրի-

ճիք վէ Սէվկիւլիւ էվլատըլըն վա-
սըթասըլլէ պիւթիւն մախլուգաթը
սապիթ էյլէտին . Ազիզ Րուհույուն
վասըթասըլլէ տէ կէօրիւնիւր կէօ-
րիւնմէզ մախլուգաթըն թէրթի-
պաթընը հաղըրլատըն . հէր շէյի
էօգտան սէ՛ն վար էյլէտին . սէ-
մատէ, զէմինտէ, տէնիզտէ, գա-
րատա պուլունան կէօրիւնիւր կէօ-
րիւնմէզ հէփ գուվվէթ սէնին էմ-
րինլէ խտարէ օլուր :

Եա՛ Րապպ սէ՛ն սին սէքիզիդին-
ճի ասրտա ֆասըզ վէ նափաք ա-
տէմիէրի սու թուֆանընա վէրիպ
էմրի քէլամընը հըֆզ էտէն սէվ-
կիւլիւն նոյը գուրթարտըն, խաչ-
վարի սէֆինէ իլէ թուֆանտան խէ-
լաս էյլէտին . օ՛լ վագըթ խաչըն
էօրնէյի իլէ խէլաս էթտին, շիմտի
խսէ տէրալէրիմիդին շիֆասը իշիւն
իւզէրինէ շըզըպ միւպարէք գանը-
նը տէօքտիւյիւն հագիգի խաչ իլէ
պիզի խէլաս էյլէ՛ :

Սէ՛ն սին քի Արրահամը միւլհիա

Քանան դապիլէսի արասընտա, վէ
ճարիյէն Սառայը թէլվիս ի մէվթ
բիւսվայըղընտան հըֆղ էյլէտին :
Սէ'ն սին քի՝ գուլուն Սահակա շէֆ-
գաթ էտիպ՝ ճարիյէն Ռեբեկայը
զալիմ Ֆիլիսթինլէրտէն (Փղշտացի)
խէլաս էյլէտին : Իսմի ազիմին ի-
չիւն օլտուն, պիղի էլտէն պրագմա՝ :
Սէ'ն սին քի՝ էօյրէթտին, թա՛լիմ
էյլէտին, քէլամընը աղզըմըզա
գօյտուն քի՝ տիւշմէնին տուզագլա-
ընտան օնուն իլէ գուրթուլալըմ .
տէտին քի՝ իսմիմ իւզէրինիգտէ
եա՛տ օլմուշ տըր, վէ սիզ պէնիմ
ուլուհիյէթիմին հէյքէլիսինիզ, իս-
միմի տէրունինիգտէ մուգատտէս
թութունուզ, սէնտէն ըէճա էթ-
մէք իչիւն ֆիքրիմիզէ սէօզ տիւ-
չիւրտիւն քի ճիսմին մուգատտէս
օլտուն՝ տէյէլիմ . իշթէ պիղ պու-
նու իսթէյօրուզ, Լաքին խայը
չէրրէր հիւճմ իլէ իւզէրիմիգտէ
մուգատտէս իսմինի վէ իսմիյին
հէյքէլինի մուրտարլամագ էմէլին-

տէ տիրլէր :

Պիղ հէր նէ գատար զայիֆ վէ
նալայըգ իսէքտէ, լաքին, եա՛
Րապպ, պիղի շու չիքքին ըէզա-
լէթտէն հըֆղ էյլէ՛ :

Եա՛ միւրիւվէթլի վէ մէրհամէթ-
լի Րապպ, պիղի պու թէճըիպէյէ
իլգա էթտին իսէ, գուտրէթիւլէ
զալիպ օլալըմ . զիրա ֆիթուհաթ
սէնին տիր, վէ իսմին զալիպ օլ-
տուն . ըֆֆէթ իւմիւտիւ իլէ պիղի
մուհաֆազա էյլէ՛ քի՝ սալիհլէր
սընֆընա տախիլ օլուպ, էմրլէրի-
նի հըֆղ էտէնլէրէ վէ գօրգունտա
տուրանլարըն հէր պիլրինէ վէրէճէ-
յին միւքեաֆաթը պիղ տէ ալալըմ .
Ամին :

—
2.

(Տէր գօրուքեանց, դու ես Ասուած
նուարիս)

Եա՛ Րապպը ճիւնուտ, հազիդի

Ալլահ սէ՛ն սին : Սէ՛ն սին քի Գըզըլ տէնիզի եարըպ՝ խալգընը կէչիրտին : Գուրու գայատան սու ճէրէեան էթտիրիպ, սուսուզ խալգընա իչիրտին : Գուլուն Յովլանը տէնիզին տէրին կիրտասլարընա էնտիրիպ, մըզեասը գուտրէթինի անլաթտըն . ինսան թասպիաթընտան խարիզ օլարազ՝ օնու տըշարը չըգարըպ եինէ հայաթտա սազ սէլիմ սասպիթ էյլէտին . շէօյլէ քի օնոն սաչընըն պիր թէլի պիլէ ֆիւթիւրլէնմէմիշ իտի : Ճանվէրլէր էօնիւնէ աթըլմըշ Դանիէլի տէ՝ տէհշէթլի ազըլարտան խէլաս էտիպ իֆթիրայա ուզրամըշ օլտուզու հալտէ պիլէ՝ տիւմէնիցրի ինտինտէ շէրէֆլէ տուրտուրտուն : Սէնի թասիընտըգլարը իչիւն աթէշէ իլգա օլունան իւչ նէվճիվանլարը եանմագտան հըֆզ էյլէտին վէ քերամէթինի կէօրէնլէր սէնի թէմճիտ էյլէտիլէր : Բարելիւերին զալիմ վէ զատտար մէլիքինէ օթ եէտիրտին ,

զիրա քէնտինէ կէօսթէրտիյին աճայիպաթ իչիւն սէնի թէմճիտ էթմէքլիյի ֆէհմ էթմէտի , վէ սէն օնու հայվան շէքլինէ թահվիլ էտիպ պատիյէ ճանվէրլէրլէրլէր պերասպէր իսքեան էթտիրտին վէ եասպանի հայվանլար իլէ պերասպէր օթլանտըրտըն : Ճարիյէն Շուշանը չիֆթէ էօլիւմտէն խէլաս էտիպ , զալիմ տիւմէնլէրինի ըզալէթլէ կէպէրթտին , վէ սանա թէվէքքիւլ էտէնին իֆթիխարը սալահ շէլէնկինի սասպիթ էյլէտին :

Սէն եինէ օ՛ սըն . սէնին սէնէլէրին թիւքէնմէզ . Սէ՛ն, եա՛րապպ, շէրէֆինի պաշգասընա վէրմէզսին : Թայիֆէլէր մուգատտէս իսմինի թէլվիա իթմէսինլէր . սէն պէնի պու թէլվիատէն գուրթարասպիլիւր սին , իսմի մուգատտէսին իչիւն լէքէսիզճէ էօլէյիմ . Ամին :

է.

(Տէր Ասուած, Ասուած Ամենակալ)

Ես՝ Բապպ Ալլահ, գատիր Ալլահ, պիղէ իհսան պուշուրտուղուն նիյմէթլէր պէտէլինի՝ սանա քի՞մ՝ վէրէպիլիբ. զիրա սանա օլան իւմիւտիւմիւզիւ սապիթ սագլատըն. պիղի պօզմագ գաստինտէ պուլունան ճանվէրին ազրլարընտան պիղի խէլաս էյլէտին. պունլարըն պէտէլինի նէյլիմի՞զ վար քի թէտիյէ էտէպիլէլիմ. խէլասընա պէտէլ իշթէ պիղ. զիրա, ես՝ Բապպ, սէ՛ն քէնտին պիղի իսմինի թաշըմաղա լայրզ էտիպ խէլաս էյլէտին. սէնտէն պաշգա Բապպ թանըմայրզ վէ հէր կիւն իսմինի եատ էտէրիզ. պիղիմ իջիւն լէքէսիզճէ էօլմէք էճնէպի իլահլարա էլ ուզաթմագտան խայրըլը տըր, իսալիզ սէ՛ն սին. հէր շէյ սէնտէն տիր.

հէր շէյ պիրիճիք էվլատընլա օլտու. օնսուզ պի՛ր շէյ օլմատը. Սէնին քէրիմ Բուհուն պիղի տօղրու եօլա իրշատ էյլէսին. օ՛ եօլ պիղի սէմավի, էզէլի նիյմէթլէրէ կէօթիւրիւր. պիղ՝ սէնին Պիրիճիք էվլատըյըն հուզուրունտա տուրաճազըզ. Ֆիլիլէրինի տիգգաթա՝ ալըպ պագմագ իջիւն դէմինտէ պիւթիւն սաքին օլանլարա նուր ը մէսքէնինտէն Օնու իրսալ էյլէտիյինտէ խէճիլ օլմագսըզ սաղ թարաֆընտա տուրապիլէլիմ. զիրա պէնի ատէմին գալպլէրինի օ՛ խալգ էյլէտի. պի՛ղ տէ սէնին խալգընտանըզ, մէրայըն սիւրիւսիւնտէնիզ, սէվկիւլիւլէրինէ թէհիյէ էթմիշ օլտուղուն մէսքէնիլէրէ պիղ տէ կիրէլիմ:

Ես՝ Բապպ, շու թէնի թէրք իջիւն աճէլէ էտիյօրըզ, սէվկիւլիւլէվլատըյըն ալայընա տախիլ օլալըմ, Բապպըմըզ Յիսուս Քրիստոսուն կէլիշի կիւնիւ՝ սէվինէնլէրին սըրասընա կիրէլիմ. Եալընըզ շու

Թէլվիստէն գուրթուլալում տա, իս-
մին իջիւն իշկէնճէ չէքմէք լազըմ
կէլիբ իսէ՝ օնա հազըրըզ: Սէ՛ն պի-
զի մահրում էթմէզսին. Սէ՛ն քէն-
տին շէհատէթ էտէրսին քի՛ սէպա-
վէթիմտէն պէրու Փանի միւքեա-
Փաթլարա արզու շէքմէտիմ. զիրա
սէօյլէմիշ օլտուզուն շո՛ւ սէօզլէրէ
նազար գըլըպ իման էթտիմ. — «Ա-
տէմլէր սիզին հագգընըզտա խայր
սէօյլէտիքլէրի գէման, վա՛յ սիզէ»
իլլա՛ «Պէնիմ իջիւն սիզէ պուզզ
էթտիքլէրի վէ սիզի թարտ էտիպ
սիթէմ էթտիքլէրի, վէ իամինիզի
քէօթիւ կիպի չըգարտըզլարը վա-
գըթ, նէ՛ միւպարէքսինիզ. օ՛լ
կիւնտէ մէսրուր օլուպ շատ օլու-
նուզ»: Հագիզաթէն, պիզէ թէսա-
տիւֆ էտէն պու ճէնկ իջիւն մէս-
րուրուզ. մուհապպէթինլէ մուհա-
րէպէ էթտիք, զալիպ գուտրէթին
զալիպ օլտու, պիզի տէ զալիպ գը՛լ:
Պիզի մահճուպ էտէն շո՛ւ կիւնլէրէ
վէ էզիյէթ կէօրտիւլիւմիւզ սէնէ-

լէրէ մուգապիլ մէսրուր օլտուզ:
Եա՛ Բապպ, վէրասէթինէ վէ էլ-
լէրէյին իշլէրինէ նազար գը՛լ, վէ
պիզի սէմավի պէլտէն օլան Երու-
սաղէմէ իրշատ էյլէ. պիւթիւն սա-
լիլէրի, ազիզլէրի վէ իամլին սէվ-
կիւլիւլէրինի օրայա ճէ՛մ էտէճէք-
սին. Բապպըն նուրու իւզէրիմիզտէ
օլտո՛ւն. Ամին:

ՄՈՒՖԱՍՍԱԼ

ՏՈՒԱԻ ԲԱՊԱԿԱՆԻ

Ա.

(Ամենասուրբ Հայր մեր եւ ստեղծող ⁽¹⁾)

Եա՛ է՛ն ազիզ Փէտէրիմիզ վէ խա-
լիգիմիզ . եա՛ խելասքեարըմըզ Յի-
սուս Քրիստոս , եա՛ թէսէլլի էտի-
ճիմիզ Բուհ , սէմատէ մէլէքլէրի
թէնվիր էտէրսին քի սէնի թանը-
սընլար . Ձիրա էպէտի նուր սէն
սին , օնլարը մուհապպէթինլէ սէ՛ն
թութուշտուրտուն , օնլարտա սա-
քին օլան մուհապպէթ սէ՛ն սին .

[1] Պու տուանըն ալընը իրի բիծապ-
տա պուլտում , պիր Յակոբ Պատրիարքըն
[Աստուածաբան] «Գէր + Բրեւոնե-ի-ն --
--նիւ-յ» էսէրինին վէ պիր տէ Կ.Վ.Շահ-
նազարեանըն « Բէլ-ր-ն հ-գե-օր » նամ
տուա բիծապընըն [տպ. Փարիզ, 1858]
սօնլարընտա :

ա՛լա վէ էպէտի էյի սէն սին . սէն-
սիզ էյի եօզ տըր . էյիլիք մէն-
պար սէ՛ն սին :

Եա՛ Բապարըմըզ վէ սէմավի Փե-
սերիմիզ իսմին մուգասսեսու օլտուն ,
Վահին պիզտէ տէ փարլասըն քի
նիմէթիյին արզընը , վատլարըլըն
իրթիֆարընը , ագըլ էրմէզ շերէֆի
էքպէրինի վէ շերիաթըլըն քէշֆ
օլունմազ ումգընը թանըլալըմ :

Մեկիբիւրիւն կէլսին քի լութֆուն-
լա իւզէրիմիզէ սալթանաթը մութ-
լագ սիւրէ , պիզի մէլէքիւթիւնէ
կէօթիւրսիւն՝ քի աշիքեարէն սէնի
կէօրմէք տէմէք տիր , վէ պիզի սէ-
մավի նիմէթլէրիյին սօֆրասըլա
մէսրուր գըլսըն :

Սէմասէ օլտուղու կիպի գէմինսէ
սէ իրասէրին օլտուն քի՛ սէնի պիւ-
թիւն գալպ իլէ սէվէլիմ՝ պիւթիւն
ճանտան սէնին հագգընտա տիւ-
չիւնէլիմ վէ պիւթիւն ֆիքիրտէն
սանա արզու էտէլիմ . ագըլըմըզ
ֆիքրիմիզի սանա թէվէճճիւհ էթ-

տիրելիմ, հէր շէյտէ շէրէֆինի ա-
րայալըմ, պիւթիւն իշիմիցի կիւ-
ճիւմիւզիւ, ճան ու թէնիմիցի խըտ-
մէթինէ հասր էտելիմ. մուհապպէ-
թին իշիւն արգատաշարըմըը քէն-
տիմիցի կիպի սէվելիմ, պաշպալա-
րընըն էյիլիքլէրինէ պիզիմքիլէրէ
կիպի սէվիինէլիմ վէ օնլարըն տէրտ
ու միհնէթլէրինէ տէրտտաշ օլա-
լըմ:

Ենվմի եմէիլիմիցի պիզէ պու կիւն
սէ վէ'ր. եա' սէմավի Փէտէր, սէվ-
կիւլիւ Օղլունու վէ Բապպըմըզ Յի-
սուս Քրիստոսը, եէմէք վէ իշմէք
իշիւն պիզէ վէ'ր, վէ Ազիզ Բու-
հույուն լութֆունու պիզէ միւրէպ-
պի վէ տէսթիլիւ իհսան էյլէ' :

Եա' սէմավի Փէտէր վէ պօրնլա-
րըմըը մէրհամէթինլէ պիզէ պախս
էյիէ'. սէվկիւլիւ Օղլուն' Բապպըմըզ
Յիսուս Քրիստոսուն վասֆ օլուն-
մազ գուտրէթի վէ էյիլիք մէնպար
օլան Ազիզ Բուհուն իլէ կիւնահլա-
րըմըը աֆվ էյլէ'. զիրա պիզ ին-

սանըզ' կիւնահ էթտիք, վէ սէ'ն'
գատիր Ալլահ կիպի ըահմ էյլէ' :

Նասրլ քի պիզ պօրնլարըմըզ
պաղըլարըզ. եա' ըապպ, մէրհա-
մէթսիզլէյի վէ հասէտի գալպիմիզ-
տէն տէֆ է'թ քի, միւմքիւն իսէ
պիզ տէ պօրնլարըմըզ քեամի-
լէն աֆվ էտէպիլէլիմ. տիւշմէնլէ-
րիմիցի սէնին իշիւն սէվելիմ վէ
քիմսէյէ քէօթիւլիլէյէ պէտէլ քէօ-
թիւլիւք էթմէյէլիմ:

Վէ պիզի իղվայէ կէքիւմէ'. իլլա'
կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ թէճրիւպէ-
լէրտէն ազաս էյլէ'. պիզի' կէչմիշ
կէչէճէք վէ կէլէճէք շէրրտէն իսէ-
լաս էյլէ'. պիզիմ պիւթիւն ըուհա-
նի վէ ճիւմանի իշլէրիմիցի լէյ ու
նիհար միւլէսսէր էյլէ' :

Ձիրա մէլէքիւթ, գուտրէթ, իզգէթ,
իլէ կպէտ սէնին տիր. Ամին:

Բ.

Ս. Ներսէս Լամբրոնացիին «խաչեալ»

Յիսուսա խիթապէն միւնանաթր

(Առ Ֆեզ ակնարկեմ աղբիւր լուսոյ
կենդանոյ)

Ե՛մ՝ ապր հայաթ մէնպար, սանա
պագըլօրում վէ նիտա էտիյօրում
քի պէնիմ գուտսիյէթիմ սէ՛ն օլ-
տուգճա՝ նիչի՞ւն գուտսիյէթէ հաս-
րէթ չէքէյիմ. եախօտ փաքլըղըմ
սէ՛ն օլտուգճա՝ նի՞չիւն փաքլըղա
արզու էտէյիմ:

Արթըզ էօյրէնտիմ քի հիքմէթ
սէ՛ն սին, Ալլահտան իհսան օլան
ատալէթ ու գուտրէթ սէ՛ն սին.
սանա արզու էտէրիմ. աշղըմ սա-
նա տըր. է՛յ էպէտի էօմրէ ճէրէ-
եան էտէն ապր հայաթ մէնպար,
թէչնէ ճանըմա սէ՛ն սէնի սերինլիք
վէ՛ր:

Սուսուզում, պէօյրիւյիւն չիֆթէ
ճույպարընտան իչմէք իսթէրիմ, վէ
պէօյլէճէ թահիր օլարադ՝ մուհապ-
պէթիւնլէ մէսթ օլուրում: Աճըմ,
թէնիւնի եէմէք իսթէրիմ, վէ պէօյ-
լէճէ իհեա օլարադ՝ լաեէմութ օ-
լուրում: Էլլէրիյին եարէլէրինի
էօփմէք արզու էտէրիմ, վէ պէօյ-
լէճէ սանա կէլէրէք թէպճիլ օլու-
րում: Տիտարընա պագմադ սէվտա-
սընտայըմ, օնա վուրուլան սիլլէլէր
իլէ պէնիմ եարէլէրիմ շիֆաեապ օ-
լուր:

Ե՛մ՝ Բապպ պէնի շափուգ միւս-
թէճապ գըլ (տիւնլէ), Ղիրա ճանըմ
թիւքէնտի:

Էվվէթ, վասֆը նագապիլ մու-
հապպէթիւնտէն ճանըմ թիւքէնտի:
Ե՛մ, սէ՛ն քի պէնիմ իչիւն խաչ-
լանտըն, սանա աշղ էտէ էտէ եան-
տըմ թութուշտում: Ե՛մ, սէ՛ն քի
պէնիմ իչիւն սիլլէլէնտին, սանա
պագտըգճա պայլըր պիթէրիմ:

Տէրեատ էտիյօրըմ, սիմանը պա-

նա կէօսթէ՛ր . զիրա սէսին լաթիֆ
վէ սիման կիւզէլ տիր . ա՛հ , նէ՛
վազըթ կէլիպ սէնի կէօրէճէյիմ :

Եա՛ Բապպ , նիյազըմը իշի՛թ վէ
իլմ ու մուհապպէթինլէ պէնի թէ-
զիյէ մէսթ էյլէ՛ . զիրա պէն քի
սանա իման էտէրիմ , պէնտէն տէ
ապր հայաթ փունարը չըգսըն՛ :

Գ.

Ազիզ Քուսա խիբապէն

[Եիցէ Լամբրոնացիսէն]

(Ով Տեր եւ Դաստիարակ)

Եա՛ Ալլահըմ Բուհ , եա՛ Բապպ
վէ միւրէպպի , հալիմ վէ համի ,
Փիքրիմին ալթ իւսթ օլմուշ տէր-
եասընա լութֆույուն պատի սէ-
պասընը հուպուպ էթտիր քի թէս-

քին օլտուն . սանա համտ ու սէնա
էթմէք իչիւն նիմէթինլէ պէնի
տայիմ մէճպուր գըլտըղըն կիպի ,
եա՛ Բապպ , շիմտի տէ տիհանըմը
թէսպիհաթընլա մէմու էյլէ՛ :

Հէր նէ գատար պէն իսթիրահա-
թընա հէյքէլ օլմաղա լայըգ տէ-
յիլ իսէմ տէ , լաքին , է՛յ սախի ,
պէնի՛ իսմիյին թէպշիրինէ օլտուն ,
ալէթ էյլէ՛ , վէ վասֆը նագապիլ
սըրըըըն նէճիպ իլմինի՛ մուգատ-
տէս իսմիյին իզգէթ ու շէրէֆի վէ
չու պի սէպաթ գուլույուն սէօզլէ-
րինի թաղիր իչիւն օնա (իլմէ) ար-
գու էտէնլէրին կէօզիւ էօնիւնտէ
իշալ էյլէ՛ :

Պ.

Յիսուսա խիբապէն

[Երկէ Լամբրոնացիսէն]

(Այլ շուրջ պատեալ ի սարակոսանաց)

Եւ՛ Քահանայապետ Յիսուս, զարիժ թապիաթըմբզը պիլիբոսին. զալպիմիզ խեղճ ու շիւպհէ իլէ պուլաշմբջ մուհասէրէ օրմուշ վէ սէնի տինլէմէյէ արդուքէշ օլարագ, սանա պագըյօրուզ : Սէ՛ն պիզիմ իչիւն ճիւրմ օլտուն քի պիզ սէնին իչիւն սէմավի օլալըմ, սէ՛ն պիզիմ իչիւն նանը ազիզ օլտուն քի սէնի էքլ էթտիլիմիզտէ թահիր օլալըմ. սէնին ճէֆալը թէնինի հէր պիր զալպ իչիւն պիր թաամը մութահիր էյլէ : Պիսուշ եէրէ ճէրէեան էտէն գանըյըն ճույպարընը՝ պէնի ատէմին պիսուշլուղլա մէսրուր օլմասը իչիւն վէ՛ր :

Խէլաս խաշընը շու տիւնեա տէրեասընա տալմբջլարա տօղրու ուղատըպ՝ սանա կէթիր :

Լութֆուեա միւհթաճըզ՝ սէ՛րփ, տէ՛օ՛ք. ամալտան մէհճուր օլտուգ, մաղֆէրէթ գը՛լ. զուլմէթտէ տօլաշըյօրուզ, իշրագ է՛թ : Իւհիտ սէ՛ն սին. նուր սէ՛ն սին. էօմր սէ՛ն սին. էօլիւմսիւզլիւք տէ սէ՛ն սին :

Լութֆուեա իսթինատ էտէնէլէր սանա մունթագըր տըրլար. շութէնինէ իլհագ օլանլար՝ խէլասը սէնտէն ալմագ իսթէրլէր, գանընլա սաթուն ալընմբջ օլան շու սիւրիւ՝ սէնի զաֆֆար (քաւիչ) Քահանայ տէյի թանըր :

Ճիւմլէմիզէ տէ նագար գը՛լ. էմէքլէրինլէ խեղճ ու շէքքիմիզի տէֆ է՛թ. բահաթսըզլըղըմբզը սէլամէթինլէ տինլէնտի՛ր. Եւ՛ Րապպ, զահմէթլէրիմիզի՛ սէնին կիթմիշ օլտուղուն վէ վատ էթմիշ օլտուղուն մէսքէնլէրտէ թէսքի՛ն

էյլէ՛: Օրատա սէնին քիլէրի, Սէնի,
Փէտէրի վէ Ս.գիգ Բուհու թէմհիտ
էթմէյէ լայրգ էյլէ՛. Ամին.

Ե.

Վարդան Վարդապետին իպնուլանա
ի իրապէն միւնանարր

(Անսկիգբն Ասուած)

Եա՛ էգէլի Ալլահ, սէ՛ն փէտէրին
գուճաղընտան նիւզուլ էտիպ՝ վա-
քիզէ վէ պաքիւրէ Մարիամտան թէն
ալտըն քի, պիդ կիւնահ իլէ էօլ-
միւշէրի իհեա էյլէ յէսին, վէ սէն-
տէն թէպաուտ էտէնլէրի կէրի
տէօնտէրիպ՝ շաշիւնլարը պուլա-
սըն:

Իմտի շու մուղթարըպ գուլուն՝
հուզուրունա գափանըյօրում. կէօզ
եաշըյլէ բէճա ու նիյապ էտէրիմ,
պէնի գօյ վէրմէ քի էմրլէրինտէն
եըրագլաշայրմ. իլլա խայր շամէլ-

լէրէ պիկիւնահ թէգատտիւմ էթ-
մէյէ թէշվիգ էյլէ՛:

Եա՛ Բապպ, պրագմա՛ քի կիւնահ
հէվէսլէրինէ վէ Փանի էօմրիւն
ղէվգլէրինէ միւպթէլա օլայրմ. ան-
ճագ պէնի գօրգունլա մուհաֆագա
էտիպ, հէփ պէլալարտան վէ տիւն-
եէվի սէֆալարտան մասուն գըլ:

Եա՛ Բապպրմ, ճանըմըն խէլասը
իչիւն՝ մուհապպէթ հասրէթինի,
թէն իչիւն՝ ըֆֆէթ, վէ բուհու-
մուն լէքէլէրինի եըգամագ իչիւն
կէօզ եաշընը պանա շափուգ իհսան
էյլէ՛:

Եա՛ Բապպ, խասմիմի մաղլուպ
էյլէ՛, վէ պէնի գուվվէթլէնտիր քի
լէյ ու նիհար մուհարէպէ սիւրէն
նապէտիտ տիւշմէնէ գարըը տու-
րայրմ:

Եա՛ Բապպ, պանա թէվպէ իչիւն
միւհլէթ, զահմէթ իչիւն իսթիրա-
հաթ, վէ բուհը ատալէթ իհսան էյ-
լէ քի՝ ֆիքրիմ թէնվիր օլտուն, վէ
լութֆունա նայիլ օլուպ էմրլէրինի

հրֆզ էտէյիմ: Շու թէնտէ իքէն
բուհումու կիւնահ լէքէլէրինտէն
թաթ հիր էթմէք իչիւն պանա մա-
թէմի ճիւրմ, իրթիաչը սիյասէթ,
վէ էչքի սիրիչք իհասն էյլէ':

Տուա վէ տիլէքլէրիմի գապու
էյլէ'. բէճա էտիյորըմ, նիյազ էտի-
յորում, եիւզիւնիւ պէնտէն չէվիր-
մէ'. նիյազլարըմա գուլազ վէ'ը .
պանա միւթատըն օլան միւրիւվ-
վէթի կէօսթէ'ը . շու կիւնահքեարա
բահմ էյլէ'. զիրա թէվպէքեարլա-
րըն Ալլահը վէ էօրլունլարըն իս-
թիրահաթը սէ'ն սին . շէրէֆ, սալ-
թանաթ, իզգէթ Սէնին, Փէտէրին
վէ Ազիզ Բուհուն տըր, շիմոի վէ
իլէլէպէտ. Ամին :

Ա Ղ Օ Թ Կ

Մ Ա Ն Ա Ս Է Ի

Մէլիք Մանասէնին միւնանաքը

(Տէր Ամենակալ)

ա' գատիր Բապպ, Աբրա-
համըն, Սահակըն, վէ Յա-
կոբուն վէ օնլարըն սա-
լիհ զիւրրիյէթինին Ալլա-
հը. — Եա' գասիր Բապպ,
կիւնանըմք ամվ էյլէ':

Սէ'ն քի սէմա ու զէմինի վէ օն-
լարըն պիւթիւն զիյնէթինի խալդ
էյլէտին. — Եա' գասիր Բապպ, . . .

Սէ'ն քի սէօղլէ էմը էտէրէք տէ-
նիդի պաղլատըն, լիւճճէլէրի գա-

փատըպ՝ հէյպէթլի, միւշէրրէֆ վէ մուգատտէս իսմինլէ թէմհիր էյլէ-տին. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Սէնին գուարէթիյին տէհշէթի երգիւնտէն հէր շէյ սարսըր վէ թիթրէր. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Մուգատտէս ճէլալըյըն աղամէթի պինիհայէ տիր, կիւնահքեարլար իւզէրինէ հիտտէթի թէհտիտին շէտիտ տիր, պէշարէթիյին մէրհամէթի տէ հատտսըզ վէ հիսապսըզ տըր. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Եա՛ Բապպ, սէն միւթէալ, միւշֆիգ, թէհամմիւլիւ, զանի, մէրհամէթլի սին վէ պէնի առէմին ֆէնալըզլարը իւզէրինէ աճընըրսըն. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Եա՛ Ալլահ, սէն Արրահամ, Սահակ վէ Յակոբ սալիհլէր իշիւն թէվպէ վազ էթմէտին, օնլար սանա կիւնահ էթմէտիլէր. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Իլա պէն կիւնահքեար իշիւն թէվպէ վազ էթտին, զիրա տէնիգ

քէնարընտաքի գումունտան զիյատէ կիւնահ իշլէտիմ վէ ֆըսգըմ թէքէսիւր էյլէտի. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Ֆըսգըմըն քէսրէթինտէն սէմանըն երւքսէքլիյինէ պագըպ կէօրմէյէ լայըգ տէյիլիմ. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Տէմիր պաղլարըն զօրունտան պէլիմ պիւքիւլմիւշ տիւր վէ պէնիմ իշիւն հիջ րահաթլըգ Եօգ տըր. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Սէնի հիտտէթլէ զապէպլէնտիրտիմ, հուզուրունտա ֆէնալըգ էթտիմ, թասվիր րէքզ էթտիմ վէ իըշմընը թէքսիր էյլէտիմ. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Իմտի, Եա՛ Բապպ, գալպտէն տիղ շէօքէրէք, լէթաֆէթինտէն իսթիրհամ էտէրիմ. — Եա՛ գաւիր Բապպ, . . . :

Թէվպէ՛, Եա՛ Բապպ, թէվպէ՛, ֆըսգըմը քէնտիմ պիլիբիմ. — Եա՛ գաւիր Բապպ . . . :

Սէնտէն նիյազ ու ըէճա էտէրիմ,
աֆվ էյլէ՛ պանա, եա՛ Րապպ, աֆվ
էյլէ՛ վէ պէնի Փըսգըմա կէօրէ հէ-
լաք էյլէմէ՛. — Եա՛ գաւիր Րապպ,
...

Եա՛ Րապպ, պանա էպէտէն զա-
լէպլէնմէ, շերիլէրիմի զիքը էթ-
մէ վէ շերըլէ եէրին ալթընա էնէն-
լէր իլէ պէրապէր պէնի տէ հիւքմ
էյլէմէ՛. — Եա՛ գաւիր Րապպ, ... :

Ձիրա սէն, եա՛ Ալլահ, թէվպէ-
քեարլարըն Ալլահըըն. նիյմէթինի
շու նալայըգ գուլունա կէօսթէ՛ր.
Եա՛ գաւիր Րապպ, ... :

Ղանի մէրհամէթինէ կէօրէ պէնի
իհեա էյլէ տէ, պէն տէ էօմրիւմիւն
պիւթիւն կիւնլէրինտէ սանա համտ
ու սէնա էտէյիմ. — Եա՛ գաւիր
Րապպ, ... :

Եա՛ Րապպ, սէմանըն պիւթիւն
մէլէքլէրի սանա համտ ու սէնա է-
տէրլէր. վէ շերէֆ իլէլէպէտ սէ-
նին տիր. Ամին .

Փառք շօր եւ Որդւոյ եւ Նոզւոյն Սրբոյ
Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից
Ամէն :

Եա՛ Րապպ, սէնտէն ըէճա ու
նիյազ էյլէրիմ, կիւնահըմը պանա
աֆվ էյլէ՛ :

Եա՛ Ղանի մէրհամէթլի Րապպ,
պանա ըահմ էյլէ՛ :

Եա՛ Ալլահ շու կիւնահքեարը կիւ-
նահտան փաքլա՛ վէ իհեա էյլէ՛ :

Եա՛ խալիգիմ վէ իւմիւտիմ Ալ-
լահ, շու կիւնահքեար գուլունա
շէֆգաթ էյլէ՛ վէ շու շօգ կիւնահ-
քեարա ըահմ էյլէ՛ :

Եա՛ միւպարէք, ազիզէ վէ տայիմ
պաքիրէ Մարիամ Աստուածածին,
շու կիւնահքեար իչիւն Րապպա շէ-
ֆաաթ էյլէ՛ :

Եա՛ Ալլահըն ճիւմլէ ազիզլէրի,
շու կիւնահքեար իչիւն սէմատա
փէտէրին ինտինտէ շէֆաաթ էտի-
նիզ :

Եա՛ զարէզէսիզ Ալլահըն օղլու

Քրիստոս , րէճալարբմըզը գապուլ էյլէ՛ , զիրա ճանըմըզ սանա իլթի՛- ճա էթմիչ տիր :

Եա՛ Րապպ , մուգատտէս վէ զի- գըյմէթ խաչըըն զալիպ գուվվէ- թիլլէ , պիզի մուհաֆազա էյլէ՛ :

Եա՛ Րապպ , սէլամէթ մէլէյինի իրսալ է՛թ քի կէլիպ լէյլ ու նի- հար պիզի ֆիւթուրսուզ մուհաֆա- զա էյլէսին :

Եա՛ Րապպ , միւրիւվվէթ ինլէ տէ պիզի թէգէքքիւր էյլէ՛ , մէլէքիւ- թիւնլէ կէլալիյինտէ պիզի թէգէք- քիւր էտիպ , պիզէ ըահի՛ էյլէ՛ :

Սաղմոս Ծ .

(Ողորմեա՛ ինն Ասուած)

Եա՛ Ալլահ , ազիմ ինայէթինէ կէօրէ պանա մէրհամէթ էյլէ՛ շէֆ- գաթըըն քէսրէթինէ կէօրէ ֆըս-

գըմը մահվ էյլէ՛ :

Պէնի ճիւրմիւմտէն պիւսպիւթիւն եայգայըպ , կիւնահլարբմտան պէնի թաթհիր էյլէ՛ :

Պէն քէնտի ֆըսգըմը պիլիբիմ վէ կիւնահլամ տայիմա կէօղիւմիւն էօ- նիւնտէ տիր :

Եա՛ Րապպ եալընըզ սանա գար- ըը կիւնահ էյլէտիմ վէ հուզուրուն- տա քէօթիւլիւք իլլէտիմ :

Թա քի քէլամընտա՛ ատիլ վէ հիւքմ էթտիյինտէ՛ զալիպ օլասըն :

Վալիտէմ պէնի շէրը իլէ համիլէ օլտու վէ կիւնահ իչինտէ տիւնեա- յէ կէթիրտի :

Եա՛ Րապպ , սէ՛ն հագիգաթը սէվ- տին , նամալիւմ վէ կիզլի շէյլէրի իլմինլէ պանա պիլտիրտին :

Պէնի զուֆա իլէ փաքլա՛ վէ թա- հիր օլայըմ . պէնի եըյգա՛ վէ գար- տան պէյազ օլաճաղըմ :

Եա՛ Րապպ , պանա մէսէրրէթ վէ շատըզ էչիթտի՛ր քի՛ մուղտարըպ քէմիքլէրիմ սէվինսինլէր :

Երևզիւնիւ կիւնահլարըմտան չէ-
վիրիպ, ճիւմլէ քէօթիւլիւքլէրիմի
պէնտէն մահվ էյլէ' :

Եա' Ալլահ, պէնտէ փաք պիր
գալպ սապիթ էյլէ' : տէրունիմտէ
տողրու պիր բուն թաղէլէ' :

Եա' Բապպ, պէնի հուզուբուն-
տան թարտ է' թմէ վէ ազիգ բու-
հունու պէնտէն չըգարմա' :

Եա' Բապպ, խէլասըյըն մէսէր-
րէթի պանա վէ' ր, վէ բունը քէ-
րիմինլէ պէնի սապիթ գը' ւ :

Ցասըգլարա թարիգլէրինի թա-
լիմ էտէյիմ վէ կիւնահքեարլար
բիւճու էթսինլէր :

Եա' Ալլահ, եա' խէլասըմըն Ալ-
լահը, պէնի գանտան խէլաս էյլէ',
վէ լիսանըմ ատալէթինտէ թէրէն-
նիւմ էտէճէք տիր :

Եա' Բապպ տուտագլարըմը աչար
խէն, տիհանըմ թէսպիհաթընը
թէրէննիւմ էտէճէք տիր :

Էկէր խթէսէիտին գուբպան
թագաիմ էտէր իտիք, լաքին սէն

մուհրագա պիլէ բագի օլմատըն :

Ալլահըն գուբպանը մահճուպ պիր
բուն տըր, փաք, մահճուպ, բու-
հու Ալլահ թահգիր էթմէգ :

Եա' Բապպ, հիւննի բիգանլէ Սիօ-
նա էյիլիք է' թ վէ Երուսաղէմին
սուրլարը պինա օլաճագլար :

Մէգպահընա ահա գուբպանլարը
իչիւն թօսունլար չըգարտըգլարը
գէման' սալահ գուբպանլարընա բա-
գի օլաճագսըն :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ,
Այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից
Ամէն :

Սաղմոս ՃԱ.

(Տե' ր, լո' ւր ալօթից իմոց)

Եա' Բապպ, տուամը իսթիմա
էյլէ', Ֆէրեատըմ սանա կէլսին վէ
տիտարընը պէնտէն տէօնտէրմէ' :

Մուգայիգամ կիւնիւնտէ գուլա-
ղընը պանա մէյլ էթտիրիպ, ֆէր-
եատ էթտիրիմ կիւնտէ պէնի սիւ-
րաթլէ տինլէ՛ :

Կիւնլէրիմ տիւման կիպի մահվ օլ-
տու քէմիքլէրիմ չալը շըրփը կիպի
գուրուտու :

Գալպիմ օթ կիպի վուրուլուպ
գուրուտու, էքմէյիմի եէմէյի տէ
ունութտում :

Ահ ու զարըմտան քէմիքլէրիմ
էթիմէ եափըշտը վէ պէն պէրըի-
յէնին սագա գուշունա պէնզէտիմ :

Ոարապալարտաքի պայքուշ կի-
պի օլտում, ույգուսուզ գալտըմ,
տամ իւզէրինտէ եալընըզ գալան
սէրչէ կիպի օլտում :

Տիւշմէնլէրիմ պէնի հէր կիւն
թահգիբ էթտիլէր վէ պէնի մէտհ
էտէնլէր պանա գարշը եէմին էթ-
տիլէր :

Քիւլիւ էքմէք կիպի եէտիմ վէ
իչքիմէ կէօզ եաշը գարըշտըրտըմ :
Գըլմ ու զազապըն սէպէպինտէն

(պէօյլէ օլտու), զիրա պէնի եօզա-
րը գալտըրըպ եէրէ պըրագտըն :

Կիւնլէրիմ կէօլկէ կիպի կէչտի,
պէն իսէ օթ կիպի գուրուտում :

Եա՛ Րապպ, սէն իլէլէպէա պա-
գի սին վէ սէնին զիքրին սիլսիլէ-
տէն սիլսիլէյէ տիր :

Սէն գըյամ էտիպ՝ Սիօնա մէր-
համէթ էտէճէքսին, օնա մէրհա-
մէթ էտէճէք վագըթ կէլմիշ տիր :

Ա. դօրֆ

(Տե՛ր Ասուհամ փրկուքեան մերոյ)

Եա՛ իսէլասըմըզըն Րապպ Ալլա-
հը, սէ՛ն բահիմ վէ շէֆիգ սին,
սապիր վէ զանի մէրհամէթլի սին .
սէ՛ն պէնի ատէմին քէօթիւլիւքլէ-
րինէ աճընըրսըն, կիւնահքեարըն
մէվթինի տէյլի՛ իլլա օնուն քէօ-
թիւ եօլտան տէօնիւպ իհեա օլմա-

սընը իսթէրսին : Եա՛ Բապպ , սէն
 զանի մէրհամէթինլէ շու գուլարը-
 նը թէսէլլի էթ վէ թէվպէյէ ֆուր-
 սաթ վէր : Միւրիւվէթինլէ սուլ-
 հու սալահ կէօսթէ՛ր , վէ պիղի
 մուգատտէս քիլիսանա ազա էյլէ՛ .
 շէօյլէ քի իթիրաֆ վէ թէվպէ սա-
 յէսինտէ ըուհճա շիֆա փէզիը օ-
 լուպ մուգատտէս քիլիսանա կիրէ-
 լիմ վէ ճէմաաթընլա պէրապէր սա-
 նա (եանի) Փէտէրէ , Էվլատա վէ
 Ագիդ Բուհա համու ու սէնա էտէ-
 լիմ շիմտի վէիլէլ էպէտ . Ամին :

Բ Ն Ա Գ Ի Ր Ք

ՅԵՐՃԵՄԷ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՓԱՐԶԱԼԱՐՏԱՆ

ՊԱ՛ԶԸԼԱՐԸՆԸՆ ԱՍԸԼԼԱՐԸ

Իշպու Ասրվարտա Ս. ներսէս Շնորհալի
Կանթողիկոսուն ասաբը պէրկիւղիտէլէրին-
տէն օլան սօն իւչ փարչալարը Թիւրքճէյէ
Խահվիլ իթմէմիշիզ տիր:

ՀԱՆԳԱՆՈՒԿ ՀԱՒԱՏՈՅ

ԱԻԱՏԱՄՔ Ի մի Աստ-
ուած Հայրն ամենակալ,
արարիչն երկնի եւ
երկրի, երեւելեաց եւ ա-
ներեւութից. եւ ի մի Տէր
Յիսուս Իրիստոս, յՈրդին Աս-
տուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ
Միածին, այսինքն՝ յէութենէ Հօր,
Աստուած յԱստուծոյ, Լոյս ի Լուսոյ,
Աստուած ճշմարիտ, յԱստուծոյ ճշշ-
մարտէ ծնունդ. եւ ոչ արարած.
նոյն ինքն ի բնութենէ Հօր, որով
ամենայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ի
վերայ երկրի, երեւելիք եւ անե-
րեւոյթք. որ յաղագս մեր մարդ-
կան եւ վասն մերոյ փրկութեան,
իջեալ ի յերկնից մարմնացաւ, մար-
դացաւ, ծնաւ կատարելապէս ի Մա-

ըիամայ սրբոյ Կուսէն Հոգևոյն Սըրբով, որով էառ մարմին (և) հոգի եւ միտս եւ զամենայն՝ որ ինչ է ի մարդ, ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք. չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ, (և) ելեալ յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր. դալոց է նովին մարմնովն եւ փառօք Հօր ի դատել զկենդանիս եւ զմեռեալս. որոյ թագաւորութեան ոչ գոյ վախճան:

Հաւատամք եւ ի Սուրբ Հոգին յանեղն եւ ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յՕրէնս եւ ի Մարգարէս եւ յԱւետարանս, որ էջն ի Յորդանան քարոզեաց յառաքեալսն եւ բնակեցաւ ի սուրբսն:

Հաւատամք եւ ի մի միայն, ընդհանրական եւ առաքելական եկեղեցի. ի մի մկրտութիւն, յապաշխարութիւն, ի քաւութիւն եւ ի թողութիւն մեղաց. ի յարութիւն մեռելոց, ի դատաստանսն յաւիտե-

նից հոգւոց եւ մարմնոց. յարքայութիւնն երկնից եւ ի կեանսն յաւիտենականս:

Իսկ որք ասեն, էր երբեմն՝ յորժամ ո՛չ էր Որդին, կամ էր երբեմն՝ յորժամ ո՛չ էր Սուրբ Հոգին, կամ թէ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինել զՈրդին Աստուծոյ եւ կամ զՍուրբ Հոգին, եւ թէ փոփոխելի են կամ այլայլելի, զայնպիսիսն նզովէ կաթողիկէ եւ Առաքելական Եկեղեցի:

[Ի Սրբոյ Լուսաւորչէն մեքէ ասացեալ]

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս, երկիրպագանելով Սրբոյ Երրորդութեանն եւ միոյ Աստուածութեանն՝ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից:

Օ Ր Հ Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

(Զկնի «Տէր յերկնից»ից)

Փառք ի բարձունս Աստուծոյ,
եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մար-
դիկ հաճութիւն:

Եւ Օրհնութիւն քեզ ի բարձուս.
օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր.
օրհնեմք զՔեզ եւ զովեմք զՔեզ:
Սոստովանիմք Տէր զՔեզ եւ երկիր
պաղանեմք Քեզ. փառաւորեմք
զՔեզ, զոհանամք, Տէ՛ր. զքէն վասն
մեծի փառաց քոց: Տէ՛ր թագաւոր
սուրբդ երկնային, Աստուած եւ
Հայր ամենակալ:

Տէ՛ր եւ Որդի Հօր Միածին, Յի-
սուս Քրիստոս եւ Սուրբ Որդի:
Տէ՛ր Աստուած, Քառն Աստուծոյ
եւ Որդի Հօր. որ առեր զմերս ի
Կուսէն: Ողորմեցար, բարձեր զմեզս

աշխարհի. եւ արդ՝ ընկա՛լ զաղա-
ջանս մեր: Սուրբդ, որ նախ ընդ
աջմէ Հօր, ողորմեաց մեզ: Զի-
դու միայն սուրբ՝ դու միայն.
բարձրեալ ես դու միայն՝ Տէր մեր
Յիսուս Քրիստոս:

Տէ՛ր, եւ Հոգիդ Սուրբ. որ ի
փառս Աստուած ընդ Հօր. Ամէն:

(Հանգիստ)

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ
Տէր, եւ զովեմք զանուն սուրբ քո
յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից: Արժանի արա՛, Տէ՛ր, զօրս
զայս խաղաղութեամբ, եւ առանց
մեղաց պահեա՛ զմեզ: Օրհնեա՛լ
եւ, Տէր Աստուած հարցն մերոց,
զովեալ եւ փառաւորեալ է անուն
սուրբ քո՝ յաւիտեանս:

Օրհնեա՛լ Տէր, ուսո՛ ինձ զար-
դարութիւն քո.

Օրհնեա՛լ Տէր, ուսո՛ ինձ զար-
դարութիւն քո:

Օրհնեա՛լ Տէր, ուսո՛ ինձ զար-

դարութիւնս քո :

Տէ՛ր, ապաւէն եղեր մեր յազգէ
յազգ : Եւ ազաչեմ, Տէ՛ր, ողորմեա
ինձ եւ բժշկեա՛ զանձն իմ, ես մե-
ղայ քեզ :

Յո՛յց մեզ, Տէ՛ր, զողորմութիւնս
քո, եւ զփրկութիւնս քո աո՛ւր մեզ :

Տէ՛ր, ողորմութիւն քո յաւիտեան,
զգործս ձեռաց քոց մի՛ ան-
տես առներ :

Տէ՛ր իմ, զքեզ ապաւէն ինձ ա-
րարի, ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո,
զի դո՛ւ ես Աստուած իմ :

Ի քէն է, Տէ՛ր, աղբիւր կենդա-
նութեան, եւ լուսով երեսաց քոց
տեսանեմք զլոյս :

Ծագեա՛ զողորմութիւնս քո, որք
ձանաչեն զքեզ, Տէ՛ր :

Մաղրանք

Փառք, պատիւ եւ երկրպագու-
թիւն ի բարձունս, Հօր եւ Որդւոյ
եւ Հոգւոյն Սրբոյ. այժմ եւ միշտ
եւ . . . :

Ա Ղ Օ Թ Ք

Մ Ա Ն Ա Ս Է Ի

Տէ՛ր ամենակալ, Աստուած
Աբրահամու, Սահակայ,
Յակոբայ եւ զաւակի նո-
ցա արդարոց : Ամենակալ
Տէ՛ր, թո՛ղ զմեզս իմ :

Որ արարեր զերկինս
եւ զերկիր եւ զամենայն
զարդ նոց : Ամենակալ Տէ՛ր . . . :

(որ) Կապեցեր զձով բանիւ հրա-
մանաւ քով, փակեցեր զխորս, կըն-
քեցեր ահաւոր եւ փառաւորեալ
անուամբ քով : Ամենակալ Տէ՛ր . . . :

Որ ամենայն ինչ սարսեալ եւ
դողայ յերեսաց ահի զօրութեան քո :
Ամենակալ Տէ՛ր . . . :

Անբաւ է մեծվայելչութիւնն փառաւորաց սրբութեան քոյ. սաստիկ է բարկութիւնն սպառնալեաց քոյ ի վերայ մեղաւորաց, անչափ եւ անքնին են ողորմութիւնք աւետեաց քոյ: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Դու, Տէ՛ր բարձրեալ երկայնամիտ բազումողորմ, եւ զղջանաս ի վերայ չարեաց մարդկան: Ամենակալ Տէր...:

Դու, Աստուած, ոչ եղիր ապաշխարութիւնն վասն արդարոցն, Աբրահամու Սահակայ, Յակոբայ, որք ոչն մեղան քեզ. Ամենակալ Տէր...:

Այլ եղիր ապաշխարութիւնն վասն իմ մեղաւորիս, զի մեղայ աւելի քան զաւագ առ եզր ծովու, եւ բազմացան անօրէնութիւնք իմ: Ամենակալ Տէր...:

Չեմ արժանի հայել եւ տեսանել զբարձրութիւնս երկնից՝ ի բազմութենէ անօրէնութեան իմոյ: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Կորացեալ եմ ես ի բռնութենէ

կապանաց երկաթեաց, եւ ոչ գոյ ինձ հանգիստ: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Բարկացուցի սրտմտութեամբ, եւ չար առաջի քո արարի, կանգնեցի պատկեր եւ բազմացուցի զցասումս: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Եւ արդ՝ խոնարհեցուցանեմ զծունր սրտի իմոյ, եւ խնդրեմ ի քաղցրութենէ քումմէ: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Մեղայ, Տէ՛ր, մեղայ, եւ զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Աղաչեմ եւ խնդրեմ ի քէն, թող ինձ, Տէ՛ր, թո՛ղ ինձ, եւ մի՛ կորուսաներ զիս ըստ անօրէնութեան իմոյ: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Մի՛ յաւիտեան բարկանար ինձ, եւ մի՛ յիշեր զչարիս իմ, եւ մի՛ պարտաւորեր զիս ընդ այնոսիկ, որ իջանեն ի ներքոյ երկրի չարեօք: Ամենակալ Տէ՛ր...:

Կեցուցես զիս ըստ բազում ողորմութեան քում, եւ օրհնեցից զքեզ զամենայն աւուրս կենաց ի-

մոց : Ամենակալ Տէ՛ր . . . :

Զքեզ, Տէ՛ր, օրհնեն ամենայն
դուարթունք երկնից, եւ քո են
փառք յաւիտեանս. Ամէն :

Փառք Հօր եւ . . . : Այժմ՝ եւ միշտ
եւ . . . :

Աղաչեմ եւ խնդրեմ ի քէն, Տէ՛ր,
թո՛ղ ինձ զմեղս իմ :

Բաղումոզորմ՝ Տէ՛ր, ողորմեա՛
ինձ :

Աստուած, քաւեա՛ զիս զմեղա-
ւորս ի մեղաց, եւ կեցո՛ :

Արարիչ իմ եւ յոյս Աստուած,
գլխա՛ յիս՝ ի մեղացեալ ծառայս, եւ
ողորմեա՛ ինձ բազմամեղիս :

Ամենօրհնեալ Սրբուհի եւ միշտ
կոյս Աստուածածին Մարիամ, բա-
րեխօսեա՛ առ Տէր վասն իմ մե-
ղաւորիս :

Ամենայն սուրբք Աստուծոյ, բա-
րեխօսեցէ՛ք առ Հայր յերկինս վասն
մեր մեղաւորացս :

Քրիստոս, Որդի Աստուծոյ ան-
խակալ, ընկա՛լ զաղաչանս մեր, զի՛

ի քեզ եւն ապաւինեալ անձինք մեր
Յաղթող զօրութեամբ՝ սուրբ եւ
պատուական խաչիւ քո, Տէ՛ր, պահ-
պանեա՛ զմեզ :

Առաքեա՛, Տէ՛ր, զհրեշտակ խա-
ղաղութեան քո, որ եկեալ պա-
հեցէ զմեզ անխռովս ի տուէ եւ ի
գիշերի :

Եւ մարդասիրութեամբ քով յիշ-
եա՛ զմեզ, Տէր, յիշեա՛ զմեզ յոր-
ժամ գաս արքայութեամբ քով եւ
ողորմեա՛ մեզ :

ՍՍ.ՂՄՈՍ Ծ.

Ողորմեա՛ ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ:

Առաւել լուա՛ զիս յանօրէնութեանէ իմմէ, եւ ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա զիս:

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, եւ մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:

Քեզ միայն մեղայ, Տէր, եւ չար առաջի քո արարի:

Որպէս արդար եղիցիս ի բանս քո եւ յաղթող ի դատել քեզ:

Անօրէնութեամբ յղացաւ, եւ ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ:

Դու, Տէ՛ր, զճշմարտութիւն սիրեցեր, զանյայտս եւ զծածկեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ:

Յօղեա՛ յիս մշտեալ եւ սուրբ եզեց, լուա՛ եւ քան զճիւն սպիտակ եղեց:

Լսելի՛ արա ինձ զցնծութիւն եւ զուրախութիւն եւ ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք:

Դարձո՛ զերեսս քո ի մեղաց իմոց, զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա՛ յինէն:

Սիրա սուրբ հաստատեա՛ յիս Աստուած, եւ հոգի ուղիղ նորոգեա՛ ի փոքի իմում:

Մի՛ ընկենուր զիս, Տէ՛ր, յերեսաց քոց, եւ զհոգի քո սուրբ մի՛ հաներ յինէն:

Տո՛ւր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, եւ հոգևով պետութեան քոյ հաստատեա՛ զիս:

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, եւ ամպարիչտք առ քեզ դարձին:

Փրկեա՛ զիս յարենէ, Աստուած, Աստուած փրկութեան իմոյ. ցընծասցէ՛ լեզու իմ յարդարութեան

քում:

Տէ՛ր, եթէ զչրթունս իմ բանաս
բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս
քո:

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս
մատուցանէաք, բայց դու ընդ ող-
ջակէզս իսկ ոչ հաճեցար:

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խո-
նարհ, զսիրտ սուրբ եւ զհոգի խո-
նարհ՝ Աստուած ո՛չ արհամարէ:

Բարի՛ արա, Տէր, կամօք քովք
Սիրնի, եւ շինեսցին պարիսպքս
բունսաղէմի:

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատա-
րագս արդարութեան, ու խտից պա-
տարագս հանցեն ի սեղան քո զու-
րակս:

ՄԱՂԹԱՆՔ ԶՕՐԱՒՈՐՔ

ԱՐՀԱՒՐԱՅ ԳԻՇԵՐԱՅԵՆՈՅ

Ի խորոց արտից խօսք ընդ Աստուծոյ

Բան ժԲ.

Գ. **Ը**նկա՛լ քաղցրութեամբ,
Տէ՛ր Աստուած հզօր,
զդառնացողիս զաղաչանս. մատի՛ր
գլխութեամբ՝ առ պատկառեալս դի-
մօք. փարատեա՛, Ամենապարգեւ,
զամօթական տխրութիւնս. բա՛րձ
յինէն, Ողորմած, զանբերելի ծան-
րութիւնս. անջրպետեա՛, Հնարա-
ւոր, զմահացու կրթութիւնս. ա-
ւարեա՛, միշտ Յաղթող, զխաբո-
ղին հաճութիւնս. բացաղբեա՛, Վեր-

նային, զմոլելոյն մառախուղ . կընքեա՛, կեցուցիչ, զկորուսչին ընթացմունս . ցրուեա՛, Ծածկատես, զըմբռնողին շար գտմունս . խորտակեա՛, Անքննին, զմարտողին գիմեցմունս :

Տեառնագրեա՛ քո անուամբդ՝ զլոյսանցոյց երդ յարկիս . պարփակեա՛ քո ձեռամբ՝ զառաստաղ տաճարիս . գծագրեա՛ քո անուամբըդ՝ զմուտ սեմոց սենեկիս . կերպացո՛ զքո նշանդ՝ ի յետս ելից մաղթողիս . ամրացո՛ քո աջովդ՝ զհանգստեանս խշտի . մաքրեսցե՛ս ի հաղբից՝ զծածկարան անկողնոյս . պա՛հեսցե՛ս քո կամօքդ՝ զտառապեալ անձն ոգւոյս . անխարդա՛խ արացե՛ս զքո շնորհեալ շունչ մարմնոյս . կացուսցե՛ս շրջափակ՝ զպարգօրուդ երկնայնոյ . կարգեսցե՛ս ի դիմի՝ ընդդէմ դիւացն դասու :

Տո՛ւր հանգիստ բերկրութեան՝ մահահանգոյնս նիրհման ի խորութեան գիշերիս, բարեխօսութեամբ

հայցուած ոց սրբոյ Աստուածածնիդ, եւ ամենայն ընտրելոց :

Ամիոփեալ պարուրեա՛ զպատուհան տեսութեանց՝ զգայարանաց իմաստից՝ անզարհուրելի գետեղմամբ ի ծփական խռովութեանց, կենցաղական զբաղմանց, անըջական երազոց, խօլականաց ցնորից, յիշատակաւ քո յուսոյդ՝ անվնասելի պաշտպանեալ :

Եւ սթափեալ վերստին ի ննջմանէ ծանրութեան՝ ամենազգաստ արթընութեամբ, հոգեհորոգ զուարթութեամբ ի քեզ արձանացեալ, զայս ձայն մաղթանաց՝ բուրմամբ հաւատոց, քեզ՝ Ամենօրհնեալ Թագաւոր փառաց անձառից փառաբանողաց, երկնագումար խմբից երգակցեալ՝ յերկինս առաքել :

Ձի դո՛ւ, փառաւորեալ ես յամենայն արարածոց յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ԱՂՕԹԻ ԶՕՐԱՒՈՐԻ

Ի խորոց արտից խօսք ընդ Աստուծոյ

Բան ԽԱ.

Ա.

ԲԴԻ՛ Աստուծոյ կենդան-
ւոյ օրհնեալ յամենայնի,
Հօրդ ահաւորի անքնին
ծնունդ, որ տկարանայ առ
ի քէն եւ ոչինչ: Որ է
ծագել անստուեր նշուից ողորմու-
թեան քո փառաց՝ հալին մեղք,
հալածին դեւք, ջնջին յանցանք,
խզին կապանք, խորտակին չղթայք,
կենդանածնին մահացեալք, բժշկին
հարուածք, ողջանան վէրք, բառ-
նին ապականութիւնք, տեղի տան
տխրութիւնք, նահանջին հեծու-

թիւնք, փախնու խաւարն, մեկնի
մէգն, մերժի մառախուղն, փարատի
մռայլն, սպառի աղջամուղջն, վե-
րանայ մութն, դնայ գիշերն, տա-
րազրի տագնապն, չքանան չարիքն,
հալածին յուսահատութիւնքն, եւ
թագաւորէ ձեռն քո ամենակար՝
Քաւիչդ ամենայնի:

Բ. Որ ո՛չ եկիր կորուսանել զմարդ-
կան ոգիս, այլ կեցուցանել, թո՛ղ
ինձ զանթիւ չարիսն իմ բազում ո-
ղորմութեամբդ. զի դո՛ւ միայն ես
յերկնի անձառ եւ յերկրի անզնին,
ի տարր գոյի եւ յեզրս ծագաց
աշխարհի. սկիզբն ամենայնի եւ յա-
մենայնի, ամենայն լրմամբ օրհնեալ
ի բարձունս. եւ Քեզ ընդ Հօր եւ
Հոգւոյդ Սրբոյ փառք յաւիտեանս.
Ամէն.

Ի խորոց արհից խօսք ընդ Աստուծոյ

Բան ԶԹ.

Ա. Աստուած եւ Տէր, կեանք եւ Արարիչ, ողորմած, գթած, լոյս, երկայնամիտ, անոխակալ, մարդասէր, ամենագութ, պարգեւատու, փրկիչ, օրհնեալ, գովեալ, բարեբանեալ:

Դարան ամրութեան. պատսպարան վստահութեան. առանց նենգութեան բարի. առանց խաւարի ճառագայթ. քաւիչ մեղաց. ողջացուցիչ վիրաց. անհասանելեաց հնարք. անմտչելեաց հպաւոր. անյուսութեան ելք:

Անուն քո խոստովանեալ՝ Աստուծոյ Որդի. եւ Հօր քո ընդ Քեզ հօրի և ահաւորի եւ հոգւոյդ ամենակալի և ընդ քեզ երկրպագելոյ փառք եւ պաշտօն գոհաբանութեան յաւիտեանս. Ամէն:

ԱՂՕԹՔ

Ի ԻՐԱՔԱՆԶԻԻՐ ԱՆՁԱՆՑ

ՀԱՒԱՏԱՅԵԼՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Ձոր արարեալ է Սրբոյ սեռոն Ներսիսի
Հայոց կաթողիկոսի

ՀԱՒԱՏՈՎ խոստովանիմ եւ երկիրպագանեմ քեզ, Հայր եւ Որդի, եւ Սուրբ Հոգի, անեղ եւ անմահ բնութիւն, արարիչ Հրեշտակաց եւ մարդկան եւ ամենայն եղելոց. ողորմեա՛ քո արարածոց, եւ ինձ բազմամեղիս:

Հաւատով խոստովանիմ եւ երկիրպագանեմ քեզ, անբաժանելի լոյս, միասնական Սուրբ Երրորդութիւն և մի Աստուածութիւն. արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի, հալածեա՛ ի հոգւոյ իմի՛զ զխաւար մեղաց

եւ անգիտութեան. եւ լուսաւորեա՛
զմիտս իմ՝ ի ժամուս յայսմիկ աղօ-
թել քեզ ի հաճոյս, եւ ընդունել ի
քէն գինդրուածս իմ. եւ ողոր...:

Հայր երկնաւոր, Աստուած ճշմա-
րիտ, որ առաքեցեր զՈրդիդ քո սի-
րելի ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին,
մեղայ յերկինս եւ առաջի քո. ըն-
կա՛լ զիս որպէս զանառակ որդին,
եւ զգեցո՛ ինձ զպատմուճանն զա-
ռաջին՝ զոր մերկացայ մեղօք. եւ
ողոր...:

Որդի՛ Աստուծոյ, Աստուած ճշմա-
րիտ, որ խոնարհեցար ի հայրական
ծոցոյ, եւ առեր մարմին ի սրբոյ
կուսէն Մարիամայ վասն մերոյ փրը-
կութեան. խաչեցար թաղեցար եւ
յարեար ի մեռելոց եւ համբարձար
փառօք առ Հայր, մեղայ յերկինս եւ
առաջի քո. յիշեա՛ զիս որպէս զա-
ւազակն՝ յորժամ գաս արքայու-
թեամբ քով, եւ ողոր...:

Հոգի՛ Աստուծոյ, Աստուած ճշմա-
րիտ, որ իջեր ի Յորդանան եւ ի

վերնատունն, եւ լուսաւորեցեր զիս
մկրտութեամբ սուրբ աւազանին.
մեղայ յերկինս եւ առաջի քո, մաք-
րեա՛ զիս վերստին Աստուածային
հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք
սուրբ զԱռաքեալսն. եւ ողոր...:

Անե՛ղ բնութիւն, մեղայ քեզ մտօք
իմովք, հոգևով եւ մարմնով իմով.
մի՛ յիշեր զմեզս իմ զառաջինս՝ վասն
անուանդ քում՝ սրբոյ. եւ ողոր...:

Տեսո՛ղ ամենայնի, մեղայ քեզ խոր-
հրդով բանիւ եւ գործով. ջնջեա՛
զձեռագիր յանցանաց իմոց, և գը-
րեա՛ զանուն իմ ի դպրութեան կե-
նաց. եւ ողոր...:

Քննո՛ղ գաղտնեաց, մեղայ քեզ
կամաւ եւ ակամայ, գիտութեամբ
եւ անգիտութեամբ. թողութիւն
չնորհեա՛ մեղաւորիս, զի ի ծննդենէ
սուրբ աւազանին մինչեւ ցայսօր մե-
ղուցեալ եմ առաջի աստուածու-
թեանդ քո զգայարանօք իմովք եւ
սմենայն անդամօք մարմնոյս. եւ
ողոր...:

Ամենախնամ՝ մ՝ Տէ՛ր, դի՛ր պահապան
աչաց իմոց զերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ
եւս հայիլ յայրատ, եւականջաց իմոց
ոչ ախորժեւ լսել զբանս չարու-
թեան. եւ բերանոյ իմոյ՝ ոչ խօսել
զստուծիւն, եւ սրտի իմոյ՝ ոչ խոր-
հել զչարութիւն, եւ ձեռաց իմոց
ոչ գործել զանիրաւութիւն, եւ ո-
տից իմոց՝ ոչ գնալ ի ճանապարհս
անօրէնութեան, այլ ուղղեա՛ զչար-
ժումն սոցա լինել միշտ ըստ պատ-
ուիրանաց քոց յամենայնի. եւ ո. . . :

Հո՛ւր կենդանի Քրիստոս, զհուր
սիրոյ քո զոր արկեր յերկիր, բոր-
բոքեա՛ յանձն իմ, զի այրեսցէ զախտ
հոգւոյ իմոյ, եւ սրբեսցէ զխիղճ
մտաց իմոց, եւ մաքրեսցէ զմեղս
մարմնոյ իմոյ, եւ վառեսցէ զոյս գի-
տութեան քո ի սրտի իմում. եւ ո. . . :

Իմաստութիւն հօր Յի՛սուս, տո՛ւր
ինձ իմաստութիւն զբարիս խորհել
եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յա-
մենայն ժամ. ի չար խորհրդոց ի
բանից եւ ի գործոց փրկեա՛ զիս.

եւ ողոր. . . :

Կամեցո՛ղ բարեաց, Տէ՛ր կամարար,
մի՛ թողուր զիս ի կամս անձին իմոյ
գնալ, այլ առաջնորդեա ինձ լինել
միշտ ըստ կամաց քոց բարեսիրաց.
եւ ողոր. . . :

Արքա՛յ երկնաւոր, տո՛ւր ինձ զար-
քայութիւն քո զոր խոստացար սի-
րելեաց քոց. եւ գօրացո՛ զսիրտ
իմ ատել զմեղս, եւ սիրել զքեզ
միայն, եւ առնել զկամս քո. եւ
ողոր. . . :

Խնամո՛ղ արարածոց, պահեա՛ նշա-
նաւ Խաչի քո զհոգի եւ զմարմին
իմ ի պատրանաց մեղաց, ի փորձու-
թեանց դիւաց, եւ ի մարդոց անի-
րաւաց, եւ յամենայն վտանգից հո-
գւոյ եւ մարմնոյ. եւ ողոր. . . :

Պահապան ամենայնի Քրիստոս,
աջ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ, ի
տուէ եւ ի գիշերի, ի նստել ի տան,
ի գնալ ի ճանապարհ, ի ննջել եւ ի
յառնել, զի մի՛ երբեք սասանե-
ցայց. եւ ողոր. . . :

Աստուած իմ, որ բանաս զձեռն քո եւ լնուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ քով, քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ, դու հոգա՛ եւ պատրաստեա՛ զպէտս հոգւոյ եւ մարմնոյ իմոյ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան. եւ ողոր... :

Դարձուցի՛ չ մտորելոց, դարձո՛ զիս ի չար սովորութեանց իմոց ի բարի սովորութիւն, եւ բեւեռեա՛ ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն, եւ զերկիր զեհնոյն, եւ զսէր արքայութեան, զի զղջացայց ի մեղաց, եւ գործեցից զարդարութիւն. եւ ողոր... :

Աղբի՛ւր անմահութեան, աղբերացո՛ ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան՝ որպէս պոռնկին. զի լուացից զմեզս անձին իմոյ յառաջ քան զեղանելն իմ յաշխարհէս. եւ ողոր... :

Պարգեւի՛ չ ողորմութեան, պարգեւեա՛ ինձ ուղղափառ հաւատով եւ բարի գործով, եւ սուրբ մարմ-

նոյ եւ արեան քո հաղորդութեամբ գալ առ քեզ. եւ ողոր... :

Բարերա՛ր Տէր, Հրեշտակի բարւոյ յանձն արասցես զիս՝ քաղցրութեամբ աւանդել զհոգի իմ, եւ անխըռով անցուցանել ընդ չարութիւն այսոցն, որ են ի ներքոյ երկնից. եւ ողոր... :

Լո՛յս ճշմարիտ Քրիստոս, արժանաւորեա՛ զհոգի իմ ու բախութեամբ տեսանել զլոյս փառաց քոց ի կոչման աւուրն, եւ հանգչել յուսով բարեաց յօթեւանս արդարոց մինչեւ յօր մեծի դալստեան քո. եւ ողոր... :

Դատաւո՛ր արդար, յորժամ գաս փառօք Հօր՝ դատել զկենդանիս և զմեռեալս, մի՛ մտաներ ի դատաստան ընդ ծառայի քում. այլ փրկեա՛ զիս ի յաւիտենական հրոյն, և լսելի՛ արա ինձ զերանաւէտ կոչումն արդարոց յերկնից արքայութիւնդ. եւ ողոր... :

Ամենողո՛ր Տէր, ողորմեա՛ ամե-

նայն հաւատացելոց ի քեզ . իմոց եւ
օտարաց, ծանօթից եւ անծանօթից,
կենդանեաց եւ մեռելոց, շնորհեա՛
եւ թշնամեաց իմոց եւ ատելեաց
զթողութիւն՝ որ առ իս յանցանաց .
եւ դարձո՛ղնոսա ի չարեացն զոր
ունին վասն իմ՝ զի ողորմութեան
քում արժանի եղիցին. եւ ոլոր. . . :

Փառաւորեա՛լ Տէր, ընկա՛լ զաղա-
ջանս ծառայի քո, եւ կատարեա՛ ի
բարի զխնդրուածս իմ, բարեխօ-
սութեամբ Արքուհոյ Աստուածած-
նին եւ Յովհաննու Սկրտչին և Սըր-
բոյն Ստեփաննոսի նախավկային և
Սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին
և Սրբոց Առաքելոց, Մարգարէից,
Վարդապետաց, Մարտիրոսաց, Հայ-
րապետաց, Ծգնաւորաց, Կուսանաց,
եւ ամենայն սրբոց քոց երկնաւո-
րաց եւ երկրաւորաց, եւ քեզ քա՛ռք
եւ երկրպագութիւն անբաժանելի
Սուրբ Երրորդութեանդ յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն :

Ա. Ղ. Օ. Թ. Ք.

ՍՐԲՈՅՆ ՅՈՎՀ. ՈՍԿԵԲԵՐԱՆ ՉԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Ո՛ր օրհնես զայնոսիկ, որք
առնես զյուսացեալս ի քեզ . կեցո՛
ղծողովորդս քո եւ օրհնեա՛ զժա-
ռանգութիւնս քո . զլուսն եկեղե-
ցոյ քո պահեա՛ .

Սրբեա՛ զսոսա, որք ողջունեցին
սիրով զվայելչութիւն տան քո .

Իո՛ւ զմեզ փառաւորեա՛ աստ-
ուածային զօրութեամբ քով եւ մի՛
թողուր զյուսացեալս ի քեզ .

Զխաղաղութիւն պարգեւեա՛ ա-
մենայն աշխարհի, եկեղեցեաց, քա-
հանայից, թագաւորաց . . . և զին-
ուորեալ մանկանց նոցա եւ ամե-
նայն ժողովրդեանն .

Զի ամենայն տուրք բարիք եւ
ամենայն պարգեւք հատարեալք
ի վերուստ են իջեալք առ ի քէն,
որ ես Հայր Լուսոյ .

Եւ քեզ վայելէ փառք, իշխանու-
թիւն եւ պատիւ այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ե Ր Գ

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ ՀԱՅՈՑ ԿԱՅՈՂԻԿՈՍԻ

Ասացեալ ի պաշտաման իւրոյ

ՅՐԵՆՍՅԻՒՔ ի գիշերի զա-
նուն քո, Տէ՛ր :

Բղխեսցեն սիրտք մեր զբան բա-
րի, եւ լեզուք մեր պատմեսցեն
զգործ երկնաւոր թագաւորիդ .

Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոստո-
վանեսցուք զքեզ, Տէ՛ր :

Զաղօթս մեր տացուք քեզ, Տէ՛ր,
ի դաւիթս քո ի մէջ նոր Երուսա-
ղէմի :

Ի գիշերի համբարձցուք զձեռս
մեր սրբութեամբ առ քեզ, Տէ՛ր :

ի ձայն գոհութեան ամենայն հոգիք օրհնեցէ՛ք զՏէր :

Ք. Զարթի՛ք, փառք իմ, զարթի՛ք, եւ ես զարթեայց առաւօտուց. Աշխուիա :

Զարթի՛ք ընդ գուարթունս, մանկունք վերինն Սիօնի. Աշխուիա :

Զարթի՛ք, որդիք լուսոյ. ի յօրհնութիւն Հօրն Լուսոյ. Աշխուիա :

Զարթի՛ք, փրկեալք արեամբ, եւ տո՛ւք զփառս փրկողին. Աշխուիա :

Զարթի՛ք, նոր ծողովուրդք, նոր երգս առեալ նորոգողին. Աշխուիա :

Զարթի՛ք, հարսունք հոգւով, սպասեալք գալոյ սուրբ փեսային. Աշխուիա :

Զարթի՛ք, վառեալք լուսով՝ ըստ իմաստուն սուրբ կուսանացն. Աշխուիա :

Զարթի՛ք, պատրաստեցէ՛ք իւր լապտերաց զՋերմ արտասուս. Աշխուիա :

Զարթի՛ք եւ մի՛ ննջէք, նման յիմար կուսից նիրհէք. Աշխուիա :

Զարթի՛ք, երկիրպագցուք եւ եւ արտասուօք՝ զայս ասացուք. Աշխուիա :

Ք. Զարթի՛ր, ընդէ՞ր ննջես, Տէ՛ր, մի՛ մերժեր զմեզ խալառ :

Աբի՛, Տէ՛ր, օգնեա՛ մեզ. տացուք անուանդ քում զփառս :

Այժմ եւ յաւէտ Հօր եւ Որդւոյ եւ Սուրբ Հոգւոյն. Ամեն :

Ք. Զարթուցեալքս ի զբաղմանէ գիշերային հանգստենէ :

Շնորհեցէ մեզ մարդասէր Տէր մխիթարութիւն եւ ի սփոփանս եկեղեցւոյ :

Ահիւ եւ գողութեամբ կացցուք ի յազօթս :

Եկեալ խոստովանեսցուք զյանցանս :

Եւ գտցուք ի Քրիստոսէ զքաւութիւն եւ զմեծ զողորմութիւն :

ՎՅ. Անբաժանելի եւ համադոյ Երրորդութեանդ, համաձայնեալք ընդ զօրս երկնից, փառս մատուցանեմք. Փա՛ռք քեզ. որ յանարուեստ յա-

Թոռ բարձրացեալ հանդչիս . Սուրբ
Աստուած, հզօր եւ սքանչելագործ
Փա՛ռք քեզ . որ յանէից գոյացու-
ցեր զամենայն արարածս . Սուրբ
Աստուած, անճառ Հօր՝ անեղ Որդի .
Փա՛ռք քեզ . որ տեսչութեամբ
յանամես զամենայն արարածս . Սուրբ
Աստուած, բղխումն անսպառ աղբեր
Տէ՛ր , ժողովրդապետք եկեղե-
ցւոյ ի քէն հայցեն ասելով . Հովիւ
բարի, ողորմեա՛ բանաւոր հօտի .
Ամէն . Ալէլուեա, Ալէլուեա, Ալէ .
Ամէն . Ալէլուեա, Ալէլուեա . Ալէ .

ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ

Անձին զղջացելոյ եւ բողոք իւրաքանչիւրոյ
դիմի խոսովանաբար

ՇեԱՐ Հ ամենայն ,
Առ իս նայեցեալ ,
Ախտակից լերո՛ւք .
Բանամ գշրբթունս ,
Բարբառիմ լեզուաւս ,
Բողոքեմ զանձնէս .

Տե՛ր ողորմեա , Տե՛ր ողորմեա ,
Տե՛ր ողորմեա :

Գող եղէ մեղաց ,
Գըտող կորստեան ,
Գուբ ինձ փորեցի .

Դաւեցի զանձն իմ,
Դաւաճանեցի,
Դարան գործեցի: Տէր ողոր:

Երբեմն էի լոյս,
Եւ այժմ՝ եմ խաւար,
Եւ ստուեր մահու:

Զիարդ պատմեցից
Զթիւ մեղաց իմոց,
Զի բազում են յոյժ: Տէր ող:

Երկինք եւ երկիր,
Եկայք ողբացէք,
Եղկելի զանձն իմ,
Ընտրեցի զչարն,
Ընկալայ կամաւ,
Ըզհոյլըս մեղաց: Տէր ողոր:

Թաթաւիմ տըղմով.
Թաւալիմ ի մեղս,
Թօթափիլ չկարեմ.
Ժանտ ախտիւ լըցեալ
Ժահահոտ եղէ
Ժամանակս բազումս: Տէր ող:

Ի բաց մեկնեցայ
Ի սուրբ խորհրդոց,
Ի բարեաց գործոց.
Լաւ վարկաւ անձն իմ
Լուսոյն հեռանալ,
Լինիլ ընդ խաւար: Տէր ողոր:

Խորհուրդք չարին
Սարեն ըզհոգիս,
Խորասոյղ առնեն.
Ծածկեն անդընդօք,
Ծիծաղին գլորմամբս,
Ծանակ զիս առնեն: Տէր ողոր:

Կամաւ կորացայ
Կարկամեալս անձամբ,
Կանգնիլ ո՛չ կարեմ.
Հուր մեղաց կիզող
Հրդեհեաց որ յիս,
Հոգեւոր բարիս: Տէր ողոր:

Չաղկեցայ մեղօք,
Չաղեցին տեսողք,
Չանձրացաւ հոգիս:

Ղեղի դառնութեան
 Ղօղեալ ի սիրտ իմ,
 Ղամպար իմ շիջաւ: Տէր ողոր:

Ճաշակմամբ մեղաց,
 Ճաշեցի զմահ,
 Ճոխս աղքատացայ.
 Մեռեալ եմ հոգւովս,
 Մոլորեալ՝ մտօքս,
 Միայն կամ մարմնովս: Տէր:

Յօրոգայթ մահու
 Յորտողին անկայ,
 Յաղթեցայ յախտից.
 Նեւից թըշնամւոյն
 Նըշաւակ եղէ.
 Նոր միշտ խոցոտիմ: Տէր ող:

Շուրջ պատեալ զինեւ
 Շունք բազումք եղեն,
 Շաղախին արեամբս.
 Որս եղէ չարին,
 Ուռկանաւ մեղաց
 Որսացաւ զանձն իմ: Տէր ող:

Չարաչար վըշտօք
 Չարչարի անձն իմ,
 Չունիմ դադարումս.
 Պարտապան գըտայ
 Պարտուց յանցանաց
 Պատեալս ի մեղաց: Տէր ող:

Ջանամ զըղջանալ,
 Ջեռանիմ դարձեալ,
 Ջեռնում հրով մեղաց.
 Ռաբրի կոչեցայ,
 Ռակայ անուանիմ
 Ռամկական վարուքս: Տէր:

Սիրով ցանկութեան,
 Սաստիկ բարկութեան,
 Սիրա իմ խոցեալ է:
 Վիրօք յանցանաց
 Վըշտանայ հոգիս,
 Վարանեալ շըջիմ: Տէր ողոր:

Տիրեցին ինձ չարք,
 Տարագիր հանին
 Տիրական գըրկացն.

Բարունւոյն բարւոյ
 Բախճական ձայնին
 Բոտինս ո՛չ լըւայ Տէր ողբո՛ւ

Յանկութիւն չարեաց
 Յանկալի դիմօք
 Յաւեցոյց զաչս իմ՛.

Իւրաքանչիւրոց
 Իիւամամբ խուռն ախտից
 Իւծեալ է հոգիս : Տէր ողբո՛ւ :

Փութացի՛ր անձն իմ,
 Փախչիլ ի չարեաց ,
 Փափաքել բարեաց .

Քեզ միշտ մերձ ծանի՛ր
 Քուն մահու եկեալ ,
 Քննող դատաւոր . Տէր ողբո՛ւ :
 Աստուածածնին բարեխօսու-

թեամբ ,
 Յիշեա՛ Տէր , եւ ողորմեա՛ :

ՆՈՐԻՆ ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԻՍԻ

ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Ե Բ Գ Ա Ղ Օ Ր Ա Կ Ա Ն

Ե դէմս սրբոյ Երրորդութեան

Նաեւ իւրամանչիւրոյ դիմի Երրորդութեան
 առանձնակի

աւա՛տ լուսոյ ,
 Արեգա՛կն արդար ,
 Առ իս լո՛յս ծագեա՛ :

Բըղխո՛ւմն ի Հօրէ ,
 Բըղխեա՛ ի հոգւոյս
 Բան՛ քեզ ի հաճոյս
 Գան՛ձդ ողորմութեան ,
 Գանձիդ ծածկելոյ
 Գըտող զի՛ս արա :

Դո՛ւռն ողորմութեան ,
 Դաւանողիս բա՛ց .
 Դասեցո՛ վերնոց :
 Երբեա՛կ միութիւն ,
 Եղելոց խնամող ,
 Եւ ինձ ողորմեա՛ .
 Զարթի՛ր, Տէր, յօգնել ,
 Զարթո՛ ըզթմրեալս ,
 Զուարթնոց նմանիլ :
 Է՛դ Հայր անըսկիզբն ,
 Էակից Որդի ,
 Է միշտ Սուրբ Հոգի :
 Ընկա՛լ զիս, գը՛թած .
 Ընկա՛լ , ողո՛րմած .
 Ընկա՛լ , մա՛րդասէր :
 Թաղա՛ւոր փառաց ,
 Թողութեանց տըւող ,
 Թո՛ղ ինձ ըզյանցանս :
 Ժողովող բարեաց ,
 Ժողովեա՛ եւ զիս
 Ժողովս անդրանկաց :
 Ի քէն , Տէ՛ր, հայցեմ ,
 Ի մարդասիրէդ ,
 Ինձ բըժըշկութիւն :

Լե՛ր կեանք մեռելոյս ,
 Լո՛յս խաւարելոյս ,
 Լուծանող ցաւոյս :
 Սորհըրդո՛ց գիտող .
 Սաւարիս շնորհեա՛ ,
 Սորհուրդ լուսաւոր :
 Ծընո՛ւնդ Հօր ծոցոյ ,
 Ծածկելոյս ստուերաւ .
 Ծագեա՛ զլոյս փառաց :
 Կենարա՛ր փըրկիչ ,
 Կեցո՛ ըզմեռեալս
 Կանգնեա՛ ըզգլորեալս :
 Հաստեա՛ հաւատով .
 Հաստատեա՛ յուսով .
 Հիմնեցո՛ սիրով ,
 Զայնիւս աղաչեմ ,
 Զեռօքս պաղատիմ ,
 Զիր բարեաց շնորհեա՛ :
 Ղամբարամբ լուսոյ ,
 Ղեկավար ճարտար ,
 Ղօղեալս ամրացո՛ :
 Ճառագա՛յթ փառաց ,
 Ճանապարհ ինձ ցո՛յց
 Ճեպել ի յերկինս :

Միածի՛նըդ Հօր,
 Մո՛յծ զիս յառագաստ
 Մաքուր հարսանեացդ :
 Յորժամ դաս փառօք
 Յահագին աւուրն,
 Յիշեա՛ զիս, Քրի՛ստոս :
 Նորոգո՛ղ հնութեանց,
 Նորոգեա՛ եւ զիս,
 Նորոգ զարդարեա՛ :
 Շնորհատո՛ւ բարեաց,
 Շնորհեա՛ զքաւութիւն,
 Շնորհեա՛ զթողութիւն :
 Ուրախացո՛, Տէր,
 Ոգւոյս փրկութեամբ,
 Ոյր վասն եմ ի սուգ :
 Չար մըշակողին,
 Չար սերմանց նորին,
 Չորացո՛ զպըտուղն :
 Պարգեւի՛չ բարեաց,
 Պարգեւեա՛, իմոց
 Պարտեաց թողութիւն :
 Զուր շնորհեա՛ աչացո՛,
 Զերմ հեղուլ զարտօսր,
 Զընջել ըզյանցանս :

Ռետինդ քաղցու,
 Ռամ հողւոյս արբո՛,
 Ռահ ցո՛յց ինձ լուսոյ :
 Սէր անուն Յիսո՛ւս,
 Սիրով քով ճմլեա՛,
 Սիրտ իմ քարեղէն :
 Վասըն գըթութեան,
 Վասըն ողորմութեան,
 Վերըստին կեցո՛ :
 Տենչալւոյդ տեսեամբ
 Տո՛ւր ինձ յագենալ,
 Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս :
 Բարունդ երկնաւոր,
 Բոտեա՛ զաշակերտս
 Բամից երկնայնոց :
 Յօղ արեան քո, Տէ՛ր
 Յօղեա՛ ի հոգիս :
 Յընձացէ անձն իմ :
 Իիւծեալըս մեղօք,
 Իիւծեալ աղաչեմ
 Իիւսել ինձ բարիս :
 Փըրկի՛չ բողորից,
 Փութա՛ զիս փըրկել,
 Փորձութեանց մեղաց :

Քաւիչ յանցանաց,
Քաւեա՛ զօրհնաբանս:
Քեզ երգել ըզբառս:

Աստուածածնին բարեխօսու-
թեամբ,
Յիւեա՛, Տէր, եւ ողորմեա՛:

ԼՈՒՂԵԹՉԷ

Իսպու լուղեքչեփի Էրմէնիճէ լուղեքլէր
վէ իպարէլէր ալէսսէվիյէ թերնիմէ օլան
փարչալարըն ԳՐԱԲԱՐլարընա թաթսիգէն
գօնուլմուէ սրք.

Ագասի նիհան. տիւնեանըն ուճլարը
ծագք աշխարհի:
Ագսամբ գիյանը. գիյանըն գըամլա-
րը. զլուսոյդ մասունս:
Աքիյէ, տրայա. իհսան, իհսանլար.
պարգեւ, շնորհք:
Արվար. թավրլար. վարք:
Արվարր փափիզէ. փաք թավրլար.
անարատ վարք.
ԱրԵ էր. իւթիւնէ աթմադ. վե-

բազրել. — պազմագ. նայել,
հայել:
Ալէրի մէվր. էօլտիւրիւճիւ, քէսիճի
ալէթ. մեքենայ մահու:
Ալէմի բապպոնի. Սաչ, նչան տէ-
րունական,
Ալի հիմմէր. եիւքսէք, էյի հիմմէթ-
լի. բարեխնամ, բարեխնամող:
Ահեհամ ու տապէր. իրաունք եւ
արդարութիւն,
Ամիլ օլմագ. իչլէմէք, էթմէք. գոր-
ծել, առնել:
Այպնամ հիւզն. ութանըլըր, այըպ-
լանըր քէտէր, էսէֆ. ամօթա-
կան տիրութիւն,
Ապր հայար. թաթլը, սաղլամ սու.
— էօմր սույու. ջուր կենդանի:
Ասի հանվէր. շէյթան. ապստամբ
թչնամի:
Ասիւման. կէօյ. — Ասիւմանի (=
Աստուած):
Գազագէտ. գազալանմըլ. վտանգ-
եալ, նաւարեկեալ:
Գալցնիկեան. կիզլիլէրի կէօրէն.

ծածկատես, սրտագէտ:
Գապիլի բաղիլի. պաշգալանըր. այ-
լայլելի:
Գապիլի բէպտիլ. թէպտիլ օլուր.
փոփոխելի:
Գապիլի քէճարէք օլմայան. աֆիլ օ-
լունմաղ. անքաւելի:
Գարիպ օլմագ. եազլաչմագ, եա-
նաչմագ, մերձենալ, մօտենալ:
Գրյասարգ մրգեսա. էօլչիւսիւզ էօլ-
չիւ, տէրէճէ. շափ անչափելի:
Գրամ. ճինս, թագըմ. ազգ, տոհմ:
Գուվաի տիւշմէն. շէյթանըն գուվ-
վէթի, ասքէրի. զօրութիւն թըշ-
նամույն, բանսարկուին:
Գուվվէրի ցատիաւ. քէսքին գուվ-
վէթ. հատու զօրութիւն:
Գուվվէի պասիքէ. կէօրմէքլիք. —
էւլէի շէրէի ինճէրէի. պա-
տուհան տեսութեանց զգայարա-
նաց իմաստից:
Ծագից. Եագընտան օլան. մերձա-
ւոր, ընտանի:

Եստ օլմագ . տէնիլմէք , սէօյլէնմէք
կոչիլ :

Եէվմի վիրաւո . կէլիչ կիւնիւ . օր
գալստեան (Քրիստոսի) :

Եէֆ տիհան . հէփ պիր աղըղ , միա-
բերան , միաբանութիւն :

Զար . ասըլ , վարլըգ , վիճուտ . էու-
թիւն , անձն :

Զաիր . զիյարէթճի . այցելու :

Զայիլ օլմագ . կէչմէք , հիչ օլմագ .
ջնջիլ :

Զի . ր' էր . չիւթ (չիֆթ) սիւրմէք .
հերկել :

Զուվէրի ճեհալէր . պիկիսիզլիք .
խաւարն անգիտութեան :

Եգէլի . էզէլտէն օլան . յաւիտենա-
կան :

Ելմնաֆ . էլէմիլի , քէտէրլի , աճըլը .
ցաւագին :

Ենիլ րագվա . տինտար . երկիւղած ,
բարեպաշտ :

Ենգաի էմրագ իլէ . մարագլար իլէ .

ընդ մասամբք ախտից :

Եմրի գրլրն միապի իլէ . գըչըճ կի-
պի քէսէր էմր իլէ . սուսերբ հրա-
մանի :

Ենպիյա . նէպիլէր , փէյղամպէրլէր .
մարգարէք :

Եշֆի սիրիշֆ . կէօղ եաչը . արտա-
սուք :

Եվլատիյէր . էվլատլըգ , որդեգրու-
թիւն :

Եվիյա . վէլիլէր , ազիզլէր . սուրբք :

Ըճճէր . փաքլըգ . սրբութիւն ,
ղգաստութիւն :

Թաամր մուրհիբ . փաքլայաճը եէ-
մէք , թաամ . կերակուր սրբարար

Թագվա . Ալլահ գորդուսու , տին-
տարլըգ . Աստուածպաշտութիւն :

Թագվիյէ էր . գուվլէթլէնտիրմէք .
գորացունել :

Թագաիս էր . սրբել . — ձեռնադրել :

Թագրիբ էր . իգրար էթմէք . խոս-
տովանիլ :

- Թարհիր ու րեկզիր էր . փաքլամագ . սրբել մաքրել .
 Թահիր . փաք . սուրբ , մաքուր .
 Թանգիւմ էր . սըրայա , նիզամա գոյ-
 մագ . կարգադրել , շինել :
 Թաուն . մահ , կորուստ , վիհ :
 Թանիճ էր . սընըֆլամագ , սըրա-
 լամագ , եազմագ , գրել , յօրինել :
 Թարիգ . եօլ . ճանապարհ :
 Թարիգար , ուսուլ , եօլ , կրօնաւո-
 րութիւն :
 Թեգատիրմ էրտիրմէֆ . իլէրլէշտիր-
 մէք . յառաջեցուցանել :
 Թեգարրիւպ էր . եազլաչմագ . մեր-
 ձենալ :
 Թեգէֆիւր էր . գիքր էթ . յիշել :
 Թելլիս . փիսլիք , միւլէվվէսլիք ,
 պղծութիւն :
 Թէնախ . եէնիլիք . — Թէնախի գր-
 յամէր . նորոգութիւն Յարութեան
 Թէնրիւմ էր . ճէրէմէլէնտիրմէք . տալ
 տուժել :
 Թէմնիտ . մէճտ , մէտհ էթ . փառա-
 ւորել , փառս տալ :

- Թէմնիտ իւլ ֆէլամ . թէմնիտ իպարէ-
 լի , սէօզլիւ . օրհնաբան
 Թէյէֆ կամ Թէվէֆ . (պրս . րաֆ) Այն-
 թապ լուղէթի . որթ :
 Թէննիս էր . փիսլէմէք . պղծել :
 Թէնվիր էր . ըլըթմագ . — Ֆիքր աչ-
 մագ . լուսաւորել :
 Թէշնիր էր . ըլուվայ էթ . առակել ,
 բերել առաջի զմուրհակ պարտուց
 Թէշնէ . սուսուղ . ծարաւի :
 Թէպաուտ . եըրագլաչմագ . հեռա-
 նալ :
 Թէպեխ էր . եըրագլաթմագ , հե-
 ոացուցանել :
 Թէպեոսիւմ էր . կիւլիւմսէմէք , ժպտիլ
 Թէպնիլ էր . միւքեաֆաթլամագ .
 պսակել :
 Թէպրիր էր . պէրաաթընա կիթմէք .
 արգարացուցանել :
 Թէպլիհ էր . օրհնել :
 Թէպլիհար . օրհնութիւն :
 Թէվէննիւմ էր . տէօնմէք , պազմագ .
 ուղղել :
 Թէվէֆիւլ էր . թէվէքէլլի օլմագ ,

- յուսալ, ակնունել:
- Թէտիպ օլ. ձէզալանմազ. պատժիլ:
- Թէրանհիւմ էր. րահմ էթմէք, աճըմազ. գթալ, ողորմել:
- Թէրէննիւմ էր. երրլամազ, երգել:
- Թէրէննիւմազ օլմազ. երրլամազ. երգել:
- Թէրէճճիւ էր. եիւքսէլմէք. բարձրանալ:
- Թիւրապի. թօփրագտան եափըլմըջ օլան. հողեղէն, հողանիւթ:
- Թուլու էր. սողմազ. ծագել:
- Իգհարր նէհալէր. պիլկիսիլլիլինի կէօսթէրմէք. տգիաութիւն ցուցնել:
- Իգթիրապ. ալթիւսթլիք. խոռվութիւնք: Իգտիրապ:
- Իրամ էր. եէմէքլէմէք. թաամ վէրմէք. կերակրել:
- Իրիրաճ էր. խոստովանիլ:
- Իլահահիլէր, լահուք. Աստուածութիւն:
- Իլրիհա էր. սըղընմազ. ապաւինիլ:

- Իհարէ էր. հէր թարափտան սարմազ. պաշարել:
- Իհես էր. սաղլըգ, էօմր վէրմէք, կեցուցանել:
- Իհապէր էր. ույմազ, տինլէմէք. լսել:
- Իհրիհապ էր. չէքինմէք. զգուշանալ:
- Իշալ էր. ալէֆլէնտիրմէք. բորբոքել
- Իշրագ էր. փարլաթմազ. փայլեցնել
- Իպատ. իպատէթ էտէնլէր. հաւատացեալ ժողովուրդ:
- Իսրիհատ էր. տայանմազ. յենուլ:
- Իրատէրի էմէլ. թէքմիլ իրատէթ. ամենակատար կամք:
- Իրրիաշր սիյասէր. իսքէնճէ թիթրէյիլի. դողումն տանջանաց:
- Իրշատ էյլէմէք. սողրու եօլա կէթիլմէք. առաջնորդել, ուղղել:
- Իւմիտի հայար. էօմր իւմիտի. Յոյս կենաց (= Քրիստոս):
- Իւմիտար. իւմիտի. յուսացող:
- Իւնսի. ալըջգան, իւնսիյէթլի. ընտանի:

Իճագար. էյիլէնմէք. բժշկութիւն :

Լահուր. Աստուածութիւն :

Լայեմուր. էօլիւմսիւզ. անմահ :

Լէյլ ու Նիհար. կիճէ կիւնտիւզ. տիւ եւ գիշեր :

Լէլիճ. հաստատութիւն. մածուած. — Նարեկացի՛ յոյժ մածուած թապիրիյէ Ազիզ Բիթապտա թարիֆ օլունմուշ սէմանըն սէյալ (սուլու) գըսմընը իյմա էտէր : (Ծնդ. Ա. 5-7)

Լիւննէ. կիրտապ, անդունդ, վիհ :

Խալիզ. արարիչ, ստեղծիչ :

Խաչր ամէլ. էյի իշ. բարեգործութիւն :

Խապիս. չար սատանայ :

Խարիզ իւլ ազլ. ազըլտան, Փիքըրտէն տըշարը օլան. անհասանելի անիմանալի :

Խրզմէքի իպատէք. քիլիսատա իճրա օլունան ային ու իպատէթին հէփսի. պաշտօն :

Խօշպույ. թաթըր զօգուլու. հոտ անոյչ :

Կերկերտան. չարփա հայվան իամի. միեղջերու :

Կիրտապ. տէնիզին տէրին եէրլէրի անդունդ :

Համո ու սէնա. գոհութիւն, օրհնութիւն :

Հավիյէ. ճէհէննէմ, գժոխք :

Հարէմի. խային, աւազակ :

Հէմովագ օլ. պէրապէր երըլամագ. երգակցիլ :

Հէմգար. այնի զաթտան, ի նոյն ի բնութենէ, էակից :

Հէմնինս. այնի ճինատէն. ազգակից :

Հէմ վինուտ. այնի վիճուտտան. գոյակից :

Հէյպթքիւմա. հէյպթթիլի. ահաւոր :

Հիրէճ. հիւնէր. արուեստ :

Հիւնէրվէր. հնարաւոր, չարէ պուլուճու :

Հիմմէքի սէնաթ. ամենարուեստ իմաստութիւն :

Հուպուպ էք, էսմէք, շնչեկ:

Ղայրք մախուպ. խալգ օլունմամը
անեղ:

Ղայրք մեվնուտար. վար օլմամը
շէյլէր. ոչ գոյացեալք:

Ղավայե. եանլըլ եօլ. մոլորութիւն:

Ղաճուր. քէփարէթ էտիճի. Բաւիչ
(Աստուած):

Ղուրուպ էքմէգ շէմն. պաթմապ կիւ-
նէշ. անմուտ արեգակն:

ձան էճգա իպթիմանիէ. թաղէլէյիճի
ձան վէրիճի սէվիինճլէ. հոգենո-
րոգ գուարթութեամբ:

ձիւրմ. գապահաթ. յանցանք:

ձույպար. ըրմագ. վտակ:

Մագանէ. մուգատտէս մահէլ, եէր.

Մագաիս. սուրք. սրբութիւն:

Մաթմի հիւրմ. գապահաթ եասը.
սուգ մեղաց:

Մախուգաթ. արարածք:

Մախճի. կիզլի. ծածուկ:

Մանիյէք. վիճուտ. էութիւն:

Մաննուպ տխար. ութանդան եիւզ-
լիւ. պատկառեալ դիմօք:

Մանմտէք. համո ու սէնա. փա-
ռաբանութիւն:

Մահրուգէն վէ մահճուգէն. հըֆղ օ-
լունարագ. պաշտպանեալ:

Մաղճիրէք. քաւութիւն:

Մամուրիյէք. մամուրլըգ. շինու-
թիւն:

Մանէվի. ֆիքը իլէ անլաշըլան. ի-
մանալի:

Մատտի. հիսս օլունան. զգալի:

Մատուն գրմագ. սէլամէթլէնտիր-
մէք. խաղաղեցուցանել:

Մէգիյէք. իւսթիւնլիւք. առաւելու-
թիւն:

Մէգպահ. գուրպան քէսէճեք եէր.
գոհարան:

Մէլէֆի. մէլէքլէրէ այիտ, եագըլըր.
հրեշտակական:

Մէլէֆիւք. արքայութիւն:

Մէլիֆ իւլ հելալ. փառաց թագաւոր:

Մէլնա. սըղընաճագ եէր. ապաւէն:

Մէննուր օլ . այրըլմագ , ճէրհ օլ :
 Մէննուց . ճիննէթլի . մոլեգնեալ ,
 (սատանայ) :
 Մէննուցի . մոլեգնական :
 Մէմուրիյէրի մանիւսիյէր . հիւքմ ի-
 շի , վազիֆէսի . պաշտօն դատա-
 պարտութեան :
 Մէմուսի . մէտհ օլունմուշ . գովեալ :
 Մէնպա . փունար . ակն :
 Մէսէր . եաղլամագ , օծել :
 Մէսիւն . իսքեան էտէն . բնակեալ :
 Մէվրի մէնճուրէ պաղր . կապ սա-
 տակման մահու :
 Մից էլ գատիմ . թա' էսկիտէն . ի
 վաղուց , ի հնուց :
 Միւէպղեաէն . իսպառ , յաւիտեանս
 յաւիտենից :
 Միւթատ . ատէթ օլմուշ : սովորական
 Միւրեալ . Հագ թւալէ . Բարձրեալն
 (Աստուած) :
 Միւրեալր մուրլագ . միայն բարձրեալ
 Միւրեմէվլից . տալլալանան . ծփա-
 կան :
 Միւրեմէգղի . կիւնահսըղ . ազատ ի

մեղաց , սուրբ :
 Միւրիւն . թէլէֆ էտէն . վատնիչ :
 Միւրիւ . ուրացող . անաստուած ,
 Միւրիւ . հէլաք էտէն . կորուսիչ :
 Միւրրեալիյէր . սալթ քէնտի քէն-
 տինէ օլմագ . բացարձակու-
 թիւն :
 Միւրիւ . տինէյէն . ընդունող :
 Միւրիւ . գապահաթլը . յանցաւոր :
 Միւրիւ . էօլիւմիւ . մահկանացու :
 Միւրիւ . իման էտէն . հաւատացեալ
 Միւրեալ . տուա . աղօթք :
 Միւրեգղի . անպարագիր :
 Միւրեթ . նէֆրէթ էտիլիւր , գար-
 շելի :
 Միւրթագ . աշգը օլան . փափաքող :
 Միւրթիւրէր գաթիւ . պէրապէր գաթլ
 էտէն . կցորդակից սպանող :
 Միւրեթիւ . շէվզ կէօսթէրէն . դթած :
 Միւրթագղիւր . կէլէճէք շէյլեր .
 գալոցք :
 Միւրթիւրէն . չըգարըլմըլ :
 Միւրթի . տէֆ էտիճի . հալածիչ :
 Միւրթիւր . թէտղիգ էտէն . քննող :

Միւրեքրիպ . թէրթիպ էտէն . յօրինիչ :

Միւրեպպի . թէրպիյէ էտէն . դաստիարակ :

Միւրեատեր . քէտէրի . թաղծեալ :

Միւրեօտ . ֆէսատճը . ապականող :

Մուգքարրպ . աճըլը . դառնացող , խռովեալ :

Մուհրագ . ողջակէզ :

Մուպին . գուրթարըճը . ազատեցուցիչ :

Մուհարրիպլեր . ճէնկճիլէր . մարտուցեալքն :

Մուհաճրգ . հըֆղ էտէն . պաշտպան :

Մուվագէնէ օլունմագ . էօլչիւլմէք . կշուել :

Մարրգ սիւրի . բանաւոր հօս (ժողովուրդ) :

Մամր հիյպէր իւնվան . ահաւոր անուն :

Մապէտիա հանվեր . աներեւոյթ գազան (սատանայ) :

Մարր իւրչմ . էօվքէ աթէչի . հուր ցասման :

Նեհիպ . ասիլ . ազնուական :

Նէշլ ու ճիւմա . եէթիպ պիթմէք . ծաղկիլ :

Նիամ . նիյմէթլեր . բարիք :

Նիյմէքպախշ . նիյմէթ պախշ էտէն .

չնօրհատու բարեաց :

Նուրր սիմա . լոյս երեսաց :

Նուրրէճքէ . նուր եէրիմիշ . լուսահետ :

Նամիլ . իչինտէ օլան . սլարունակեալ :

Նավգը մուհրիգ . եագըճը շավգ . ճառագայթ :

Նատուման . սէվինճլի . ուրախ :

Նեմսի աուպէր . արեգակն արդարութեան (Բրիստոս) :

Նեպնէմ . չիհ . ցօղ :

Ներէճի սուրէրիմտ . ի փառս պատկերի քո :

Ներիւր . շէր ատէմ . անօրէն , չար :

Ներր . շէր . չարութիւն :

Նեճի . շէֆաաթճը . բարեխօս :

Նիքապան օլ . սէյիլթմէք . կանխել :

Նիմշիւր . գըլըճ . սուսեր :

Շիւպէ. տալ. շառաւիղ:
Շիւհար էթ. ալլամագ. որսալ:

Ուրուն. համբարձում:

Չարսէնրէ. տէօրթ. եիւզլիւ. քառա-
դիմակ:

Չարփա. տէօրթ այագլը. չորքո-
տանի:

Չիմէնգար. չայբըլըգ, չիմէնլիք.
դալար վայր:

Պախշեմտէ. պախշ էտէն. պարգեւ-
ատու:

Պափրէթ. ֆէրասէթ. ուշ մտաց:

Պաաի սեպա. սէրին ըիւզկեար. սիւգ

Պաաիլէ. չէօլ. անապատ:

Պէյան օլունմագ ահլար իլէ. յան-
մուռնչ հեծութիւնս:

Պէյրուլլան. Սլլահըն էվի. Տաճար:

Պէնի ատեմ. ատէմլէր. մարդիկ:

Պէշարէթ. միւժտէ. աւետիս:

Պէրգալս. վիհ, դժոխք:

Պիլա Քիւրուր վէ խարա. առանց

մեղաց եւ առանց գայթակղու-
թեան

Պի սեպաթ. սէօզիւնտէ տուրմայան,
ժխտող:

Պիտար օլմագ. ույանմագ. սթափիլ:

Պիր բէհարէթի փերթէվէնտագ իլէ.
նշուլագարդ մաքրութեամբ:

Պուզգ. չէքմէմէք. ատելութիւն:

Պույր իման իլէ. բուրմամբ հաւա-
տոյ:

Սալան. արդարութիւն:

Սալիս իլ ամէլ օլ. գործել զար-
դարութիւն:

Սայէպան. կէօլկէ. հովանի:

Սապրգաթ. կէչմիշ շէյլէր. անց-
եալք:

Սապիր. սապըրը. երկայնամիտ:

Սէմալի ալայ. մէլէքլէր. երկնա-
գումար խումբք:

Սէյալ. սուլու. լոյծ:

Սէվգ օլ. սիւրիւմէք. վարիլ:

Սէրիիքթէյրան. չափուգ ուչան. ա-
րագընթաց:

Սիմա . եիւզ , չէհրէ . երեսք , դէմք :
Սիւրաք . չափուզլըգ . արագութիւն

Վահի . տեսիլ . — Վահի . պօշ , ու-
նայն , ընդունայն :

Վասէր նագապիլ , անճառ , անպա-
տում :

Վատիի ճերաւք . ազլ . Ֆիգիր ,
հովիտ հանճարոյ :

Վէլիի իւլ մախուգաք . խնամող ա-
րարածոց :

Տարէյն . շու տիւնեա վէ օ պիր տիւն-
եա , ախրէթ :

Տարր ճառի . կէջիճի տիւնեա :

Տէսթիկիր . եարաղմճը . ձեռնտու :

Տիւտար . եիւզ . դէմք :

Տէրտ ու միմեթ վատիսի , շու տիւն-
եա . հովիտ վշտաց հեծութեան :

Տուր օլմագ . երրագտա գալմագ . հե-
ռանալ :

Բահարը էպիտիյէ . յաւիտենական
հանգիստ :

Բանման . բահմ էտէն . գթած ողոր-
մած :

Բապպր նիւնուտ . մէլէքլէր բապպը
Տէր զօրութեանց :

Բէկգ էք . մըխլամագ , բեւեռեր :

Րիւնու էք . տէօնմէք . դառնալ :

Րուզր քարիփ . գարանլըգ կիւն . օր
խաւարի . Կիւն :

Րուզր քուշէն . այտընլըգ կիւն . օր
տուընջեան . Կիւնալուգ :

Փէյէրի նամիւթէնհա . պատկեր ան-
պարագիր :

Փէնակեան տե' ս Մէլնա :

Փէտէրի էնկար . նուր փէտէրի . հայր
լուտոյ (= Աստուած) :

Քէլամը դալիպ . ալթ էտէն սէօդ .
բան յաղթողական :

Քէմալը ինթիրամլէ . թէքմիլ ույա-
նըգլըգ իլէ . ամենագգաստ արթ-
նութեամբ .

Քէմալիյէք . պիր շէյին նէ գատար .
օլմասը . որքանութիւն :

Քեպիր իւլ էսբար . պէօյիւք սըրբլը
մեծախորհուրդ :

Քեսիր . քէսրէթլի, չօգ . բազում:
Քերեմեար . քէրէմ էտէն . ողորմած:
Քերիմ . փիս . պիղծ .
Քիւլլալիմ . հէր շէյի պիլիր . ամէն-
իմաստ :

Յագրլ . Ֆազիլէթլի . առաքինի :
Յերամուշ . ունութմագ . մուացումն:
Յեխս օլուր . պօզուլուր . եղծանելի,
ջնջելի :
Յեւիյէ . գուրթուլուշ իջիւն վերի-
լէն պէտէլ . փրկանք :

Յ Ի Շ Ր Ի Ս Թ

Մուգատակ:

Յ.Ս.ՄԱ.ԳԻՐ.Բ

	Սահիփէ է—ԻԴ
Հանգանակ հաւատոյ	27
Հայր մեր	30
Զրէն գոհանամք	32
Փառք ի բարձունս	34
Տէր տուրնջեան	44
Ի զիշերի եւ ի տուրնջեան	51
Տէր երկնի եւ երկրի	58
Իոհանամք զրէն Տէր Աստուած մեր	65
Իոհանամք զրէն Տէր Աստուած մեր, որ երեւելի լուսով քով	73
Յարեւելից մինչեւ ի մուտս	80
Տէր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Քրիստոս	87
Օրհնեալ Տէր, որ բնակեալ ես	89
Լուր ծայնից մերոց	90
Հայր զՅած	92
Յոյս կենաց	93
Պահպանեա զմեզ	94
Ի մերձեանալ երեկոյիս	95
Տէր բարերար	96
Շնորհատու բարեաց	97
Արթի հանգորհեա ի մեզ, եանի պիւծիւն եկեցցէ, Թագրմը	149

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր	194
Փառք քեզ Տէր փառք քեզ	195
Զիւռթիւն սեղանոյս	196
Տէր Ամենակալ	229
Տէր Աստուած փրկութեան մերոյ	239

ՍՍ.ՂՄՈՍ

Բանից իմոց	39
Աստուած Աստուած իմ	46
Տէր հովուեսցէ զիս	54
Միրեցի զի լուիցէ Տէր	61
Խոնարհեցո Տէր	68
Տէր մի սրտմտութեամբ քով	76
Բարի է խոստովան լինել	82
Ողորմեա ինձ Աստուած	234
Տէր, լուր աղօթից իմոց	237

ՇԱՐԱԿԱՆ

Աստուած բազումողորմ	41
Ի նեղութեան իմում	41
Վտանգիմ ի բազմութենէ մեղաց իմոց	42
Ծով կենցաղոյս	42
Մերձ եմ յընկրղմել	43
Աղաչեմ զքեզ Տէր	43
Հայր բազումողորմ	47
Աղաչեմ զքեզ Հայր	48
Մեղար մինչեւ յերկինս	49
Յոյս եմ ես դու Տէր	49
Վիրաւորեալ յանցանոր անձն իմ	50
Անկանիմ առաջի քո	51

Զղջման իմոյ զարտասուս	55
Դարձո գգասումն քո ի մէջ	56
Մեղայ Տէր բազումողորմ	56
Ողորմեա ինձ Աստուած իմ	57
Բազում են գիւռթիւնք քո	57
Մերձեալ է օր գալստեան քո Տէր	58
Զանապական զիողեւոր գանձն	62
Քրիստոս Աստուած Աստուծոց	63
Համբառնամ առ քեզ Տէր զաչս իմ	63
Մեղայ քեզ Տէր	64
Որ զազաղակ	64
Անկանիմ առաջի քո	65
Ողորմեա ինձ Քրիստոս	70
Քրիստոս Աստուած յոյս ապաշխարհող	71
Զմեղս իմ խոստովանիմ	72
Ալիք յանցանաց	72
Տէր որ ի մէջ լերինն	72
Մեղայ քեզ Տէր	73
Աստուած մարդասէր	77
Յամենայն ժամ	78
Զարհուրեալ զողացաւ	78
Ամենակալ բաւեա	79
Եկեսցէ Տէր	79
Աներեւուծից քննող	84
Մեղք իմ բազում են յոյժ	84
Մեղայ քեզ Տէր	85
Զերձո զիս յորոգայթէ	86
Ողորմեա ինձ Աստուած	86
Բազմութեամբ յանցանօք	86

ՆԱՐԵԿ

Աղաչեմ զանփոփոխելի	99
Աստուած եւ Տէր կեանք՝	105
եւ արդ առ երկրածին որ	109
եւ արդ դու միայն Աստուած երկնաւ որ	113
Արդ աղաչեմ զխնամակալի	116
Աստուած յաւիտենական՝	125
Աւ արդ անկեալ յերեսս	126
Ամենակալ Աստուած	133
Ամենակալ բարերար	137
Որ եւ անզտին իսկ	171
Որդի Աստուծոյ	177

Ա.Գ.Ս.Թ.Ա.Ն.Գ.Ե.Ղ.ՈՍ

Այլ Տէր, տուր ինձ զօրութիւն	197
Տէր ամենակալ, որ պսակես	200
եւ արդ, Տէ՛ր բարերար	202
Տէր տէրանց Աստուած Աստուծոց	203
Տէր Աստուած Ամենակալ	206
Տէր զօրութեանց դու ես Աստուած	202
Տէր Աստուած, Աստուած ամենակալ	212

ՄՈՒՆԹԷԼԻԲ ՏՈՒՍԼՍԻ

Ոսկերեան

Որ օրհնես զայնոսիկ	192
--------------------	-----

Լամբրոնացի

Առ քեզ ակնարկեմ	220
Ով Տէր եւ Դաստիարակ	222

Այլ շուրջ պատեալ ի տարակուսանաց 224

Վարդան վարդապետ

Անսկիզբն Աստուած 226

Մուճաստայ Տուաբ Բապպանի

Ամենասուրբ Հայր մեր եւ ստեղծող 216

Հայրէ՛ծ վէ միւնածածը Վերաի 144

ԲՆՍ.ԿԻՐԲ

Հանգանակ հաւատոյ	243
Օրհնութիւն վինի «Տէր յերկնից» ին	246
Փառք ի բարձունս	246
Աղօժը Մանասէի	249
Ուղմոս Ծ. — Ողորմեա ինձ Աստուած	254
Բնկալ քաղցրութեամբ	257
Որդի Աստուծոյ	260
Աստուած եւ Տէր կեանք	262
Հաւատով խոստովանիմ	263
Որ օրհնես զայնոսիկ	271
Յիշեսցուք ի զիշերի	273
Յիշարհի ամենայն	277
Առաւօտ լուսոյ	283

ԼՈՒՂԷԹՉԷ

Սէ հվիյաթ

289

319

ՍԷՎԿԻԿԻ

Փետրիմ Աւետի

վէ

վալիսէմ Սօճիկ

Կ Ի Ի Լ Է Ս Է Բ Ե Ս Ն

Պու սուա ֆիթասրնը պիր մու-
գասսէս նէյէլ կիպի զիւրի նէմիլի-
նիզէ քազսիմ էսիյօրում: Սիզէ չօզ
ճէյ պօրհոյում:

Սիզ՝ օգումագ էազմագ պիլմէզ-
սինիզ լաֆին էազըյը ֆիթապը սէվէր-
սինիզ: Սիզին պու կիւզէլ վէ սասէ
արգու ու մուհապպէթինիզ պէնիմ
իչիւն ազիզ պիր էասիկէար օլմուս
սուր: Խալիս սուափէրվէրլիյինիզի սէ
պիլսիյիմ իչիւն իւպու ֆիթապը զիւ-
րինիզէ մէօհրլէսիմ:

ՕՂԼՈՒՆՈՒՉ

ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653660

